

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmicki, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 213

Poznań, środa dnia 8 maja 1929

Rok XXIV

Stanowcza przestroga

Na czwartej stronie znajdzie Czytelnik wyciąg z oddanego już do druku sprawozdania doradcy finansowego rządu polskiego p. Ch. Dewey'a za pierwszy kwartał r. b. Uwagi jego posiadają wielką doniosłość, jako dokument chwili i jako głos przestrogi po raz pierwszy wyrażony przez doradcę tak dobitnie, wyraźnie i zdecydowanie. Wnosić z tego można, że obecna sytuacja gospodarcza kraju zmusza go do silniejszej interwencji i do porzucenia stosowanej dotąd przez niego rezerwy w ocenie skutków realizowanych z uporem przez ostatnie rządy polityki gospodarczej i skarbowej.

Dawniejsze raporty kwartalne p. Dewey'a cechował raczej optymizm, choć zawierały one niejednokrotnie trzeźwy pogląd na przerost ciężarów publicznych, a więc państwowych, samorządowych i społecznych, na wadliwość naszego systemu podatkowego i t. p. Im dłużej p. Dewey przebywa w naszym kraju, tem bardziej narzucać mu się muszą wady obecnej naszej polityki gospodarczej, które nie występowały dość silnie na jaw w okresie dobrej konjunktury dwóch ubiegłych lat, lecz teraz, w okresie piętrzących się trudności tem gwałtowniej dochodzą do głosu i domagają się radykalnej reformy.

Uważamy, że doradca finansowy byłby oddał państwu naszemu większą usługę, gdyby wcześniej był podniósł stanowczy głos przestrogi przed zgubnymi dla życia gospodarczego tendencjami polityki etatystycznej rządu. Radzi jednak jesteśmy, że uczynił to obecnie w formie tak mocnej, jak na to pozwalają mu względy kurtuazji wobec obcego państwa i określony w ustawie stabilizacyjnej zakres jego kompetencji. Podkreślić należy, że właśnie obóz narodowy od długiego czasu walczył niestrudzenie w parlamencie, w prasie i na zebraniach o te same postulaty, które znajdujemy obecnie w sprawozdaniu doradcy.

P. Dewey stwierdza, że rozwój gospodarki budżetowej znacznie wyprzedził wzrost handlu, przemysłu i rolnictwa, że wskutek tego prywatne życie gospodarcze zostało w poważnej mierze pozbawione koniecznych do normalnego funkcjonowania rezerw, pozbawione kapitału obrotowego, co ma ten skutek, że nawet najmniejsze zwolnienie tempa obrotów powoduje natychmiast wzrost wexli zaprotestowanych i zwyżkę stopy procentowej.

P. Dewey uspokaja społeczeństwo w kwestji zabezpieczenia stałości naszej waluty, stwierdzając, że nawet znaczny odpływ dewiz i walut pozostawi jeszcze wysoki poziom pokrycia i nie spowoduje konieczności zastosowania restrykcji kredytowych. Jednakże istniejące w bankach rezerwy kredytowe są zbyt szczupłe, aby na ich podstawie przemysł i handel krajowy mogły się rozwijać zdrowo, tembardziej, że nie posiadają własnych rezerw gotówkowych.

Wobec tego koniecznym jest ograniczenie programu inwestycyjnego rządu względnie wykonanie go nie własnymi środkami finansowymi, uzyskanymi z

Państwo polskie — „wygląda nieledwie jak dom publiczny, i to bankrutujący”

Nowa opinja Piłsudskiego o Polsce

Z Warszawy donoszą nam, że gen. Henryk Minkiewicz, dowódca Korpusu Ochrony Pogranicza otrzymał dymisję ze swego stanowiska. Jak wiadomo, był on jednym z pierwszych generałów, którzy trzy lata temu zgłosili swój akces do przewrotu majowego.

Przejęcie władzy po nim odbyło się w sposób dość niezwykły, gdyż papiery po gen. Minkiewiczu opieczętowano. W związku z tem zamieszczamy nadesłany nam przez urzędową Polską Agencję Telegraficzną tekst listu, wystosowanego wczoraj przez Piłsudskiego do premiera Świtalskiego.

Warszawa, 8. 5. (PAT). W związku z zwolnieniem gen. dyw. Minkiewicza ze stanowiska dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza, wczoraj popołudniu jeden z wyższych generałów Generalnego Inspektoratu Sił Zbrojnych przejął biura dowództwa K. O. P. Aby uniknąć plotek, uwłaczających gen. Minkiewiczowi, minister spraw wojskowych wystosował do pana prezesa Rady Ministrów następujący list:

„Proszę Pana Prezesa Ministrów o zakomunikowanie prasie, co następuje z powodu zwolnienia przeze mnie dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza:

„Przy zwolnieniu generała Minkiewicza zastosowałem formę, która może dać powód do głupich plotek i jeszcze głębszych domysłów i podejrzeń w stosunku do generała Minkiewicza. Dla wyjaśnienia stwierdzam, że zastosowałem tę formę nie z jakiegokolwiek innego względu, jak z tego, że w naszym państwie istnieje zwyczaj nadzwyczaj rozpowszechniony wśród ludzi, zajmujących wyższe stanowiska, utrudniania swemu następcy spełnienia swego obowiązku. Czyni się to z wielką łatwością i każdy, uważając rzeczy publiczne za prywatne zabiera po odejściu ze służby również papiery i korespondencję, tak, iż następca ma skutki rozpoczętych poprzednio spraw bez ich początku i musi poświęcić masę czasu na zrozumienie nieraz całego interesu. Zwyczaj ten nie tylko że jest bardzo rozpowszechniony, ale doprowadza do zupełnej zatury etyki państwowej, tak, że dokumenty o państwowem znaczeniu giną zupełnie lub też leżą w ukryciu po najrozmaitszych składach i składzikach u prywatnych zupełnie osób. Państwo przy tego rodzaju etyce wygląda nieledwie jak publiczny dom i to bankrutujący, z którego każdy wynosi co chce i ukrywa, stwierdzając w ten sposób, że mieszka tam jakiś wielki wstyd.

„Nie można przytem nie zauważyć, że bodaj ja jedyny, gdym odchodził ze stanowiska naczelnika państwa nie

zrobiłem wstydu swemu urzędowi, lecz zato byłem i ukarany, gdyż następujące po mnie rządy porozkradały moje papiery i sfalszowały moje podpisy, ba nawet rozkradły moją prywatną własność. Jeżeli więc uczyniłem formę oddania następcy p. gen. Minkiewicza dość drażliwą dla niego, to nie dlatego, bym generała Minkiewicza o coś zdrożnego podejrzewał, lecz dlatego, że nie widzę innego sposobu dla wdrożenia w państwie bardziej uczciwych i bardziej etycznych metod życia.

(—) Minister spraw wojskowych Józef Piłsudski”.

Od redakcji: Jeżeli osobliwy sposób „przejęcia biur” dowództwa Korpusu Ochrony Pogranicza z ręki gen. Minkiewicza musiał już sam w sobie wywołać jak największe zdziwienie, to sposób uzasadnienia tego kroku przez ministra spraw wojskowych Piłsudskiego musi być zaliczony do kategorii jego czynów w rodzaju „Wrażeń człowieka chorego z sesji budżetowej w Sejmie”.

W tych okolicznościach jest zrozumiałem, że Piłsudski uważa siebie za Polaka „bodaj jedynego”, który „gdy odchodził ze stanowiska naczelnika państwa, nie zrobił wstydu swemu urzędowi” i nie „ukradł”, ani nie „sfalszował” dokumentów państwowych, t. zn., że — zdaniem Piłsudskiego — „bodaj wszyscy” polscy dostojnicy państwowi „kradli” i „falszowali” dokumenty państwowe, fałszowali specjalnie podpisy Piłsudskiego. W konsekwencji tego Piłsudski — wprawdzie nie „posądza o coś zdrożnego” generała Minkiewicza, jednego z najbardziej dzisiejszemu systemowi i przede wszystkim Piłsudskiemu osobiście oddanych ludzi, ale w celu „wdrożenia w państwie bardziej uczciwych i bardziej etycznych metod życia” żegna generała Minkiewicza owym nowo wynalezionym, nigdzie na świecie niepraktykowanym sposobem „przejęcia biur” Piłsudski zapobiega „kradzieży” i „falszowaniu” dokumentów, bo dotąd państwo polskie „wygląda nieledwie jak publiczny dom, i to bankrutujący”.

Takie są metody działania i taką jest nowa opinja o Polsce — jej „pierwszego marszałka”. Idzie ona znów na cały świat....

normalnych dochodów skarbowych, lecz drogą zaciągania długoterminowych pożyczek zagranicznych. Z wywodów p. Dewey'a wynikałoby, że uzyskanie tych pożyczek dla skomercjalizowanych przedsiębiorstw państwowych, odznaczających się dobrą dochodowością, znajduje się w sferze możliwości realizacyjnej.

Bardzo silnie podkreślona jest potrzeba zreformowania naszego systemu podatkowego; reformy tej rząd będzie mógł dokonać z chwilą zmniejszenia swego zapotrzebowania dochodowego

wa, podwójne opodatkowanie i inne bolączki obecnego systemu podatkowego winny stać się przedewszystkiem przedmiotem reformy.

Oczywiście przeprowadzenie tej reformy uzależnione jest od ograniczenia rozmachu etatystycznego pierwszej brygady gospodarczej, inspirującej ostatnie rządy i obecny rząd polski. Łatwiej byłoby reformy tej dokonać w okresie pomyślności gospodarczej. Dzisiaj jest tego rodzaju sytuacja, że dochody skarbowe zmniejszą się automatycznie, gdyż wyczerpane do ostatecznych granic życie gospodarcze nie wytrzyma już dotychczasowego nacisku śruby podatkowej. Były jednak czasy, gdy w kasach skarbowych przelewało się od pieniędzy, wtedy szafowano niemi bez myśli o jutrze, roztrwoniono rezerwy częściowo na cele nie przewidziane w budżetach, parlament nasz nie może się doczekać rozliczeń. A przecież chodzi o pieniądze, złożone przez podatników!

Dzisiaj, gdy sytuacja gospodarcza przedstawia się ponuro, głoszone od dawna, konsekwentnie przez Stronnictwo Narodowe hasła oszczędności i reformy podatkowej zaczynają mieć odźwięk i zrozumienie także w sferach, które dotąd będą głuche i ślepe. Miejmy nadzieję, że wreszcie zostaną one zrealizowane, niema już czasu do trażenia.

W Gdańsku buduje się statek dla Sowieców

Gdańsk, 8. 5. (AW) Przedstawiciele handlowi Z. S. S. R. podpisali wczoraj umowę ze stocznia Klawittera na budowę statku pasażersko-towarowego dla żeglugi rzecznej.

Jak się dowiaduje korespondent Agencji Wschodniej, warunki płatności są następujące: Sowiety wpłaciły tytułem zadatku 10 proc. ogólnej sumy; resztę tj. 57.500 funt. szterl. wpłacać będą stopniowo w ciągu 38 miesięcy. Budowa statku potrwać ma 14 miesięcy. Początkowo przedstawiciele Z. S. S. R. żądali kredytów 6-letnich, na to jednak stocznia gdańska się nie zgodziła.

Jak informują Agencję Wschodnią ze strony przedstawicielstwa handlowego Z. S. S. R. oferty stoczni gdańskich były najtańsze. Tłumaczyć to należy tanią ceną surowca sprowadzanego z polskich hut do Gdańska, dzięki polsko-gdańskiej unji celnej, która w wielkiej mierze przyczynia się do pomyślnego rozwoju przemysłu gdańskiego.

Echa rewolty komunistycznej w Berlinie

Berlin, 8. 5. (PAT). Socjalistyczny „Vorwärts” donosi dziś, że główny redaktor działu lokalnego „Rote Fahne” Fritz Koehler zgłosił wystąpienie z partji komunistycznej, pisząc w liście otwartym do zarządu stronnictwa, że skłoniły go do tego wstrząsające konsekwencje tegorocznych wydarzeń majowych. Redaktor Koehler podnosi, że walka klasy robotniczej o władzę wymaga ofiar. Ofiary jednak i trupy, które padły i maja, padły zupełnie bezpożytecznie. „A awanturnicy, pisze red. Koehler w swym liście, którzy nie mają nic wspólnego z proletariatem, mogą uważać te wydarzenia za słusne i dobre, ale każdy świadomy funkcjonariusz klasy robotniczej musi wiedzieć, że wydarzenia te były nie-dopuszczalne.”

na potrzeby inwestycyjne. P. Dewey potępia obciążający dotkliwie przemysł i handel podatek obrotowy, którego zniesienia stopniowego domagał się tak mocno Klub Narodowy w parlamencie. System podatkowy winien być tak skonstruowany, by ciężary podatkowe rozłożone były równomiernie na wszystkie warstwy. I ten postulat zerwania z przywilejami podatkowymi i z nadmiernym obciążeniem warstw mieszczańskich stale był wysuwany przez obóz narodowy, niestety, jak dotąd, bezskutecznie. Nieracjonalna progresja podatko-

Ogłoszenia do wydania wystawowego Kurjera Poznańskiego, które ukaze się w środę, 15 b. m., po południu, przyjmujemy tylko do 13 b. m.

Dalsze szczegóły na temat, jak „robiono” wybory

Jednym ze sposobów skutecznej „pomocy”, udzielanej partii rządowej, przy wyborach przez czynniki administracyjne, było unieważnienie przez komisje okręgowe opozycyjnych list wyborczych. Sprawozdanie komisji administracyjnej Sejmu, która zajmowała się zbieraniem odnośnych materiałów, tak o tem pisze:

„Komisja wyborcza z unieważnieniem list wyborczych nie robiła sobie żadnych ceremonij. Komisarze wyborczy (mianowani przez rząd), którzy winni czuwać nad prawidłowością urzędowania komisji wyborczych, w licznych wypadkach sami byli instruktorami, jak należy gwałcić prawo. Komisarze wyborczy posługiwali się pomocą starostw i policjantów w celu zmuszenia wyborców do wycyfrowania podpisów z legalnie złożonych list wyborczych, komisarze wyborczy stawiali się znanymi kaligrafij i oceniali, czy dany podpis jest lub nie jest czytelny”.

Sprawozdanie stwierdza ostatecznie, że komisje celem ułatwienia konkurencji stronnictwu rządowemu urzędowały istną „rzeź list”, wnoszonych przez inne stronnictwa. Jak się to odbywało?

Sposoby były rozmaite. Jednym z najpospolitszych było rzekome wycofanie podpisów przez osoby, które dały listę podpisywały.

W okręgu nr. 22 (Sandomierz) odbyło się to „wycofanie” w następujący sposób: Listę nr. 25 Ch. D. podpisał około 70 wyborców z osady Polanice. Otóż pewnego dnia zjawili się w Polanicy dwaj urzędnicy starostwa. Jeden z nich w urzędzie gminnym wyjął z kieszeni spis tych obywateli, którzy podpisali listę nr. 25 i oświadczył, że podpisali pod listą są wrogami rządu. Następnie pomocnik sekretarza urzędu gminnego Adam Zajac przy pomocy oszustwa i wymuszenia zebrał od 37 podpisanych deklaracje, że podpisy swe cofają.

Na tej podstawie lista została unieważniona. Wówczas pełnomocnik listy przeprowadził na miejscu zadanie sprawy i okazało się, że wszystkie te osoby, których deklaracje rzekomo

zabrał ów Zajac, zaświadczyły, iż nie jest im wiadomo, jakoby ich podpisy były wycofane, oraz, że te podpisy podtrzymują. Mimo tego jednak unieważnienie listy pozostało w mocy.

W podobny sposób unieważniono listę wyborczą nr. 24 (Kat. nar.) w okręgu stryjskim (woj. lwowskiego). Starosta stryjski i równocześnie obwodowy komisarz wyborczy p. Pajgerkowski — jak wykazuje sprawozdanie — zapowiedział zgóry, że unieważni wszystkie listy polskie oprócz listy nr. 1, choć wie, że to będzie bezprawie. I spełnił swoją obietnicę, której świadkami — jak mówi protest wyborczy, wniesiony do Sądu Najwyższego — były wiarygodne osoby: inżynier Broniowski z Drohobycza, nadleśniczy Josz i ks. prałat Cisło ze Struja.

Obok tego systemu rzekomego wycyfrowania podpisów, w czem — jak n. p. w Gminie Kiemieliskiej pow. święciańskiego — brała udział policja państwowa, drugim bardzo prostym i łatwym sposobem było unieważnianie takich list, w których część podpisów, nie mogących się zmieścić na tej samej karcie, co lista kandydatów, była umieszczona na innej karcie, choć sklejonej, a nawet zeszytej. Komisje uznawały, że ci, którzy umieszcili podpisy na karcie dodatkowej, mogli nie wiedzieć, co podpisują. Tak postąpiono w Rzeszowie i wymienionym już Struju. Wogóle należy podkreślić, że w sprawozdaniu komisji administracyjnej pierwszeństwo ma bezwarunkowo województwo lwowskie, na którego czele podczas wyborów stał obecny wojewoda poznański.

Sprawozdanie przytacza długi szereg przykładów owej — jak się wyraża — „rzezi” list. Jakże śmiesznie brzmią w tem oświetleniu przechwałki prasy prorządowej, która zwykła powoływać się na wybory, jako dowód „zaufania” społeczeństwa?

Sprawozdanie zawiera jeszcze wiele innych bardzo ciekawych materiałów!

M. K.

O właściwe wnioski

Potępienie przez społeczeństwo polskie brutalnej napaści bojówek niemieckich na artystów polskich w Opolu jest jednomyślnie, oburzenie powszechne, lecz w wysumowaniu konsekwencji z zajść opolskich, we wnioskach i wskazaniach najodpowiedniejszych środków zapobieżenia na przyszłość podobnym wypadkom i ukrócenia rozszalałego szowinizmu niemieckiego — zaznaczyły się charakterystyczne różnice.

Dla uproszczenia zestawimy dwie tezy, dwa poglądy. Jeden, którego wyrazem było między innymi nasze pismo, jest konieczność realnego ujmowania psychiki niemieckiej, dla której najbardziej przekonującym argumentem jest siła. Perswazje, wymówki, wogóle środki łagodne, czynią na Niemców wrażenie słabości i zastrzają tylko ich brutalność. Pogląd ten nie jest bynajmniej wynikiem doraźnego uczucia krzywdy i odruchowego odwetu, ale długich doświadczeń dziejowych i trafnych obserwacji całych pokoleń w tych zwłaszcza w prowincjach Polski, które nie przez Kanta i Schillera, ale w bezpośrednim, ustawicznym obcowaniu, poznawały duszę niemiecką.

Pogląd drugi wyraził się w znamiennym oświadczeniu wojewody śląskiego, dr. Grażyńskiego, że władze polskie uczynią wszystko, aby przedstawienia teatru niemieckiego na polskim Śląsku odbywały się nadal bez przeszkód, gdyż „kultura polska powinna się przeciwstawić niemieckiemu barbarzyństwu”.

Typowy sposób myślenia nierealnego, idealizm nieomal romantyczny, który chociaż wyrządził nam już tyle złego, jest niestety przeważającym rysem duszy polskiej. Objaw ten czasby było poddać ściślejszej kontroli i to z punktu widzenia samego idealizmu. Czy jestto istotnie poczucie czy przekonanie o wyższości naszego ducha i wiara w jego ostateczne zwycięstwo, czy raczej pokrywanie pozorem szlachetności, jakiegos — naj-

zwyklejszego wygodnictwa, uchylającego się od wysiłku?

Podczas powstań narodowych w 31 i 63 r. zdawało się nieraz, że oddziały nasze, wzięwszy jeńców, puszczaly ich natychmiast, powołując się na hasło: „Za naszą wolność i waszą”. Czy był to istotnie wpływ naszego idealizmu i polskiej kultury, który podnosili historycy tych czasów?

Niektóre pamiętniki uczestników powstania, ludzi szczerych, wykazują jednak, że ta szlachetność była w istocie następstwem złej organizacji wojskowej, że brak było odpowiednich sił i środków do pilnowania, wyżywienia i transportowania jeńców. Zaniedbanie pokrywano płaszczykiem szlachetności, czy jakby dziś może powiedziano „kultury polskiej” — z korzyścią dla wroga. Jeńcy wracali po kilku dniach włóczęgi z powrotem do szeregów rosyjskich. A więc nie szczególniejszy idealizm, tylko chęć uniknięcia trudności lub pozbycia się ciężaru, a w rezultacie — wzmocnienie sił nieprzyjaciela.

A dzisiaj? Walka nasza z germanizmem agresywnym i brutalnym jest twarda i ciężka. Po drugiej stronie jest zorganizowany wysiłek, wytrwałość i konsekwencja. Jest swoista psychika, która wierząc tylko w siłę, przed siłą jedynie ustępuje.

Musimy siłę tej przeciwstawić siłę, racjonalną oczywiście, ale siłę, a nie pseudoidealistyczne, przebrzmiałe hasła. Niechaj rzeczy będą nazwane podług istotnej ich treści.

Oficerowie rumuńscy na Śląsku

Katowice, 8. 5. (AW) Na Śląsku bawi grupa oficerów rumuńskich, wydelegowana przez swój rząd celem znanajomienia się z organizacją polskiej straży granicznej. System pracy tej straży ma być ewentualnie wprowadzony w Rumunji.

We Francji o stosunkach polsko-niemieckich

„Temps” poświęca wstępny artykuł stosunkom polsko-niemieckim, stwierdzając, że „pewne napięcie zaznacza się znowu w stosunkach polsko-niemieckich”, przyczem podkreśla, że „odpowiedzialność za ten stan rzeczy spada na Niemcy”. Oficjalny organ francuski ubolewa nad tem, uważając za pożądany „pokojowy rozwój stosunków we wschodniej Europie”.

Omawiając bezowocność dotychczasowych rokowań handlowych polsko-niemieckich, „Temps” wskazuje, że nacjonalistyczne i konserwatywne sfery niemieckie pragną uzależnić każde porozumienie handlowe od „warunków, któreby ułatwiały propagandę pangermanistyczną w okolicach kresowych”. Konserwatyści chcą „zachować tę ranę w boku Europy, bo mają nadzieję uzyskania przez to rewizji wschodnich granic Rzeszy”.

Półoficjalny organ francuski oświadcza, że po podpisaniu układów w Locarno spodziewano się odprężenia w stosunkach polsko-niemieckich, zwłaszcza, że rozmowy Zaleskiego ze Stresemannem w Genewie rokowały pewne nadzieje. Tymczasem „poimińska polsko-niemiecka przybrała ton bardzo ostry i nieufność zwiększyła się po obu stronach granic”. „Można było zobaczyć — pisze „Temps” — jak Niemcy starali się wyzyskać przeciw administracji polskiej sprawę ochrony mniejszości etnicznych i językowych. Podczas gdy sami świadomie nie uznają praw mniejszości polskiej w Niemczech”.

Przechodząc do zajść w Opolu, „Temps” zauważa, że „rzucają one dziwne światło na politykę niemiecką, jeśli chodzi o zagadnienie mniejszości, co jest ważne dla tych, na których zrobiły wrażenie argumenty niemieckie”. Pismo paryskie wskazuje też na aresztowanie ośmiu nauczycieli polskich w Prusach Wschodnich, co

miało być zapewne uzasadnieniem... najazdu polskiego na Prusy, jak to w swoim memorjale pisał gen. Groener.

Półrządowy organ francuski uważa, że te wszystkie tendencje antypolskie wychodzą od niemieckich kół nacjonalistycznych i psują taktykę kół demokratycznych, na których opiera się rząd socjalisty Müllera. Rozróżnienie to, wysuwane stale przez prasę francuską dla względów taktycznych, osłabia jednak znacznie dalszą uwagę:

„Najmniej, co można o tem powiedzieć, to to, że odpowiedzialny rząd Rzeszy zmuszony jest liczyć się z naciskiem nacjonalizmu pangermanistycznego i że nie odważa się otwarcie zareagować przeciwko systematycznej nienawiści tych czynników, które chcą widzieć w każdym odprężeniu stosunków polsko-niemieckich faktyczne zrzeczenie się żądań zmiany granicy wschodniej. Wiadomo ponadto, że wszystkie stronnictwa niemieckie, zarówno prawicowe, jak lewicowe, są zgodne zasadniczo w tej sprawie, a różnią się tylko, jeśli chodzi o metodę i środki dla zrealizowania tego określonego celu polityki niemieckiej”.

W tych warunkach „Temps” uważa za uzasadnioną nieufność społeczeństwa polskiego i jego czujność wobec takich wypadków, jakie nastąpiły w Opolu. Żaden rząd polski, mimo ugodowego stanowiska w sprawach gospodarczych, nie zgodził się na rewizję granic, na dowód czego przytacza „Temps” przemówienie Prezydenta Rzeczypospolitej w Katowicach. „Pędowi pangermanistycznemu — pisze — przeciwstawia się przeszkoda moralna i polityczna, której żaden manewr niemiecki nie zdoła obalić gwałtem, lub obejść środkami krecimi, dającymi się pogodzić z lojalną interpelacją traktatów”.

Kongres masonerji w Mannheim

Francuski organ wolnomularski „Ere Nouvelle” donosi, że w czasie Zielonych Świąt zbierze się w Mannheim kongres masonów francuskich i niemieckich.

„Wiadomo — pisze „Ere Nouvelle” — że po zawierusze wojennej masoni francuscy i niemieccy, mając jedynie (?) na oku utrzymanie pokoju europejskiego nawiązali z powrotem węzły, zerwane przez wojnę. Od dziewięciu lat pracowali w sensie zdecydowanie pacyfistycznym. Starali lepiej się poznać i lepiej się zrozumieć. Za kilka dni, nad brzegami legendarnego Renu, tego węzła między dwiema wielkimi cywilizacjami, Goethego i Kanta oraz Voltaire'a i Berthelota, spotkają się znowu masoni.”

Zadaniem masonów we Francji i w Niemczech jest, zdaniem „Ere Nouvelle”, walka z „reakcją i prawicą”. Gdyby prawica zwyciężyła nastąpiłby okres barbarzyństwa (!). Triumf masonerji to triumf kultury (!). Wówczas Francja i Niemcy poprowadzą Europę do szczęśliwości. Z każdej strony Renu „masoni widzą w zbliżeniu francusko-niemieckim zasadniczą podstawę pokoju kontynentalnego”.

Tyle „Ere Nouvelle”. Masonerja francuska i niemiecka patronowała Locarnu. Polityka porozumienia francusko-niemieckiego jest stosowaniem jej oficjalnych i publicznych uchwał. Masonerja chciałaby zwrócić ostrza tego porozumienia przeciw faszystowskiemu i antymasońskiemu Włochom. Lecz w rozumieniu masonerji niemieckiej również Polska ma płacić kosztą takiej polityki. Jest rzeczą ciekawą stwierdzić, że kongres masonów w Mannheim ma znowu ożywić ducha Locarna, o czem przekonają nas pewno jego uchwały, o ile zostaną ogłoszone.

Grypę, kaszel i bronchit uleczysz systematycznym piciem szczawinkich wód kruszcowych Józefina i Stefan. Choroby żołądka i przemiany materji usuniesz przez picie szczawinkich wód kruszcowych Magdalena i Wanda.

Sprawa pragmatyki urzędniczej

Warszawa, 8. 5. (Tel. wł.). Na dzisiejszem posiedzeniu rady ministrów ma być rozważana sprawa pragmatyki urzędniczej, zwłaszcza stosowania artykułu 116.

Wielki pożar w Gdańsku

Gdańsk, 8. 5. (AW) Nocy wczorajszej w dzielnicy portowej wybuchił pożar w olbrzymich magazynach tutejszej firmy „Fischer i Nickel”. W magazynach tych składane były oleje i smary. Pożar był tak gwałtowny, że mimo energicznej akcji straży pożarnej przerzucił się na cały szereg okalających magazynów. Dwa olbrzymie magazyny spłonęły doszczętnie.

Tysiączne tłumy mimo spóźnionej pory obserwowały szalejący żywioł. Przyczyna pożaru dotychczas nie ustalona. Na szczęście obeszło się bez ofiar w ludziach.

KREM MYDŁO

BELLONA

LAB. WACŁAW KREMIV WARSZAWA MIODOWA 21

TYSIĄCE KOBIEC

używa codziennie kremu

FASCINATA

PRZECIW ŁUPIEŻOWI I WYPADANIU WŁOSÓW

MYDŁO WODA SZAMPION TIO-PINOLOWE

LAB. WACŁAW KREMIV WARSZAWA MIODOWA 21

Pw 881-821.42

Z Piszczan.

(Światowe Zdrojowisko przeciw reumatyzmowi). Przejętne koszty pobytu kuracjusza są nader niskie. Bardzo szeroki wybór co do mieszkań, utrzymania, jak również należytej opieki. Blizsze informacje i prospekty: ustnie: Biuro Piszczan, Poznań, ul. Masztalarzka 7 — Tel. 18-95; piśmie: Biuro Piszczan dla Polaki, Cieszyń, Tw 2536

Przed wrześniowym zgromadzeniem Ligi Narodów

Porządek obrad Ligi — Sprawa członków niestających Rady Ligi Narodów

Genewa, 8. 5. (AW) Generalny sekretarz Ligi Narodów przesłał wszystkim rządów państw, należących do Ligi, porządek obrad Zgromadzenia, rozpoczynającego się 2 września, razem ze sprawozdaniem działalności Sekretariatu. Uwagę zwraca fakt, że kwestja mniejszości narodowych nie jest ani słowem wspomniana.

Genewa, 8. 5. (PAT). Porządek dzienny wrześniowego Zgromadzenia

L. N. obejmuje m. in. nowe wybory do Stałego Trybunału Sprawiedl. Międzynarodowej na miejsce zmarłych członków Andre Weissa i lorda Finlay'a. Odbędą się również wybory na trzech niestających członków Rady Ligi. W poinformowanych kołach liczą, iż Polska będzie wybrana ponownie, na miejsce Rumunii wejdzie Jugosławja, a na miejsce Chile inne państwo Południowej Ameryki.

Memorjał Younga na konferencji reparacyjnej

Paryż, 8. 5. (AW) Wczoraj wieczorem przewodniczący konferencji rzeczoznawców Young wręczył poszczególnym delegacjom tekst memorjału amerykańskiej delegacji. Dziś delegacja niemiecka przedłożyła swoje kontrproponycje.

Young czyni w swoim memorjale także propozycje co do rozdziału spłat

między poszczególne państwa. Zastrzeżenia niemieckie dotyczą w pierwszym rzędzie ewentualnego zysku Banku Reparacyjnego i wzajemnej klauzuli w sprawie bezpieczeństwa waluty niemieckiej. Petit Parisien twierdzi, że należy się liczyć z przewlekłymi rokowaniami, nim będzie można uzyskać konkretne rezultaty.

Zgon siostrzeńca Woldemarasa

Kowno, 8. 5. (AW) Siostrzeniec i syn adoptowany Woldemarasa zmarł wczoraj po południu wskutek ran od kul zamachowców. Żona Woldemarasa cudem tylko uniknęła śmierci. Kula przebiła jej suknię, bieliznę i

prześlizgnęła się po skórze w okolicy serca.

Śledztwo w sprawie zamachu prowadzi w ścisłej tajemnicy wywiad wojskowy, policja polityczna i kryminalna.

Straszna śmierć czterech osób w płomieniach

Warszawa, 8. 5. (Tel. wł.). W Łaziskach pod Puławami wybuchł pożar w czworaku, w którym mieszkało

12 rodzin. Cztery osoby spaliły się, 7 osób jest ciężko poparzonych. (w)

Kłopoty angielskie w Indjach

Konflikt strajkowy w Bombaju będzie rozstrzygnięty w drodze przymusowej

Bombaj, 8. 5. (PAT) Gubernator odbył wczoraj konferencję, celem doprowadzenia do przyjaznego załatwienia zatargu między właścicielami przedsiębiorstwa a strajkującymi robotnikami. Jak słychać jednak, konferencja nie doprowadziła do pożądanego wyniku i poczynając od dnia dzisiejszego wprowadzone zostaną w życie przepisy ustawy o zatargach w przemyśle. Znaczący to, iż zatarg przedstawiony zostanie radzie pojednawczej, której decyzja musi być przyjęta przez obie strony.

London, 8. 5. (PAT) Prezes indyjskiej komisji statutowej sir John Simon przyjeżdży będzie dzisiaj przez króla w Craigweil house. Sir John Simon jest jednym z przywódców stronnictwa liberalnego. W tym charakterze od czasu swego powrotu z Indji wygłosił szereg przemówień na wiecach przedwyborczych. W ostatnich czasach obiegała pogłoska, że w okręgu wyborczym Spen Valley, w którym został wybrany Simon, konserwatyści przeciwstawiają Simonowi własną kandydaturę.

W związku z temi pogłoskami premier Baldwin zawiadomił przyjdum miejscowej organizacji konserwatywnej, że osobiście byłby przeciwko takiemu obrotowi rzeczy i prosił aby opublikowano odnośne pismo jego ze

stycznia rb. mające związek ze sprawą kandydatury Simona. W piśmie tem premier wyraził pogląd, że sprawa mandatu ze Spen Valley powinna stać ponad czysto partyjnemi względami, oraz, że leży w interesie społecznym, aby mąż stanu tej miary, co Simon, który tak chętnie przyjął na siebie ciężkie i bardzo odpowiedzialne zadanie przewodniczenia indyjskiej komisji statutowej, a więc znalazł się po za możliwością kontynuowania zwykłej działalności politycznej na terenie swej partji, powinien przejść ponownie w swym okręgu wyborczym bez opozycji. Mówiąc o samej komisji statutowej Baldwin pisze w swym liście:

„Trudno wyobrazić sobie, aby można było przesadzić znaczenie wielkiego zadania, które powierzono komisji statutowej. Od biegu i kierunku jej prac zależeć będzie bardzo wiele, bo daj przyszłość Indji, a więc rozwoju i dobrobytu całego Imperju mBrytyjskiego. Stąd łatwo wyobrazić sobie jak olbrzymią jest odpowiedzialność prezesa tej komisji. Zadanie jego jest nie tylko trudne, lecz prawdopodobnie mało wdzięczne. Mimo to wykonywane jest przez Simona z całą bezstronnością, gorliwością, znajomością rzeczy wolną od względów na interesy prywatne lub partyjne.”

szczalnie z końcem bież. tygodnia. Ostatni przeniesiony będzie gabinet wojewody, wicewojewody oraz wydział przydziałny.

Min. Kühn jedzie do Niemiec

Warszawa, 8. 5. (AW) Minister komunikacji Kühn wyjeżdża dziś wieczorem na tygodniową podróż do Niemiec i dalej. 15 bm. p. minister wróci do kraju, by wziąć udział w otwarciu P. W. K. w Poznaniu, a 17 bm. powróci do Warszawy.

Pod wpływem wyrzutów sumienia

Warszawa, 8. 5. (Tel. wł.). Wczoraj niejaki Cuper, członek bojówki B. B. S., który zastrzelił stróża domu przy ulicy Chłodnej, pod wpływem

Najwięcej kar policyjnych

placą ci kierowcy samochodów, którzy nie czytają ilustrowanego tygodnika „Samochód”.

Egzemplarz 30 groszy. Przedpłata miesięcznie 1,25 zł, kwartalnie 3,63 zł. Zamówienia przyjmują wszystkie poczty. Egzemplarz okazowy wysyła na żądanie bezpłatnie administracja: Poznań, św. Marcin 70.

wyrzutów sumienia oddał się sam w ręce policji. (w)

Stosunek Małej Ententy do Sowieców

Białogród, 8. 5. (AW). W tutejszych kołach politycznych zbliżonych do rządu uważają, że na najbliższej konferencji Małej Ententy omawiana będzie z inicjatywy rządu rumuńskiego kwestja stosunków dyplomatycznych między państwami Małej Ententy a Z. S. S. R. Kwestja ta już od dłuższego czasu jest, jak wiadomo, przedmiotem dyskusji między państwami Małej Ententy.

Ku czci Joanny d'Arc

Paryż, 8. 5. (PAT) W Orleanie rozpoczęły się, przy ogromnym napływie publiczności z Francji i zagranicy, uroczystości religijne w związku z 500 rocznicą zdobycia miasta przez Joannę d'Arc.

Ospa w Brukseli

Bruksela, 8. 5. (PAT) Zarejestrowano tu wypadek ospy.

Międzynarodowy kongres medycyny wojskowej.

London, 8. 5. (PAT) W dniu wczorajszym otwarto tutaj piąty międzynarodowy kongres medycyny wojskowej, z udziałem 750 delegatów, reprezentujących 40 państw. Na wczorajszym posiedzeniu kongresu przewodniczył sekretarz stanu ministerstwa wojny sir Laming Worthington Evans.

Wybory gminne we Francji

Paryż, 6. 7. (PAT). Na podstawie dotychczasowych obliczeń, agencja Havasa donosi, że w wyborach municipalnych minister finansów Cheron i min. emerytur Antierou zostali wybrani.

W Roulaix, Lille, Strassburgu, Milhuzie i Dunkierce przeszła socjalisci. W Altkirch przeszła lista narodowa. Wybrani zostali sen. Jourdain, hr. Deleuse i hr. Dandlaur. W Angers radykali społeczni znaleźli się w mniejszości. W Le Creusot lista socjalistyczna została zwyciężona przez republikanów i narodowców. W Breście radykali zwyciężyli socjalistów.

W Milhuzie około 50 komunistów, uzbrojonych w noże i pałki gumowe, zaatakowało socjalistów, czuwających nad całością afiszów wyborczych. 5-ciu socjalistów odniosło rany, w tem jeden ciężkie.

Skład tych rad municypalnych, co do których wyniki wyborów są ostateczne, lub w których zaznaczyła się wyraźna większość, przedstawia się jak następuje: konserwatyści bez zmiany, republikanie uzyskali 77 mandatów (tracą 1), republikanie lewicowi 77 (zyskali 5), radykali 21 (zyskali 1), radykali społeczni 127 (stracili 2), republikanie społeczni 16 (zyskali 1), socjaliści 96 (stracili 5), komuniści 16 (zyskali 1), 3 mandaty pozostają jeszcze pod znakiem zapytania.

Paryż, 7. 5. (PAT). Dzienniki zauważają, iż cechami charakterystycznymi ostatnich wyborów są: konieczność przeprowadzenia ściślejszych wyborów w wielu okręgach oraz niewielkie zmiany w uzyskanych już rezultatach.

POPIERAJĄCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIA WSZYSTKICH GŁODNYCH!

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,92 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,94 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 211,19 zł, gotówką — 110,76 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,64 zł, gotówką — 172,30 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 8 maja 1929. Giełda dzisiejsza nie wykazała żadnej znacniejszej zmiany i miała przebieg spokojny. Z pap. procent. wyróżniała się 5 proc. poz. konwars. za którą chętnie płacono

57—58 proc., dalej poszukiwano poz. inwestycyjną po 102,— a oddawano premj. dolarowe po 75,— Z pap. lokacyjnych płacono za 8 proc. listy dolarowe ziemskie 93—93½ proc. (przy dew. 8,90), natomiast 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie były w oddaniu po 45 proc.

Z akcji bankowych poszukiwano Bank Polski po 164,— zaś oddawano Bank Związku po 78,50.

Akcje przemysłowe pozostały bez notowania. Na zwiększone zaofiarowanie jest brak odpowiednich nabywców nawet po znizonych kursach.

Cedula urzędowa z dnia 8 maja 1929 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 57—58% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 93½—93% P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 45% O.

(Kurs w złotych)
5% Pożyczka premjowa seria II 75,— O.
4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 102,— P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em. 164,— P.
Bank Zw. Spółek Zarobk. I em. zł. 78,50 O.
Tendencja: Spokojna.

Giełda warszawska

dnia 8 maja 1929 r.

Waluty		Gotówka		\$88
Dol. Stan.	Zjedn. tr.	8,90 sp.	8,92 kup.	
Dewizy				
Belgja	tr. 000,00	sp. 030,00	kup. 000,00	
Holandja	358,52	359,42	357,62	
Kopenhaga	237,70	238,30	237,10	
London	043,27	043,38	043,16	
Nowy Jork	008,90	008,92	008,88	
Paryż	034,83	034,92	034,74	
Praga	026,39	026,45	026,33	
Szwajcaria	171,76	172,19	171,34	
Wiedeń	125,25	125,56	124,98	
Włochy	046,73	046,85	046,61	

Papiery państwowe i obligacje			
4% poz. inwest.	000,00	0,00	102,75
5% poz. premj. dol.	000,00	075,75	076,75
5% poz. konw.	000,00	000,00	067,00
6% poz. dol.	000,00	084,50	084,75
10% poz. konw.	000,00	0,00	102,50
5% poz. kol. konw.	000,00	000,00	059,00

Akcje w złotych:			
Bank Polski	166,00—165,50		
Bank Handlowy	000,00—120,00		
Bank Dyskontowy	000,00—122,00		
Bank Zw. Sp. Zarobk.	000,00—078,50		
Firley	000,00—045,00		
W. T. Węgla	071,00—070,50		
Lilpop	031,75—032,00		
Modrzejów	000,00—023,25		
Norblin	000,00—162,50		
Ostrowieckie Zakłady	000,00—067,00		
Starachowice	000,00—024,50		

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg

Berlin, dnia 8 maja 1929

Pszenvca marchijska	221,00—222,00
maj	000,00—232,25
lipiec	236,25—235,50
wrzesień	236,75—236,00
Tendencja dla pszenicy słaba	
Zyto marchijskie	201,00—203,00
maj	212,00—211,75
lipiec	217,00—217,75
wrzesień	000,00—218,50
Tendencja dla żyta słaba	
Jęczmień browarny	218,00—230,00
Jęczmień Pastewny i przemysłowy	190,00—202,00
Tendencja dla jęczmienia spokojna	
Owies marchijski	197,00—203,00
maj	000,00—203,00
lipiec	000,00—202,75
wrzesień	000,00—000,00
Tendencja dla owsa słaba	
Maka pszenna	24,50—28,75
Tendencja słabsza	
Maka żytnia	26,35—28,15
Tendencja spokojna	
Otreby pszenne	00,00—14,00
Otreby żytnie	14,00—14,40
Groch Victoria	43,00—50,00
Groch jadalny polny	28,00—34,00
Groch pastewny	21,00—23,00
Pełuszka	25,00—26,50
Bób polny	22,00—24,00
Wvka	28,00—30,00
Łubin niebieski	16,50—17,50
Łubin złoty	22,00—24,00
Seradela nowa	56,00—62,00
Makuch rzepakowy	19,00—19,20
Makuch lniany	21,80—22,00
Wytłoki suszone	13,40—13,60
Srót Soja	20,40—21,20
Płatki ziemniaczane	17,70—18,30

Notowania złotego w Berlinie z dnia 8 maja 1929.

Wypłaty na Warszawę: 47,15—47,35
Noty wielkie: 47,00—47,40

Za co skonfiskowano „Gazetę Warszawską“?

Warszawa, 8. 5. (Tel. wł.). Wczorajsza konfiskata wydania prowincjonalnego „Gazety Warszawskiej” nastąpiła za przedruk nieskonfiskowanego artykułu z „Robotnika”, zwracającego się do komisarza rządu Jaroszewicza w sprawie zamachów, dokonywanych przez bojówki B. B. S. na członków P. P. S. (w)

Do nowego gmachu województwa śląskiego

Katowice, 8. 5. (PAT). Przeniesienie biur województwa i Sejmu Śląskiego do nowego gmachu już się rozpoczęło, a ukończone zostanie przypu-

Przewodnie wskazówki raportu doradcy finansowego p. Dewey'a

W uzupełnieniu telefonicznego doniesienia o raporcie doradcy finansowego p. Dewey'a, który pojawi się w połowie bieżącego miesiąca, ogłaszamy poniżej w dosłownym brzmieniu najważniejszy ustęp raportu, podany już obecnie do publicznej wiadomości. Brzmi on, jak następuje:

Brak środków kredytowych

Kapitał inwestycyjny w nowym państwie polskiem prawie że nie istniał, a rząd, będąc dzięki swej władzy podatkowej jedynym posiadaczem środków kredytowych, musiał zapomocą funduszy osiągniętych tą drogą usuwać nie tylko ślady zniszczeń i rozszerzać monopole oraz przedsiębiorstwa odziedziczone przeważnie po państwach zaborczych, lecz udzielać kredytów bezpośrednio prywatnym przedsiębiorstwom. Typowym tego przykładem są koleje, które obecnie rozporządzają 10.500 milami normalnego i 2 i pół tysiąca milami wąskiego toru.

Długi państwowe polskie wynoszą obecnie 460 milj. dol., czyli około 15 dolarów na głowę mieszkańca. Ogólna suma długoterminowych pożyczek zagranicznych, zaciągnięta przez państwo polskie w ciągu 10 lat swej niepodległości osiągnęła 461.500 tys. dol., z czego 250 milj. było zaciągnięte bezpośrednio po wojnie na wyżywienie ludności.

Błędna polityka podatkowa

Nawiązując do systemu podatkowego państwa, doradca zaznacza, że dotychczas głównym dążeniem rządu było zwiększenie dochodów państwowych w tym celu, ażeby zaspokoić najpilniejsze potrzeby odbudowy gospodarczej i w związku z tem jak można było przewidzieć system podatkowy tak prędko roz-

budowany nie jest zadowalający. Niektóre grupy ludności ponoszą nadmierną część ciężaru podatkowego, a szereg poszczególnych podatków wykazuje w praktycznym wykonaniu usterki. Pomimo tych braków z punktu widzenia rządu wynik był korzystny, ponieważ od r. 1926 budżety wykazywały znaczną nadwyżkę. Polityka rządu, zmierzająca do pokrycia najpilniejszych potrzeb odbudowy gospodarczej i ofiarność obywateli polskich przy ponoszeniu ciężkich podatków na te cele mogą być godne pochwały, lecz z chwilą, gdy najbardziej piekące potrzeby zostały zaspokojone i odbudowa posunięta do tych granic, iż wprowadzić niezupełnie, ale przynajmniej w sposób zadowalający zaspokaja terażniejsze normalne wymagania państwa zachodzi pytanie co do celowości dalszego kontynuowania tej polityki.

Brak kapitału obrotowego i rezerw

Rozwój gospodarki publicznej znacznie wyprzedził wzrost handlu przemysłu i rolnictwa. Zniszczenia wojenne spowodowały, iż Polska pozostała z wysoce niedostateczną ilością kapitałów; podatek przemysłowy i obrotowy pochłonęły dużą ilość dochodów zarobkowych. W rezultacie handel i przemysł pozostał bez dostatecznych rezerw, a brak kapitałów obrotowych jest tak wielki, że najmniejsze zwolnienie tempa obrotów z powodów atmosferycznych, lub innych przyczyn powoduje natychmiast wzrost weksli protestowanych i zwykłe stopy procentowej. Zapotrzebowanie kredytów krótkoterminowych wzrosło daleko prędzej od wkładów w bankach.

Wielkość rezerw Banku Polskiego rzuca również ciekawe światło na tę sytuację:

	Obieg biletów bankowych i natychmiast płatne zobowiązania	Złoto i należności zagraniczne	Stosunek rezerw do biletów w obiegu i zobowiązań
30 czerwca 1928 r.	zł. 1.779.200.000	zł. 1.873.300.000	77%
31 grudnia 1928 r.	zł. 1.819.500.000	zł. 1.370.500.000	75%
	zł. 40.300.000	zł. 2.800.000	

Trwałość zapasu dewiz i złota mimo ujemnego bilansu płatniczego była możliwa tylko dzięki pożyczkom zagranicznym, które w r. 1928 przypłynęły w sumie około 272.500 tys. zł oraz krótkoterminowym zobowiązaniom zagranicznym, które — po odjęciu należności zagranicznych — wyniosły netto około 336 milj. zł. Z tej sumy 259 milj. zł jest płatne w okresie trzech miesięcy lub krótszym i w wypadku całkowitego ich wycofania zapasy złota i dewiz zmniejszyłyby się zaledwie do 59 proc., jeżeliby stan banknotów i natychmiast płatnych zobowiązań pozostał bez zmiany. Stan rezerw Banku Polskiego świadczy wprawdzie o stałości pieniądza, ale zarazem wykazuje, w jak małym stopniu przystał i handel był w możności korzystać z rezerwy kredytowej kraju. — Brak kapitału obrotowego tak dalece zmniejsza obroty gospodarcze, że niska jest podaż dobrego materiału wekslowego z terminem trzymiesięcznym.

Zaden przemysł nie może na dłuższy przeciąg czasu rozwijać się pomyślnie bez dostatecznych rezerw. Rezerwy te bowiem są strawą gospodarstw w okresie gdy normalne obroty maleją. Ponadto brak kapitału obrotowego i rezerw w przemyśle odczuwa całe życie gospodarcze kraju, ponieważ handel i przemysł zmuszony jest korzystać nadmiernie z kredytów bankowych. Rośnie wtenczas ogólna stopa procentowa i powiększają się koszty handlowe nie tylko w przemyśle, lecz również i w rolnictwie.

O ograniczenie inwestycji

Wydaje się słusznym, aby przy sporządzaniu następnych budżetów poszczególne ministerstwa, zastanawiając się nad dalszymi pozycjami inwestycyjnymi rozpatrywały je nie z punktu widzenia tego, co może być dokonane przez państwo, lecz co jest bezwzględnie niezbędne dla ogólnego dobrobytu kraju. Chociaż wiele inwestycji jest przeznaczonych dla przedsiębiorstw, które przyniosą korzyść społeczną, to jednak ograniczenie programu rządowego ożywi ogólną gospodarkę kraju. Jako przykład można wziąć koleje. Czysty dochód kolei za ostatni rok skarbowy wyniósł z górą 20 milj. dol., z czego większość obrócono na inwestycje. W przyszłości byłoby słuszniej przelewać te nadwyżki do ogólnych dochodów państwa, a dla pokrycia dodatkowych inwestycji kolejowych zaciągać pożyczki na rynku światowym, gdyż w ten sposób ciężary, zwią-

zane z pożyczką zawartą na przeciąg 30 — 35 lat, obciążać będą drogą spłat amortyzacyjnych i przyszłe pokolenia, które narówni z obecnem będą korzystały z usług tych kolei.

Przykład podany dla kolei jest również słuszny w odniesieniu do nowych i rozszerzanych skomercjalizowanych przedsiębiorstw państwowych, które odznaczają się dobrą dochodowością i z tego powodu mogą służyć za dostateczną podstawę dla długoterminowych pożyczek, które pokryłyby ich zapotrzebowanie kapitałów.

O zmniejszenie podatków

Ograniczenie w rządowej polityce inwestycyjnej zmniejszyłoby oczywiście zapotrzebowanie rządu co do dochodów i pozwoliłoby na poprawienie systemu podatkowego kraju. Istnieje sugestia, że jeżeli rząd ograniczy swe inwestycje, to spowoduje wzrost bezrobocia. Zachodziłoby to istotnie, gdyby nie zmniejszono podatków. We wszystkich państwach jednak stwierdzono, że zmniejszenie podatków tak dalece podnieca przemysł i inicjatywę prywatną, że bezrobocie szybko spada, podczas gdy naodwrot wielkie podatki powodują depresję gospodarczą i powiększają to zło.

Obecnie znajduje się w sejmie szereg projektów reformy podatkowej i należy się spodziewać, że ciała ustawodawcze przystąpią drogą do rozważań nad całością systemu podatkowego. Taka reforma winna zmierzać do usunięcia nierówności i do bardziej harmonijnego rozłożenia ciężaru podatkowego. Podatek obrotowy na przykład obciąża ogromnie przemysł i handel i wydaje się być niesłuszny. Podatek dochodowy rozwija się zbyt powolnie.

System podatkowy w Polsce umożliwiał podwójne opodatkowanie. Przykładem tego może być spółka akcyjna, która uiszcza podatek dochodowy od swych zysków i akcjonariusz tejże spółki, który opłaca drugi podatek dochodowy od dywidendy, otrzymanej z tej spółki.

Reforma systemu podatkowego spowoduje wzrost inicjatywy prywatnej.

Nawet w tym wypadku gdyby nowe instalacje stanowiły oszczędność i zwiększyły wydajność, to jednak z uwagi na ogólną sytuację ekonomiczną będzie bardziej wskazane unikać tego rodzaju wydatku i przez zmniejszenie ciężaru podatkowego zezwolić produkcji krajo-

wej na zaopatrzenie się w kapitał obrotowy i rezerwy, które mogą być osiągnięte tylko drogą zwiększonych zysków. Stały bowiem brak dostatecznego kapitału obrotowego i rezerw spowoduje takie zmniejszenie siły zarobkowej, że zdolność podatkowa państwa zmaleje.

Ograniczenie wydatków państwowych oznacza jednocześnie zmniejszenie wymagań w zakresie dochodów i umożliwiałoby przeprowadzenie zmiany systemu podatkowego oraz obniżenie ciężaru podatkowego. Reforma systemu podatkowego i niższe opodatkowanie oznaczają wzrost inicjatywy i zarobków prywatnych. Wzrost zaś inicjatywy i prywatnych zarobków decydują o powiększeniu kapitału obrotowego i rezerw. Wzrost kapitału obrotowego i rezerw spowoduje obniżenie stopy procentowej, wyższe płace i większą siłę kupna.

Przeciw zachłanności krzyżackiej

Wiece manifestacyjne w Rogoźnie

Rogoźno, 6 maja.
W niedzielę, dnia 5 maja br., o godzinie 1-iej w południe odbył się wiec manifestacyjny w wypełnionej do brzozi sali Hotelu Polskiego. Wiece zabrał prezes miejscowego koła Z. O. K. Z. prof. Englert, poczem p. Jan Frąckowiak z Poznania wygłosił obszerny referat na temat „Samowystarczalność kraju”. Następnie poruszono sprawę wystąpienia delegata Niemiec dr. Schachta na konferencji reparacyjnej w Paryżu oraz zajścia przeciwpolskie w Opolu. Uchwalono rezolucję, w której się wzywa rząd do energicznego przeciwdziałania prowokacjom niemieckim a Naród do konsolidacji i zajęcia odpowiedniego stanowiska wobec prowokacji niemieckich.

Odśpiewaniem „Roty” zakończono poważne zebranie. (1)

Białe kruki dzieła wyczerpane i luksusowe kupuje za gotówkę i przyjmuje w komis „Książka Antykwarjat”. **Woźna 12.** Najlepsza okazja najkorzystniejszej spieniężyć rzadkie okazy. sw 16000

Z Stronnictwa Narodowego

Zebranie koła w Żninie

W dniu 1 maja r. b. odbyło się w sali p. Woźniakowej zebranie tutejszego koła Stronnictwa Narodowego. Zebranie zabrał prezes p. E. Bykowski, przedstawiając zebranym przybyłych posła Wierczaka z Warszawy oraz red. Petryckiego z Bydgoszczy. Po powołaniu do pióra p. Ign. Derecha, udzielił p. przewodniczący głosu posłowi Wierczakowi, który wygłosił obszerny sprawozdanie z całorocznej pracy Stronnictwa Narodowego w Sejmie. Wykazał, że Stronnictwo Narodowe staje przedewszystkiem w obrocie praworządności i że wszystkie jego poczynania opierają się na tej zasadzie. Następnie omawiał rządy pomajowe i położenie gospodarcze kraju.

Podziękowawszy p. posłowi za wyczerpujący referat, przewodniczący otworzył nad nim dyskusję. Głos zabierali pp. Heliński, Wabich, Maciejewski, Czabański, Brzeziński i Bartusz. Na stawiane mu pytania udzielał poseł Wierczak wyczerpujących wyjaśnień. W drugiej części p. red. Petrycki nawoływał w przekonujących wywodach do organizowania się w Stronnictwie Narodowym i do zajęcia się koniecznie pracą polityczną, gdyż domaga się tego dobro Państwa, ale i każdego poszczególnego obywatela. Po przyjęciu licznych deklaracji nowowstępujących członków, solwował przewodniczący zebranie. s.

Powrót Prezydenta Rzplitej

Warszawa, 8. 5. (PAT). Dziś o godz. 9,30 specjalnym pociągiem powrócił do stolicy z podróży na Górny Śląsk p. Prezydent Rzplitej w otoczeniu adjutantów.

Tajemnicze zniknięcie pieniędzy

Toruń, 8. 5. (Tel. wł.). Pełniący obowiązki płatnika kasowego w 8 dywizjonie żandarmerji, por. Wronski umieścił w kasetce wypłat 28.400 zł, poczem z kwatremistrzem, majorem Blesinem zamknął kasetkę w kasie panczernej. Po święcie 3 maja stwierdził zniknięcie z kasy 25.000 zł. Kasetka, kasa i podwójne drzwi były nieznaruszone.

Na korytarzu dyżurował w nocy żandarm, który nic podejrzanego nie zauważył. W toku śledztwa aresztowano 4 osoby. Przeprowadzono rewizję ksiąg.

W sprawie Centr. Banku Ziemińskiego

Warszawa, 8. 5. (AW) „Express Poranny” donosi, iż jeszcze w ciągu

ZAGRANICĘ DARMO I BEZ PASZPORTU

wyjechać może każdy, kto kupi los **LOTERJI Ligi Morskiej i Rzecznej** za 3 zł, gdyż wśród tysięcy wygranych (automobile, lodzie motorowe etc.), znajdują się wolne jazdy morzem do Kopenhagi i Sztokholmu
Ciągnięcie nieodw. 22 maja.

bież. miesiąca nastąpi prawdopodobnie zawarcie z bankami zagranicznymi umowy w sprawie Centralnego Banku Ziemińskiego. Co się tyczy lokaty obligacji długoterminowego kredytu C. B. Z. na rynkach zagranicznych, to koła fachowe przypuszczają iż nastąpi to dopiero jesienią.

Warszawa, 8. 5. (AW) W związku z rokowaniami, jakie toczą się w Paryżu w sprawie założenia Centralnego Banku Ziemińskiego, Agencja Wschodnia dowiaduje się, iż p. Dewey, doradca amerykański, odbędzie w Paryżu szereg pertraktacji z grupą banków, która pokryła francuską transzę polskiej pożyczki stabilizacyjnej, w celu podjęcia się przez tę grupę sprzedaży obligacji Banku Centralnego. Koła gospodarcze odnoszą się do tej konferencji z optymizmem.

Tymczasowa Rada Portowa w Gańsku

Gdynia, 8. 5. (Tel. wł.) Odbyło się tu posiedzenie Tymczasowej Rady Portowej. Wyłoniono 4 komisje, które zajęły się unifikacją opłat portowych, regulaminem Rady, unifikacją opłat skarbowo-celnych oraz skodyfikowaniem rozporządzeń taryfowych i przepisów handlowo-kolejowych. Posiedzenia Rady odbywać się będą w pierwszy wtorek każdego miesiąca.

Magnat naftowy w więzieniu

Waszyngton, 8. 5. (PAT). Magnat naftowy Sinclair udał się wczoraj wieczorem do tutejszego więzienia, celem odbycia trzymiesięcznej kary więzienia, na którą skazany został za obrazę sądów.

Epilog powstania meksykańskiego

Eil Paso, 8. 5. (Texas. PAT). Dowódca meksykańskich wojsk powstańczych gen. Escobar, który w ubiegły czwartek przybył drogą powietrzną na terytorjum Stanów Zjednoczonych w towarzystwie byłego gubernatora stanu Sonora, gen. Topete, odbył konferencję z gubernatorem Dolnej Kalifornji. Jak donoszą, gen. Escobar prosił władze Stanów Zjednoczonych o zezwolenie na pobyt w Dolnej Kalifornji, na co jednak nie zgodzono się. Wobec tego gen. Escobar prosił o ochronę swej osoby, nadmienając, iż posiada znaczne sumy pieniędzy.

Kino Renaissance, ul. Katanka 8-9
Od 8 maja br. codziennie od godz. 10,30 wieczorem wyświetlamy film p. t.

Hygiena Małżeńska oraz Choroby weneryczne.

Obowiązkem każ ego mężczyzny i każdej kobiety zarzucać fałszywy wstyd i noszać tajemki niebezpieczeństwa życia płciowego. — Z nakazem władz oddzielne seanse dla Pań, oddzielne dla Panów t. j.
O godz. 3-iej po południu dla Pań. npp 5577
O godz. 10,30 wieczorem dla Panów.
Dla dzieci i młodzieży wstęp surowo wzbroniony.

Pw 5842-62.150

Kino „ODEON” ul. 27 Grudnia 14

Od czwartku, 9 maja 1929 r.

„SZPIEDZY”

W roli głównej: Willi Fritsch i Rudolf Klein Rogge
Początek seansów od godziny 8-iej.

Zawiadomienie.

Niniejszem uprzejmie podajemy do wiadomości naszych Szan. Odbiorców, że celem bezpośredniego załatwienia łaskawie udzielanych nam zleceń, utworzyliśmy z dniem 1 maja r. b. w Poznaniu, własny Skład Hurtowej Sprzedaży przy ul. Wierzbicę 17, telefon 54-70. Pw 10 075/6-19.47/8
Polecając nową placówkę przemysłu krajowego życzymy uwadze naszej Szan. Klienteli, kreśliśmy się z poważaniem
Kujawski Wytwórnia Wln Henryk Makowski w Kruszwicy.

Manifestacja przyjaźni polsko-rumuńskiej

Dzień polski w Bukareszcie

Bukareszt, 8. 5. (PAT). Dzień 5 maja w Bukareszcie był poświęcony Polsce. W dniu tym w 28 stołecznych stowarzyszeniach ludowych odbyły się odczyty na temat przyjaźni polsko-rumuńskiej. Wśród prelegentów znajdowali się pp. Lucjan Skupiecki, dr. Jan Złapłachta, prof. Strelkowski, prof. Porianu, prof. M. Popescu, prof. Papacostea, prof. Gherasim, prof. V. Hanes, prof. Focsa, prof. Vladescu-Racoasa, prof. Lefteriu, prof. Trancu-Jasi, dr. Jonescu-Tudor, major Lovinescu, major Du-

mutrescu, dziennikarz Cecropide i inni. Tysiące Rumunów, obecnych na tych odczytach, manifestowało z entuzjazmem na rzecz Polski.

Bukareszt, 8. 5. (PAT). W ciągu pierwszej połowy b. miesiąca, rząd rumuński zgodnie z obietnicą i bez względu na trudności finansowe państwa, udzielił szkołom mniejszościowym nadzwyczajnych zapomóg. Pierwsza rata w kwocie 8 milj. lei będzie wypłacona jeszcze w ciągu b. tygodnia.

Nowy rząd w Austrii

Pięcioletniowe interregnum w Austrii po ustąpieniu kanclerza ks. Seipla — skończyło się. Utworzył się nowy rząd z nowym kanclerzem Ernestem von Streeruwitzem na czele. Układ sił w parlamencie pozostał wprawdzie bez zmiany; utrzymała się dawna większość koalicyjna, złożona ze stronnictwa chrześcijańsko-socjalnego, partii narodowej i rolników (Landbund), a oparta na nowym porozumieniu, które nastąpiło na kilka dni przed ustąpieniem ks. Seipla.

A jednak objęcie stanowiska kanclerza przez E. Streeruwitza uchodziłoby za krok pojednawczy wobec opozycji socjalistycznej, przedewszystkiem w zakresie spraw kulturalnych. Kurs polityki kanclerza Seipla był pod tym względem dość twardy. Socjaldemokraci i sfery masońsko-liberalne nazywały go klerykalnym. Obecnie wprawdzie nie spodziewają się żadnego poważniejszego wyłomu w szkolnictwie wyznaniowym, lecz przypuszczają, że nowy minister oświaty dr. E. Czernak roztoczy nad nim silniejszą kontrolę czynników państwowych. Również w stosowaniu nowych ustaw w prawie małżeńskim spodziewany jest zwrot liberalniejszy.

Stanowisko nowego kanclerza wobec bardzo drażliwej sprawy Heimwehry, której starcia zbrojne z socjaldemokratami wywoływały w kraju tyle zamieszania, jest podobno odmienne od polityki ks. Seipla, który w obronie tej organizacji mocno się zaangażował. Streeruwitz uchodzi za zdecydowanego przeciwnika kierunku „fasystowskiego”, jaki wprowadza do Heimwehry jej przewodca Steidle, zwolennik „marszu” na Wiedeń i rozpadzenia parlamentu.

W drugiej bodającej jeszcze drażliwszej, bo interesującej ogół obywateli, sprawie mieszkaniowej, nowy rząd spodziewa się przełamać opór socjaldemokratów i zależnych od nich związków lokatorów. Ustawa o podwyżce komornego przejdzie zapewne w parlamencie bez większych trudno-

ści. Podwyżka obciąży poważnie tylko większe lokale, mieszkania robotnicze bardzo nie wiele ucierpią. W każdym razie wyłom w dyktaturze mieszkaniowej socjalistów, która panowała od zakończenia wojny — będzie nareszcie dokonany, a austriacki kamienicznik, pozbawiony w istocie prawa rozporządzania swoją własnością, nareszcie trochę odetchnie.

Rolników ma sobie ująć nowy rząd rewizją traktatów handlowych i zmniejszeniem kontyngentu importu bydła oraz nierogacizny. W związku z tem jest projekt nowej umowy z Polską, zmniejszającej nasz eksport szwii do Austrii.

Ustępstwem dla prawego skrzydła chrześcijańsko-socjalnych jest utrzymanie z poprzedniego gabinetu — ministra wojny Vaugoina, który wprowadził silną dyscyplinę w armji, wzorując się na niemieckiej Reichswehry i oczyszczył wojsko z żywiołów destrukcyjnych. Socjaliści zarzucali mu pruski reakcjonizm, nacjonalistę propagowanie klerykalizmu w armji. Ostatecznie droga ustępstw i kompromisów osiągnął nowy rząd perspektywę dość spokojnej pracy na bliższą metę.

Wśród nowych ministrów wybija się jako indywidualność i postać zgoła nieprzeciętna kanclerz von Streeruwitz. Szlachcic o znanem w dawnej Austrii nazwisku z niemieckiej części Czech, przemysłowiec ruchliwy i ekonomista, który dał się poznać z szeregu interesujących rozpraw i artykułów w fachowej prasie, był rotmistrz dragonów, w kołach katolickich posiadający rozległe stosunki i cieszący się przyjaźnią ks. prałata Seipla — uchodzi nowy kanclerz za polityka na wskroś realnego i wroga wszelkiego doktrynerstwa.

W prasie Rzeszy Niemieckiej podniesiono jednogłośnie i z wielkim zadowoleniem, że Streeruwitz jest zwolennikiem idei przyłączenia Austrii do Niemiec, dodając, że jako polityk trzeźwy będzie działał w tym kierunku ostrożnie i bez pośpiechu.

odtwórcza, kompilatorska, niepodległość. Właściwy stosunek władzy ustawodawczej do wykonawczej ma być ta właśnie najbardziej trwałą mieszanką betonową.

A więc teraz już wszystko wiadomo i przyszły ustrój Polski odsłonięty jest najdokładniej w najdrobniejszych szczegółach. Będzie on nie modniarski z firmy Żmigryder (Warszawa, Wierzbowa 6), ale żelazno-betonowy zapewne z firmy budującej, jak wiadomo ze sprawozdań Najw. Izby Kontroli, fundamenty

głównego gmachu telefonów i telegrafów oraz zalecającej swe żelbetony, t. j. firmy „Budownictwo i Przemysł” pp. St. Piłsudskiego i Wł. Mackiewicza (Wilno oraz Warszawa, Śniadeckich 6). Już wszystko wiadomo i niema żadnej tajemnicy.

Kto mógł przypuścić, że w kołach konserwatywnych B. B. dojdzie się do bezmyślności tak daleko posuniętej, by poważono się tam karmić czytelników pisma takimi bzdurami? St. St.

Traktat w Rapallo — fatalną pomyłką

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Berlin, 6 maja.

La séance continue! Pierwszy maj przeszedł, był już i drugi i trzeci maj, a prasa berlińska przepelniona jest opisami nocnych walk, barykad, aut pancernych, reflektorów, kulomiotów i stanu oblężenia. Rzeczywiście dotychczas zabitych jest 22, a 110 osób ciężko rannych walczy w szpitalach ze śmiercią. Charles Makkey, korespondent nowo-zealandzkiej gazety „Waitara Daily News” został na miejscu zabity na Hermannstrasse, w centrum walk. Współpracownik gazety „Vossische Zeitung” został zraniony. Tłum atakował sklepy, między innymi padł ofiarą sklep z bronią.

„Lokal Anzeiger” stwierdza, że Moskwa nie żąda pieniędzy na podtrzymanie niemieckich komunistów, „a my w imię iluzorycznego interesu państwowego szczytnie się przyjaźnimy z Z. S. R. R. chociaż zawarcie traktatu w Rapallo już raz okazało się dla nas fatalnym... Nasi kupcy, przemysłowcy, fabrykanci i bankierzy podążyli do Moskwy, a wzamian za to nasi komuniści otrzymali stamtąd „dyrektyw” na i-go maja.

Takie zapatrywanie gazety prawicowej jest tem znamiennejsze, że, jak

wiadomo, profesor Goetsch, specjalista od polityki zagranicznej i jeden z wybitnych członków prawicy, jest gorącym zwolennikiem przyjaźni z Sowietami.

Obecnie wszystkie kierunki polityczne godzą się między sobą. Radykalna gazeta „Tempo” wypowiada się zupełnie zdecydowanie. Przypomina ona, że ambasador niemiecki von Dirksen cieszy się w Moskwie sympatją, ponieważ odpowiada wszystkim wymaganiom przez Z. S. R. R. warunkom: jest osobie człowiekiem zamożnym i pochodzący ze starej szlachty. „Tempo” przypuszcza, że na protest von Dirksena w Moskwie rząd sowiecki odpowie bez ceremonji, że z ruchawką komunistów w Niemczech nie miał nic wspólnego, na co — zdaniem gazety — wypadłoby tylko ambasadorowi parsknąć śmiechem. „Tempo” zakańcząc twierdzeniem, że wszystkie poważne niemieckie sfery doszły do przekonania, że tak zwane „dobre stosunki” z Sowietami nie mają dla Niemiec najmniejszego politycznego, ani też, gospodarczego znaczenia. Traktat w Rapallo został zawarty tylko przez pomyłkę, czego najlepszym dowodem są następstwa!

Bronisław Zaremba.

Konkordat z Prusami a polsko-katolicka ludność Śląska Opolskiego

(KAP) Dnia 28 kwietnia r. b. odbyło się w Opolu zebranie zarządu i rady dzielnicy śląskiej Związku Polaków w Niemczech. Brali w nim udział niemal wszyscy postawie nasi na śląski sejmik prowincjonalny i sejmiki powiatowe.

Zebranie m. in. zajmowało się konkordatem, jaki państwo pruskie ma zawrzeć z Stolicą Apostolską, celem uregulowania spraw Kościoła rzymsko-katolickiego w Prusach. Zebranie po odpowiednim referacie przyjęło jednomyślnie wśród poważnego i wznieśliwego nastroju rezolucję treści następującej:

„W chwili, gdy projekt konkordatu pruskiego ze Stolicą Apostolską został już ukończony i za pośrednictwem nuncjatury berlińskiej przesłany do Rzymu, zwracamy się w imieniu polskiej ludności katolickiej do miarodajnych władz kościelnych, a przedewszystkiem do najdosłojniejszego ks. nuncjusza E. Paccelli'ego i najprzewielebniejszego ks. kardynała A. Bertrama z gorącą prośbą o łaskawe uwzględnienie w konkordacie naszych praw przyrodzonych i o obronę naszego języka ojczystego.

„Podczas gdy, według konkordatu polskiego, w Polsce żadna zmiana w języku, używanym do kazań, nabożeństw dodatkowych i wykładów, nie jest dokonywana inaczej, jak za specjalnem upoważnieniem konferencji episkopatu — wskutek czego stan posiadania językowego mniejszości w Polsce jest nienaruszony — to u nas od tego samego czasu zaszły poważne zmiany na niekorzyść języka polskiego, a na korzyść języka niemieckiego w kościele.

„Zwracamy się przeto do miarodajnych władz kościelnych z pokorną prośbą, aby i w przyszłym konkordacie pruskim zechciały uwzględnić podobną obronę naszego języka ojczystego. Troška o język ojczysty, który dla nas tak samo jest drogim skarbem narodowym, jak i dla innych narodów, łączy się z troską o przyszłość wiary św. pośród nas. Słowa, wypowiedziane częstokroć przez kapłanów niemieckich do swych rodaków, że odszczepieństwo od narodowości i od języka ojczystego ciągnie za sobą odszczepieństwo od wiary św., przyjmujemy jako własne. Zwłaszcza historia Śląska przekonywuje nas o tem. Dowodem naszą własną polską szlachta górnośląska, która po zgermanizowaniu się wyrzekła się w przeważnej części wiary św. katolickiej.

Nie wahamy się powiedzieć wreszcie: jeżeli polskość, język ojczysty i obyczaje starodawne zaginę na Śląsku, to lud polski na Śląsku przetworzy się w lud w czerwona masę. I tak już zdaniem niektórych świątliwych kapłanów

lud nasz dojrzewa do niedowiarstwa. — Odpowiedzialność jednak nie spadnie na nas, którzy uważamy za swój święty obowiązek podnieść głos swój w ostatniej chwili!”

Jak daleko posuwa się już buta niemiecka

Tupet, z jakim Niemcy głoszą wszem wobec, że nie znajdują się już w defenzywie, że raczej nadeszła już chwila do podjęcia ofensywy przeciw Polsce na całym froncie, politycznym i gospodarczym, uderzyła pewnym sferom niemieckiej mniejszości w Polsce silnie do głowy; zdaje im się, że są już panami sytuacji i że stać ich już na wybryki wobec Polski. Donosiliśmy w tych dniach o zjeździe wielkich właścicieli ziemskich narodowości niemieckiej w Grudziądzu i ich niefortunnych postanowieniach w sprawie oddania gruntów, zakwalifikowanych uchwałą ministerstwa na cele parcelacji. Obecnie zaszedł nowy fakt, dowodzący o niestychanej bucie i groźnym niebezpieczeństwie dla całości Państwa właśnie z tej strony, niecofającej się już nawet przed pogroźkami.

Z majątku Białochowo, własność ordynata v. Falkenhayna b. rotmistrza pruskiego, zadzwoniono dnia 28 bm. do urzędu pocztowego w Grudziądzu w celu nadania telegramu w języku niemieckim; urzędniczka odpowiedziała, że nie zna języka niemieckiego, na co otrzymała bezczelną odpowiedź, że „nadejdzie ten czas, że będzie musiała znać język niemiecki”. W sprawie tej, która wywołała w mieście ogólne oburzenie, spisano protokół i odesłano do władzy wyższej do dalszego urzędowania.

Zmiany na stanowiskach w marynarce wojennej

Na miejsce kom. Łatkiewicza, który objął dowództwo okrętu „Wilja”, zastępcą szefa kierownictwa marynarki wojennej został kom. Petelenz, pozostający dotąd w służbie cywilnej, jako naczelnik wydziału morskiego w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Szefem sztabu marynarki wojennej został kom. Frankowski, dotychczasowy komendant Szkoły Podchorążych Marynarki w Toruniu, kierownictwo zaś tej szkoły powierzono zostało kom. ppor. Korytowskiemu, dotychczasowemu szefowi sztabu dowództwa floty.

Na stanowisko opróżnione po kom. ppor. Korytowskim powołany został kom. ppor. Solski, dotychczasowy dowódca dywizji torpedowców, które objął kom. por. Stankiewicz, ostatnio komendant „Wilji”.

KTO KUPUJE TOWARY ZAGRANICZNE, ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIMI

Bez tajemnicy

W konserwatywnym warszawskim „Dniu Polskim”, piśmie grupy Janusza Radziwiłła i innych t. zw. konserwatywistów B. B., ukazał się na poczem miejscu artykuł pod obiecującym tytułem: „Tajemnica marszałka Piłsudskiego”, na który warto zwrócić uwagę, jako na zastraszający objaw upadku poważnego i trzeźwego myślenia w tych kołach. Artykuł zaczyna się w ten sposób:

„Czy istnieje wogóle jakaś państwowotwórcza tajemnica marszałka Piłsudskiego? Pozwalam sobie twierdzić dzisiaj, kiedy każdy szepce na ucho, a co drugi chwytą bliźniego za poję od surduta i ze skłiwem w oczach zapytuje: I co dalej? — pozwalam sobie twierdzić, że tajemnicy marszałka Piłsudskiego niema i nigdy nie było. Trzeba tylko należycie odszyfrować ustalone znaki obowiązujące nas rzeczywistości politycznej bez uciekania się do poufnych informacji. Do steru władzy nad Rzeczypospolitą doszedł rząd, którego członkowie wiedzą już chyba najlepiej, jak wykonać wolę marszałka, to co niezbędne dla dobra i wzmocnienia państwa. Należałoby więc w interesie uspokojenia i ustalenia opinji publicznej raz wreszcie pokusić się o rozwianie legendy tajemniczości i o wartawie wypowiedzenie tych rzeczy prostych, oczywistych, o które chodzi.”

Czytelnik, z jakiegokolwiek byłby obozu, przetrze oczy w zdumieniu. Wszakże dzisiaj w kraju to jedno wiadomo, że nikt nic nie wie, szczególnie w obozie rządowym, gdzie klóca się z sobą szarżycie. A tu nagle zjawia się ktoś i lekceważąco powiada, że wszystko jest proste i oczywiste. Ale w takim razie, co nazywać się będzie zawiązanym i ciemnym? I powiada, że niema tajemni-

cy. Ale w takim razie: co to jest tajemnica?

Po stwierdzeniu, że niema tajemnicy, następuje określenie tych rzeczy... prostych i oczywistych:

„Obecnie zbliża się walna bitwa w owartym polu. O co, o co? Czyż trzeba koniecznie aż miadźdyć adwersarza, gdy ma się reformować ustrój państwa? Tak jest, kompromis nie doprowadzi do niczego. Wyrażnie powiem: chodzi o doszczętne wytepienie mentalności porozbiorowej. Do najgłębszych złoży psychiki zbiorowej sięgnąć musi dzieło naprawy Rzeczypospolitej, jeżeli ma być ono trwałe, odporne na uknute z kilku stron, a tak wyraźne spiski i zabezpieczające przyszłość naszej niepodległości nie pod kątem widzenia modniarstwa, żmigryderizmu politycznego, lecz w należyście uświadomionych perspektywach historycznych. I to jest cały sens rzekomej tajemnicy marszałka Piłsudskiego.”

Teraz przynajmniej wiadomo, że w tych słowach jest już — cały sens tajemnicy. Tylko niewiadomo jeszcze, — gdzie tu wogóle jest jakiś sens. Kraj dowiaduje się, że to nie jest modniarstwo z firmy migrydera. „Dzień Polski” dowodzi dalej:

„Zabezpieczyć może Polskę jedynie silny aparat państwowy, który będzie doskonałym naczyniem rozpetanej z więzów porozbiorowych narodowej twórczości. Wszystko nam jedno, czy tak jest w konstytucji francuskiej lub nieco inaczej w wejmarskiej, nasza konstytucja musi być przystosowana przedewszystkiem do wyjątkowego położenia i wyjątkowych zadań, jakie dziejowe przeznaczenie przekazało Polsce nowoczesnej. Jeżeli traktaty międzynarodowe, pakt przeciw wojnie, umowy gospodarcze zabezpieczają nas niedostatecznie, polowicznie, musi cały naród wysilić się na czyn pozytywny założenia żelazo-betonowych fundamentów pod twórczą, a nie

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Nowe znaki orjentacyjne

Na ulicach miasta stanie niebawem 10 świetlnych słupów na ważniejszych przystankach P. K. E.

W tych dniach przystąpiono do budowy oszklonych słupów świetlnych (pilonów), które zastąpią dotychczasowe słupy przystankowe Poznańskiej Kolei Elektrycznej na najważniejszych i najruchliwszych skrzyżowaniach. Słupów takich stanie początkowo 10, a mianowicie: przy Starym Rynku — obok firmy W. Hahn i obok kawiarni Pfitznera; na placu Wolności — koło księgarni św. Wojciecha i po przeciwnej stronie jezdnii, koło kawiarni „Esplanade”, przy ul. 27 Grudnia, obok firmy Pelczyński; na św. Marcinie — obok firmy Sierdzki i Szulc oraz firmy Bruch; wreszcie przy ul. Głogowskiej, przy wejściu do Targów Poznańskich i od strony Mostu Dworcowego.

Pilony te niespełna trzymetrowej wysokości, będą oszklone, a wieczorem oświetlone elektrycznie. Kilka szych przeznaczonych będzie na uwidocznienie rozkładu jazdy tramwajów, a resztę

— zajmą wielobarwne reklamy. W pilonie obok księgarni św. Wojciecha umieszczony będzie zegar z oświetloną w nocy tarczą.

Cieszyć się należy, że dzięki inicjatywie i energii dyrektora Pozn. Kol. Elektrycznej p. inż. Nestrupkego, przybędzie nam jeszcze jedna efektowna bardzo ozdoba uliczna.

Zrealizowania tego projektu podjęła się firma „Par” (Polska Agencja Reklamy Franciszek Krajna), nabywając od dyrekcji P. K. E. prawo wyłączności na eksploatację tego nowoczesnego, a skutecznego zarazem sposobu reklamy i budując pilony własnym kosztem, z tem, że przejdą one z czasem na własność P. K. E. Prace techniczne wykonuje firma „Strzała”.

Budowa pilonów ma być ukończoną jeszcze przed otwarciem Powszechnej Wystawy Krajowej.

Barczo ciekawa i obfita w nowości treść zawiera ostatni (32) numer „Wielkopolskiej Ilustracji”. Przynosi on między innymi bogato ilustrowaną, oryginalną korespondencję znanego powieściopisarza E. Li-gockiego

o tryumfach Polski w Nicei

podczas międzynarodowych konkursów bippijnych. Numer ten, prócz licznych zdjęć z ostatnich przygotowań do Powszechnej Wystawy Krajowej, zawiera szereg artykułów, z których najciekawsze opowiadają o odkryciu w Wielkopolsce w Zalesiu pod Szubinem

przedhistorycznego grobu

siegającego pochodzeniem roku 500 przed narodzeniem Chrystusa, o walce nurka z olbrzymią rają na dnie morza i wiele innych. Bogate działy stałe uzupełniają numer tego intrygującego pisma: nowela, powieść, szarady, humor, dzieła dla dzieci, kącik dla pań, sport, teatr.

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kół publiczności. Pojedynczy egzemplarz tylko 45 groszy, miesięczny abonament 1,50 zł., kwartalnie 4.— zł. Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji: Poznań — św. Marcin 70).

Pierwsze zgłoszenia

do biegu „Kurjera Poznańskiego” w dniu 26 b. m.

Otwarcie zapisów do tradycyjnego już, dorocznego biegu na przełaj „Kurjera Poznańskiego” wywołało duże zainteresowanie w szerokich kołach sportowców, dowodem czego liczne zapytania telefoniczne nietylko z miasta, ale również i z prowincji.

Zgłoszenia przyjmuje redakcja naszego pisma w godzinach od 10 do 14 codziennie, przyczem można przesyłać je również piśmiennie, nadmieniając na kopercie „Bieg Kurjera Poznańskiego” i podając obok imienia oraz nazwiska — również przynależność klubową; należy ponadto załączyć w myśl regulaminu na rzecz P. O. Z. L. A. tytułem wpisowego 50 gr.

Zwracamy uwagę, że kto chce mieć dobre miejsce na starcie powinien pospieszyć się z zapisaniem, bowiem numery będą wydawane według kolejności zgłoszeń. Możemy się podzielić z wszystkimi specjalnie dla nas miłą wieścią, że tegoroczną listę otwierają dwaj rodacy z za kordonu sokoli z Lipska, a jak nas dochodzą wieści również inne gniazda polskie zagranicą zamierzają wystąpić na 26 maja swych zawodników do Poznania.

Barwny korowód

Wychowania Fizycznego i Przystosowania wojskowego odbędzie się 12 maja

Dawno zapowiadziany korowód mający zobrazować działalność związków i organizacji sportowych oraz towarzyszących przystosowania wojskowego przemaszeraże przez ulice naszego miasta w niedzielę. O ile można wnioskować z nadesłanych dotychczas zgłoszeń całość będzie wyglądała imponująco.

Niewątpliwie „Dzień Propagandy” którego jednym z punktów programu jest korowód, odniesie sukces w postaci zjednania dla tej idei nowych rzesz czynnych zwolenników. Żadnej organizacji niebraknie w korowodzie, wszystkie staną do apelu i pokażą społeczeństwu swą pracę, dorobek i

potrzeby — a społeczeństwo ze swej strony niewątpliwie zrozumie je i nie poskąpi pomocy.

Niechże kwestarze miejskiego komitetu wychowania fizycznego i przystosowania wojskowego nie kołatają napróżno, niech nikt nie odmówi drobnej ofiary, która obrócona zostanie na podniesienie stanu zdrowotnego młodzieży i na stworzenie jej należytych warunków pracy nad rozwojem ciała i ducha dla dobra Ojczyzny.

Program przewiduje w sobotę od godz. 16 do 17 — rozrzucając ulotki propagandowych z samolotu; o godz. 20 — capstrzyk orkiestr z pochodniami po ulicach miasta. W niedzielę o 12 zbiórka wozów biorących udział w korowodzie na Placu Bernardyńskim poczem przemarsz korowodu ul. Wielkie Garbary, Starym Rynkiem, Nową, Placem Wolności, 27 Grudnia, Gwarń, Wjazdową, Jasną, Dąbrowskiego, Kraszewskiego, Patrona Jackowskiego, Polną, przed koszarą 58 p. p., gdzie nastąpi rozwiązanie.

Ciekawy koncert

chórów poznańskich odbędzie się w czwartek

W czwartek 9 maja o godz. 20 w Auli Uniwersytetu, odbędzie się z zainteresowaniem oczekiwany koncert okręgowy chórów poznańskich, którym będzie dyrygował p. prof. St. Wiechowicz. Program koncertu zawiera utwory chórów połączonych Wszechrówniańskiego Zjazdu Śpiewaczego, dotąd nigdzie niewykonane. Partje organowe wykona prof. Feliks Nowowiejski.

Jak wiadomo, chóry poznańskie od kilku miesięcy przygotowują się do Zjazdu Wszechrówniańskiego, a powyższy koncert ma być niejako próbą generalną. Koncert zapowiada się bardzo interesująco, to też napewno ściąganie naszych melomanów i miłośników pieśni chórowej, tem więcej, że ceny miejsc są przystępne dla każdego.

Bilety wstępu są do nabycia w składzie cygar. p. Szejbrowskiego, ul. Gwarna 20 oraz w dzień Koncertu przy kasie

Pokucie dżutem

Tragedja w rodzinie głuchoniemych

Z Grudziądza donosi nam nasz korespondent (x):

Głuchoniemi małżonkowie Brzękowscy, mieszkający przy ul. Wentzkiego, już od dłuższego czasu żyli w nienajlepszej między sobą zgodzie. Dnia 6 bm. znów przyszło między nimi do kłótni, do której wtrąciła się nieopatrznie krewna Brzękowskiego, 30-letnia Marta Cwiklińska; B., z zawodu stolarz, doprowadzony do wściekłości przez wtrącenie się Cwiklińskiej, zadał dżutem stolarzkiem jej a następnie swej żonie kilka niebezpiecznych ran, a w końcu usiłował popełnić samobójstwo, raniąc się ciężko tem samem narzędziem. Sąsiedzi przywołali policję, która zarządziła przewiezienie ciężko poranionej trójki do szpitala miejskiego, gdzie udzielono im pomocy lekarskiej. Jak się okazuje, stan Cwiklińskiej jest beznadziejny.

Pożary w Mielzynie

Poszło z dymem kilka budynków — Poważne straty

W dniu 6 bm. wybuchł pożar w domu mieszkalnym Władysława Staszaka w Mielzynie, w pow. gnieźnieńskim. Spalił się dom mieszkalny, w którym mieściły się restauracja i skład spożywczy, ponadto, spaliła się stodoła i inne zabudowania gospodarcze. Przy pracach ratunkowych został przywalony murem strażak Stanisław Gąsiorowski. Wydobyto go z pękniętą czaszką i złamaną nogą. Wysokość szkód narazie nie ustalono. Pogorzelec jest ubezpieczony na sumę 63.000 złotych.

W kilka godzin później, o godz. 23 zapaliła się stodoła Antoniego Kruegera w Mielzynie; poszła ona i warsztat rzeźnicki. Z posiadłości Kruegera przeniosł się ogień na zabudowania Piotra Kokota, gdzie spłonęła stodoła wartości około 5.000 zł.

Przyczyny wybuchu, pożarów, które wprawiły w niesłychane podenerwowanie ludność Mielzyna, odbierając jej sen na całą noc, dotychczas nie ustalono. (k)

KALENDARZYK

Środa, 8 maja 1929.

Słońce: wschód 4,09; — zachód 19,31; — długość dnia 15 godz. 24 min.
Księżyc: wschód 4,13; — zachód 20,19; — nowa.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska + 12 st. C., pochmurno, wiatr północno-zachodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 755 mm. — W ub. dobie temperatura najwyższa + 27 st. C., najniższa + 11 st. C. Ilość opadu 1 mm.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych: + 0,62 m. Kal. rz.-kat.: Stanisław; jutro Wniebowstąpienie Pańskie.

Kal. słow.: Stanisław św.; jutro Bożorad.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Czerwona Apteka, Stary Rynek 37. — Zielona Apteka, ul. Wrocławska 31.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ulica Kraszewskiego 12.

Lazarz: Apteka Łazarska, ul. Mateckiego. Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda. W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdujące.

Pogotowie Lekarskie przy ul. Pocztowej 30 dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

OSOBISTE

Z Uniwersytetu Poznańskiego. Dyplom magistra filozofii uzyskał pp. Wacław Miśkiewicz z Sosnowca w woj. kieleckim i Stanisław Glücksman z Jasła w woj. krakowskim, obaj z zakresu fizyki, p. Witold Ferchmin z Kijowa z zakresu chemii, p. Józef Stawny z Daniszyna w woj. poznańskim z zakresu historii. — Dyplom nauk prawnych z tytułem magistra praw uzyskał p. Józef Stanisław Piłat z Pączewa w woj. pomorskim.

WYKŁADY

„Znaczenie gospodarcze uzdrowisk polskich”. Na powyższy wysoce interesujący temat będzie mówił dnia 11 bm. dyrektor Związku Uzdrowisk Polskich w Warszawie p. Szczerbiński. Wykład ten jest przeznaczony dla lekarzy, ekonomistów, działaczy gospodarczych i państwowych oraz wszystkich tych, którzy chcą się zapoznać z zagadnieniem niezmiernie ważnym dla naszej gospodarki narodowej. Wykład odbędzie się staraniem Koła Medyków, stud. U. P. w sali Śniadeckich Coll. Medicum, ul. Fredry 10, II p. o godz. 20. Wstęp bezpłatny.

Dla oczyszczenia krwi pójcie rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa. Stosowana przez bardzo wielu lekarzy woda Franciszka Józefa wzmacnia żołądek, reguluje trawienie, poprawia stan krwi, uspakaja system nerwowy, dając zdrowie całemu organizmowi i jasność umysłu. Zadać w aptekach i drogerjach. nw 10 078

Dentystów Polaków, którzy praktykowali i byli osiedleni w Wielkopolsce przed 27 grudnia 1918 roku upraszam łaskawie o podanie swych adresów: **Dentysta Stanisław Jan Koch, Poznań, 27 Grudnia 6.** dw 5918

KOMUNIKATY RÓŻNE

Ćwiczenia oficerów rezerwy. Dow. Okr. Korp. VII wydało obwieszczenie o powołaniu oficerów rez., podchorążych rez. i kandydatów na oficerów rez. na ustawowe ćwiczenia wojskowe. Podlegający powołaniu oficerowie rez., mający przydział do formacji macierzystych na terenie D. O. K. VII zostaną powiadomieni pisemnie przez swych dowódców, w jakim terminie i dokąd będą powołani. — Oficerowie rez. i podchorążowie rez., którzy 10 dni przed rozpoczęciem ćwiczeń nie otrzymają karty powołania, winni o tem donieść osobiście lub pisemnie właściwemu Powiatowemu Komendantowi Uzup., podając równocześnie dokładny swój adres. Podania o odroczenie ćwiczeń do następnego roku kalendarzowego, odpowiednio umotywowane i zaopiniowane przez władze administracji gólniej L. inst. winni kierować oficerowie rez. i podchorążowie rez. przez P. K. U. do właściwego dowódcy O. K. Podania te muszą być jednakże wniesione conajmniej na 4 tygodnie przed wyznaczonym w karcie powołania terminie stawiennictwa.

Orkiestry wojskowa. W związku z składaniem przez organizacje i instytucje społeczne wniosków o udzielenie orkiestr wojskowych podczas trwania Pt. W. K. w poszczególnych oddziałach wojskowych podaje się, celem uniknięcia nieporozumień oraz ułatwienia pracy w podziale orkiestr do wiadomości, że wnioski te należy kierować do Komendy Placu Poznań Ref. Bezpieczeństwa. Wnioski kierowane gdzieindziej uwzględniane nie będą.

Wycieczkę do Kórnik dla członków i sympatyków organizuje Komitet zjednoczonych organizacji przeciwalkoholowych m. Poznania w święto Wniebowstąpienia Pańskiego w czwartek, 9 maja. Punkt zborny przed dworcem najpóźniej o godz. 10,45. Poleca się wykupić bilety naprzód w Orbisie.

KRONIKA MIEJSCOWA

Świadków zająca w dniu 2 maja br. przy ul. Fr. Ratajczaka oraz osoby pobite, a zwłaszcza tych, którzy słyszeli, co powiedział do policjantów szofer autobusu p. Kaczmarek, uprasza się o łaskawe skomunikowanie się z p. Kaczmakiem, ul. Matejki 36. I.

Podrożeń biletów tramwajowych z 20 gr na 25 wywołało w tramwajach liczne kłótnie między konduktorami a publicznością. Poza tem wielka ilość publiczności opuszczała na znak sprzeciwu wagony tramwajowe, sarkając na stały wzrost drożyzny wbrew wszelkim obietnicom i pięknym słówkom. Wogóle dzień minął pod znakiem licznych quí pro quo, które zdarzały się w wagonach tramwajowych. (bp)

Polski kamień brukowy. W tych dniach wróciła komisja, która od 28-go kwietnia objeżdżała tereny, obfitujące w kamieniołomy. Zwiedzono Polesie, a szczególnie okolice Klessowa. Tomaszgród dalej Zakopane oraz Beskidu na Śląsku Cieszyńskim. Celem podróży było zbadanie i wyszukanie kamienia brukowego dla miast oraz łupnego dla szos w powiatach Wielkopolski. Komisja składała się z pp. starosty Kłosa, starosty Różańskiego ze Środy, burmistrza Środy p. Polskiego, przedstawiciela z Pomorza oraz rady Rugego pod przewodnictwem prezydenta m. Gniezna p. Barciszewskiego. Komisja złoży sprawozdanie z wyników podróży i przystąpi się niebawem do eksploatacji naszych kamieniołomów. (z.)

Zapasy w cyrku Colosseum. Wczoraj spotkali się Cstibor oraz Gruenisen; walka skończyła się po 25 min. bez rezultatu. Następnie pokonał Koehler Birkholza w 9 min. W trzeciej parze Petrovicz i Bekker Szczerbiński walki nie rozegrali. W walce rozstrzygającej Angielscu i Kochański zwyciężył Rumun w 21 min. Szczegóły dzisiejszych walk w anonsie za działem redakcyjnym.

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Dama pod maską”.

Aurora: „Pat i Patachon” p. t. „Na własnych śmieciach”.

Casino: „Pat i Patachon jako pasażerowie na gapę”.

Colosseum: „Trzymajcie złodzieja”.

Corso: „Czarny Pirat”.

Edison: „Doktor Masena”.

Kapitol: „Pat i Patachon jako pasażerowie na gapę”.

Metropolis: „Kapitan gwardji królewskiej”.

Odeon: „Mogila Nieznanego Żołnierza”.

Renaissance: „Hygiena Matżeńska”.

Słońce: „Niewolnica Szeika”.

— * **Z targu.** Dnia 8 b. m. na pl. Sa-
plezyńskim placono za nabiał: 1 kg. ma-
sła wiejskiego 5,80—6,20 zł; masła mta-
czarskiego 6,80 złotych, twarogu 1,20—1,40
zł; 1 mendel jaj 2,20—2,30 zł; 1 liter śmie-
tany 2,00—2,40 zł; 1 liter mleka pełnego
34 gr. Mięsa: 1 kilogram słoniny świeżej
3,80—4,00 zł; słoniny wędzonej 4,00—4,40
zł; wieprzowiny 3,20—4,00 zł; wotowiny
3,20—4,40 zł; cielęciny 3,20—4,00 zł; skop-
powiny 3,20—3,60 zł; smalcu 4—4,20 zł;
mózg cielęcy 1,50 zł. Drób: kaczka 5,00 do
8,00 zł; gęś 9,00—15,00 zł; królik 3,00 do
3,50 zł; kura 4—9 zł; para gołębi 2—3
zł; indyk 10,00—15,00 złotych, per-
lica 4,50—5,00 zł; 1 kg szcziupaka 5,60
do 6,00 zł; sandacza 5,00—6,00 zł; karasia
3,40—4,00 zł; lina 6,00 zł; 1 kg karpia
5,60—6,00 zł; 1 kg leszcza 4,00—4,40 zł;
białych ryb 1,60—2,00 zł; okonia 2,00—3,00
zł; węgorza 8—10 zł; suma 4,00—5,00 zł;
1 kilogram flader plastug 2,80 złotych
Jarzyny: 1 kg. marchwi 60—80 groszy;
1 kg. ziemniaków 18—40 gr; szpinaku
1,00—1,20 zł; buraków 50—60 gr; 1 kg.
seleru 2,00 zł; 1 kg. brukwi 30 gr; 1 kg.
jarmużu 1,20—1,40 zł; kapusty białej 0,90
do 1,20, modrej 1 zł; włoskiej 60—70 gr;
1 kg. bobu 1—1,20 zł; grochu 1 zł; fasoli
1,20 zł; jabłek 1—3 zł; 1 kg. brukselki
2,00 zł; 1 kg. świeżych śledzi 1,00—1,40 zł;
1 kg. maku 2,00 zł; 1 litr oleju siemiennego
2,80 zł; 1 litr oleju makowego 3,20 zł. —
Świeża sałatka zielona główka 30—50 gr.
Wiśnie suszone kg 3 zł; inne suszone
owoce (jabłka, gruszki, śliwki) kg. 1,20
do 2,40 zł; pieczek rzodkiewek 30—40 gr;
1 kg. rabarberu 2,00 zł; pieczek kalare-
py 1 zł; kalafioru 2—3,50 zł; ogórki 2—3,50
zł; kalarepa wiązka z 4 sztuk 1,00—1,20 zł.
1 kg. szparagów 6,00—7,00 zł. — Targ bar-
dzo ożywiony. Ceny mięsa zwykływały
znacznie. Dowieziono dużo jarzyn — po
raz pierwszy ukazały się szparagi. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Wypadki samochodowa.** Dnia 6
bm. najechany został przez samochód P.
Z. 43 472 siedmioletni Bogdan Jabczyński,
zamieszkały przy ul. Krętej 5, przy-
czem odniósł złamanie podudzia. Nie-
szczęśliwego odstawiono do szpitala miej-
skiego. — W tymże dniu najechany został
przez samochód P. Z. 43 687 rowerzysta
Palcz Marian, zamiesz. przy ul. Trau-
gutta 5, przyczem odniósł zbiecie kolana.
(z.)

— * **Skutki zabawy z granatem.** W
Radomierzu w powiecie wolsztyńskim
18-letni Stanisław Hewasz manipulował
granatem. W pewnym momencie nastąpiła
eksplozja, urywając Hewaszowi palec
lewej i dwa palce prawej ręki. (k.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Okradzenie najwęż.** Pani I. Ber-
ta z Berlina przybyła dnia 6 bm. do Po-
znania, celem uzyskania paszportu w kon-
sulacie niemieckim. Przy ul. Zwierz-
nieckiej zaczęła ją jakiś osobnik i przed-
stawiając się jako komisarz policji, ofia-
rował jej swe usługi i pomyślnie załatwił
sprawy. Zaprowadził ją do Izby Skar-
bowej, oświadczając, że to komisarz po-
licji; na schodach czekał drugi osobnik i
zapytał, ile ma pieniędzy na załatwienie
paszportu. Gdy wymieniona pokazała im
180 marek niemieckich, osobnicy wydali
jej pieniądze z ręki i zbiegli. (z.)

— * **Kradzieże i włamania.** Do składu
p. Gądkę Michała przy ul. Mostowej 29
włamał się złodziej i skradł większą
ilość papierosów „Płaskich”. — P. Przy-
beckiemu Janowi przy ul. Półwiejskiej 31
skradziono pozostawiony przy ul. 27-go
Grudnia rower męski marki „Ideal” nr.
10 207. — P. Dudzie Bolesławowi, ul. Ma-
tejki 61, skradziono na głównym dworcu
w Poznaniu z kieszeni 120 zł. — Do mie-
szkania p. Schrödera Pawła przy ulicy
Działnińskich 2 włamał się złodziej i
skradł bieliznę. — Do biur firmy „Gali-
cja” przy ul. Rzeczypospolitej 5 włamał
się złodziej i skradł 2 maszyny do pisa-
nia marki „Underwood” i „Mercedes”. —
Z cukierni „Espianade” przy pl. Wolności
skradłi włamywacze pewną ilość ciastek
i cukierków. — P. Naglerowi Stanisławo-
wi, zamiesz. w Jarocinie skradziono w
tramwaju linji 1 z kieszeni portfel zawie-
rający dokumenty i 100 zł. — Do mieszka-
nia p. Zajackowskiego Janusza, zamiesz-
kałego przy Drodze Urbanowskiej 11a
włamał się złodziej i skradł srebro sto-
łowe, papierośnicę, rewolwer i inne przed-
mioty łącznej wartości 3 000 zł. (z.)

JARMARKI

— * **Mosina.** Dnia 14 bm. odbędzie się
jarmark ogólny, również dla zamiejscow-
nych wystawców i kupców.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Stęszew.** (3 Maj.) Staraniem tu-
tejszego komitetu Zw. Tow. urządzono w
dniu 3 bm. uroczysty obchód. O godz.
9,30 odbyło się uroczyste nabożeństwo, po-
czem wyruszył pochód ulicami miasta na
Rynek. Tutaj zgromadzili się przedsta-
wiele władz cywilnych i wojskowych
oraz liczne rzesze społeczeństwa. Po
przemówieniu p. Aleksandra Weychana
nastąpiły popisy Tow. Śpiewu „Halka”.
Następnie wygłosił p. dr. Biały wykład
o Konstytucji 3 Maja. Na zakończenie
wzniesiono okrzyk na cześć Rzeczypos-
politej oraz odśpiewano „Rotę”.

— * **Gniezno.** (Zwłoki w jeziorze.) W
jeziorze Jelonku znaleziono w tych dniach
zwłoki noworodka płci żeńskiej, owinięte
w stare szmaty.

— (Śmiertelny wypadek.) W Kędzie-

Czytelnikom Naszym,
przejeżdżającym
przez
Berlin
przypominamy, że otrzymają naj-
świeższe numery
„Kurjera Poznańskiego”
we wszystkich kioskach
gazetowych
na dworcach i w wiel-
kich hotelach

rzynie spadła z drabiny przy wchodzeniu
na strych 41-letnia Wiktorja Nowaczyko-
wa. Obrażenia przy upadku były tak
ciężkie, że Nowaczykowa zmarła w trzy
godziny po wypadku.

— (Zuchwały napad.) W nocy na 1-go
bm. krótko po godz. 24 został napadnięty
w bramie pewnego domu na Grzybowie
mieszkaniec Gniezna Marjan Orawiec. —
Nieznani osobnicy pokuli napadniętego
tak niebezpiecznie nożami, że przewieźć
go musiano do szpitala.

— (Też „dyskont” weksli.) Aresztowa-
no tu i odstawiono do więzienia sądowego
Bolesława Szelera pod zarzutem oszu-
stwa. Otrzymał on od gospodarza Ma-
ksymiljana Gafera weksle na sumę 5 000
złotych, celem wystarania się o pożyczkę.
Szeler jednak weksle zdyskontował, a o
pożyczkę się już nie starał. Sz. odstawio-
no do więzienia sądowego.

— (Zbrodnicze podpalenie lasu.) W
tych dniach spaliła się morga około 20-
letniego lasu na terenie państwowego
nadleśnictwa w Brodach. Jest podejrze-
nie, iż ogień został podłożony.

— (Włamania.) W Wiekwie włama-
no się do mieszkania rolnika Józefa Woj-
ciechowskiego i skradziono bieliznę i bi-
żuterję łącznej wartości około tysiąca zło-
tych. — W Przybrodzinie z zabudowań
rolnika Ottona Siega skradziono wieprza
wagi około 100 kg. (k.)

— * **Pobiedziska.** (Pożar.) Dnia 6 bm.
około godz. 2,15 w nocy powstał pożar w
stodole gospodarza Strecha Henryka w
Jerzykowie. Stodola spłonęła wraz z
przibudówką doszczętnie. Pożar prze-
niósł się na sąsiedni chlew i zniszczył go
doszczętnie wraz z drobiem i inwenta-
rzem martwym. Spalone budynki były
ubezpieczone w Krajowej Ubezpieczalni
w Poznaniu. Straty wynoszą ogółem
10 800 zł. (pp.)

— * **Września.** (Wieczór L. O. P. P.)
Z ramienia koła miejscowego L. O. P. P.
odbył się wieczór recytacyjny p. Rychter-
ówny, który był dla mieszkańców miasta
i okolicy miłą ucztą duchową.

— (Wieczornia harcerzy.) Drużyna
harcerska gimnazjalna urządziła przed-
stawienie teatralne odegrała sztukę pod
tyt. „Forteca”. Utwór ten z życia har-
cerzy ma dużą wartość dla młodzieży. —
Zebrany z przedstawienia fundusz prze-
znacza się na kolonje wakacyjne.

— (Osobista.) Z dniem 1 maja w Ban-
ku Pożyczkowym objął miejsce członka
zarządu p. Krajewski, dotychczasowy kie-
rownik Banku Ludowego w Sierakowie.
(y.)

— * **Śmigiel.** (Trzeci Maj.) 138 roc-
nicę Konstytucji 3 Maja obchodził Śmi-
giel bardzo uroczysto. W kościele far-
nym odprawili uroczystą mszę św. ks.
prob. Nowak, a kazanie okolicznościowe
wygłosił ks. wik. Kutzner. Po nabożeń-
stwie wyruszył wielki pochód towarzystw,
cechów i korporacji z orkiestrą na czele
przez główne ulice miasta na Stary Ry-
nek przed Ratusz, gdzie p. burm. Pióch
wzniósł okrzyk na cześć Najjaśniejszej
Rzeczypospolitej Polskiej. Orkiestra ode-
grała hymn „Nie rzucim ziemi”. Popo-
łudniu odbyła się w ogrodzie strzeleckim
zabawa. Wieczorem odbyła się uroczy-
sta akademja ku czci Konstytucji 3 Maja.
(sl.)

— * **Nakło nad Notecią.** (Z Stow. Wła-
ścicieli Domów i Nieruchomości.) Na o-
statniem walnem zebraniu wybrano nowy
zarząd z p. Sytkiem jako prezesem. Na
zakończenie p. Sytek zdał sprawozdanie
z zjazdu okręgowego, który się odbył 10
marca br. w Poznaniu. Po sprawozdaniu
wywiązała się bardzo ożywiona i rzecz-
owa dyskusja.

— (Zapisy do szkół.) Szkoła wydzia-
łowa przyjmuje wpisy uczniowie w godzi-
nach urzędowych od 17—18. Należy przed-
łożyć metrykę urodzenia, świadectwo
szczępienia ospy i ostatnie świadectwo
szkolne. (nr.)

— * **Budziń.** (Budowa drogi.) Na o-
statniem posiedzeniu Rady miejskiej u-
chwalono przeprowadzenie drogi przez
Bugał. Do usypania drogi użyte będą żu-
żle z fabryki p. Mańczaka i ewentl. z hut
górnolaskich. Uchwalono również po-
budowanie chodników w mieście. Kosz-
ty budowy chodników poniesie 75 proc.
miasto, w 25 proc. właściciele przyległych
domów

SPORT

Kolarstwo

Oddział cyklistów K. S. „Warta” urza-
dza w czwartek na szosie Główna — Mu-
rowana Goślina — Rogoźno z półmetkiem
bieg o mistrzostwo klubowe. Zbiórka o
godz. 13 w sekretarjacie klubu.

O puchar Davisa

Grecja — Jugosławia 4:1. W trzecim
dniu spotkania Friedrich (J) — Epstratia-
des (G) 6:1, 6:3, 6:4; Zerlandi (G) — Schae-
fer (J) 6:4, 7:5, 6:4. Grecja spotyka się wo-
bec tego w drugim kole z Danją. (Radjo)

Egipt — Finlandja 4:1. Egipt spotyka
się w drugim kole z Holandją. (Radjo)

Przed meczem Polska — Anglja. We
wtorek rozegrano dalszy ciąg eliminacji.
Spotkania wtorkowe dały wynik następu-
jący Stolarow — Warmiński 6:0, 6:1, Tar-
nowski — Loth 6:1, 5:7, 6:4. Gra podwój-
na dała zwycięstwo parze Tarnowski, Sto-
larow nad Warmińskim i Lothem 6:3, 7:9,
6:4. W środę ostatnie rozgrywki elimina-
cyjne. W grze pojedynczej spotkają się
Tarnowski i Warmiński. W spotkaniu po-
dwojnym: Loth, Stolarow przeciwko Mar-
szewskiemu i temu z zawodników, który
zostanie wyznaczony po grze pojedynczej
Tarnowski — Warmiński. Ostateczny skład
reprezentacji tenisowej zostanie ustalony
dziś przez kapitana związkowego. Dziś
rano przyjechała reprezentacja Anglii.

Piłka nożna

„Ostrowia”, która wskutek niedopatrze-
nia przepisowych zgłoszeń swych graczy
w czasie mistrzostw w ubiegłym sezonie
po utracie kilku punktów spadła do kl. B.
złożyła protest w Warszawie przez W. G.
i D. PZPN, który jednak ten protest odr-
zucił, jako spóźniony i nieformalny. Wo-
bec tego „Ostrowia” pozostanie w kl. B.
gdzie wygrała wszystkie spotkania i nie-
wątpliwie jako mistrz kl. B. wróci do kl.
A. co się jej zasłużeń należy.

„Legja” — „Warta”. Mecz ten wzbudza
duże zainteresowanie, gdyż spotkają się
dwie bodaj technicznie najlepsze drużyny
ligowe. Dla orientacji podajemy wyniki
z lat ubiegłych 1927: 1:3, 8:1; 1928: 1:0, 6:1.
Żywimy nadzieję że „zieloni” potrafią po-
wtrzymać i w tym roku sukcesy swoje z
drużyną „Legji”. Początek meczu o godz.
17-tej.

Rozgrywki o puchar świata. Jak wiado-
mo odbędzie się w dniach 16 i 17 maja w
Barcelonaie doroczny kongres F. I F. A.
który ma zadecydować o systemie rozgry-
wek piłkarskich o tytuł mistrza świata,
gdź Komitet Olimpijski skreślił z progra-
mu tę dyscyplinę. Z ramienia P. Z. P. N.
został wydelegowany inż. T. Kuchar, któ-
ry już w roku ub. zdołał nawiązać w Am-
sterdamie pewne stosunki z innemi pań-
stwem i związkami piłkarskimi. Nas
ciekawo przedewszystkiem fakt, do jakiej
grupy rozgrywkowej zostaniemy zaliczeni,
czy do północnej, składającej się z Lotwy,
Estonji i Litwy) w której mamy wielkie
szanse dojeżdża do ćwierćfinału, czy też do
południowej (razem z Czechosłowacją,
Austrią i Węgrami), w której jesteśmy dla
dalszych rozgrywek straceni. Poza tem
będzie się kongres F. I F. A. poważnie
zastanawiał nad sprawą, czy zawodowcy
mają grać razem z amatorami, czy też nie.
Ponieważ gry o puchar świata mają stano-
wić namiastkę zawodów olimpijskich czy-
li walk o najwyższą nagrodę amatorską,
o laur olimpijski, więc zdaniem naszym
powinien delegat Polski dążyć bezwzględ-
nie do utrzymania ścisłego podziału po-
między zawodowców i amatorów; do tej
sprawy powrócimy jeszcze. K. Z.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Stow. Młodzieży Poznań-Tum.** Ze-
branie plenarne odbędzie się dnia 8 bm.
o godz. 20 w sali Domu Katolickiego na
Śródcie.

— **Chór Nauczycielski.** Wobec święta
Wniebowstąpienia Pańskiego lekcja śpie-
wu odbędzie się dnia 8 bm. o godz. 20 w
II szkole wydziałowej.

— **Tow. Młodych Destylatorów.** Ple-
narne zebranie odbędzie się dnia 8 bm.
o godz. 21,30 w lokalu przy ul. Maszlar-
skiej 7.

— **Tow. Uczestników Powstania Wiel-
kopolskiego — Jeżyce.** Wycieczka do Ur-
banowa odbędzie się dnia 9 bm. Zbiórka
o godz. 6,30 rano w kościele św. Florjana
na Jeżycach. Po wystuchaniu mszy św.
wymarsz do Urbanowa.

— **Baczność Sokół Jeżyce!** Wycieczka
w dniu 9 bm. nie odbędzie się, natomiast
gniazdo bierze udział w uroczystości po-
święcenia sztandaru gniazda żeńskiego
XII. Zbiórka o godz. 8,30 rano przy No-
wym Rynku. O godz. 16 wszyscy dru-
howie biorą udział w pogrzebie śp. Stasz-
kowej; zbiórka przy ul. Dąbrowskiego 77.

— **Stow. Polskiej Młodzieży Katolic-
kiej pod wezw. św. Kazimierza, Jeżyce.**
urządza dnia 9 bm. wycieczkę, na którą
zaprasza się wszystkich sympatyków i
członków. Zbiórka na mszy św. w ko-
ściele parafjalnym o godz. 6 rano, poczem
wymarsz.

— **Tow. Ogródków Działkowych im. K.
Marcinkowskiego.** Zebranie odbędzie się
dnia 9 bm. o godz. 18,30 w sali p. Kasper-
kowej przy ul. Kraszewskiego 16.

— **Stow. Pracowników Fryzjerskich.**
Wycieczka odbędzie się dnia 9 bm. do o-
grodu p. Godurkiewicza w Szlagu. —
Zbiórka o godz. 7 rano na placu Staw-
nym przy W. Garbarach. Goście oraz
sympatycy mile widziani.

— **Tow. Hoł. Gołębi Pocztywych „Do-
bry Lot”** — Stare miasto urządza w dniu

9 bm. wycieczkę do starego ogrodu strze-
leckiego na Miasteczku (u p. Bohna).

— **Sodalicja Marjańska Urzędników w
Poznaniu.** Miesięczne posiedzenie odbę-
dzie się dnia 10 bm. o godz. 19 w sali so-
dalicyjnej przy kościele OO. Jezuitów, ul.
Dominikańska.

— **Żeńskie Tow. Przemysł. w Poznaniu.**
Zebranie plenarne przypadające na 9 bm.
odbędzie się dnia 10 bm. o godz. 19,30 w
wielkiej sali Domu Król. Jadwigi.

— **Tow. Powstańców i Wojaków Po-
znań-Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie
się w piątek, 10 bm. o godz. 19,30 w lokalu
zebrań ul. Kilińskiego 15.

— **Koło Śpiew. „Gęźba”.** Plenarne ze-
branie odbędzie się dnia 11 bm. o godz.
19,30 w lokalu p. Jedrozkowiaka. Na por-
ządku obrad sprawy Wschodniowskiego
Zjazdu.

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś „Pol-
ska krew”. W czwartek o godz. 15 po
cenach znizonych „Wesoła wdówka” z pp.
Fontanową, Majchrzakówną, Bratkiewi-
czem, Folańskim i Wiśniewskim, kapel-
mistrz p. Mierzejewski. Wieczorem ulu-
biona opera „Aida” z pp. dr. Roesslerów-
ną, Zacharską, Majem i Parkowiczem, ka-
pelmistrz p. Wojciechowski. W partii
Ramfisa wystąpi p. Szpinger. W piątek
„Księżniczka dolarów”. W sobotę opera
Czajkowskiego „Mazepa” w doskonałym
wykonaniu pp. Marynowicz, dr. Roessle-
równy, Drabika, Karpackiego i Zaleskie-
go, kapelmistrz p. Tyllia.

Jubileuszowe przedstawienie „Halki”.
Na otwarcie wystawy w czwartek, 16 ma-
ja dana będzie opera Moniuszki „Halka”
po raz 150 w Teatrze Wielkim. Umiłowa-
na ta opera ukaże się w nowej zewnętrz-
nej szacie oraz w nowej inscenizacji re-
żysera Zygmunta Zaleskiego.

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś po raz 4
arcykomiczna komedia Marjana Hemara
„Dwaj panowie B.”, na której publiczność
śmieje się do łez, oklaskując artystów
przy otwartej kurtynie. Role główne w
rękach pp. Grabowskiej, Podborówny,
Wojciechowskiej, Biesiadeckiego, Chmie-
lewskiego, Kondrata, Nowackiego i Przy-
stańskiego. Jutro o godz. 15 po cenach
znizonych świetlana komedia Roberta
Bracco „Prawdziwa miłość”, która cieszy
się ustalonym powodzeniem. Role popi-
sowe grają pp. Biesiadecka i Boelke. —
Wieczorem ostatnią nowość repertuaru-
wa „Dwaj panowie B.” w premierowej ob-
sadzie. W sobotę „Niespodzianka” Ro-
stworowskiego, która po tem przedsta-
wieniu na czas dłuższy schodzi z reper-
tuaru.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś po raz o-
statni ciesząca się powodzeniem sztuka
St. Krzywoszewskiego p. t. „Edukacja
Bronki”. W roli tytułowej p. H. Cieszk-
owska, w innych rolach głównych pp.
Czarnecka, Kowalikówna, Balcerzak,
Brodzikowski, Bystrzyński, Szarski i Ilce-
wicz. W czwartek rekordowy „Broadway”,
trzymający widza w napięciu do ostatniej
chwili. W piątek po raz 31 sensacyjna
sztuka p. t. „Proces Mary Dugan”. W
roli tytułowej p. H. Cieszkowska. W so-
botę premiera komedji W. Katajewa p. t.
„Kwadratura koła”. Komedia ta obfituje
w szereg arcyzabawnych sytuacji i epi-
zod, opartych na dzisiejszych stosunkach
w Rosji sowieckiej. W rolach głównych
pp. Cieszkowska, Fiszzerówna, Balcerzak,
Brodzikowski, Ilcewicz i inni. Reżyseru-
je p. Chmurkowski.

Teatr Wielki

DZIS — „Polska krew” — operetka
Nedbala.
Czwartek, 9. 5. o godz. 15 „Wesoła wdów-
ka” — operetka Lehara. (Ceny znizo-
ne).
Czwartek, 9. 5. o godz. 20 „Aida” — opera
Verdi’ego.
Piątek, 10. 5. „Księżniczka dolarów” —
operetka Falla.
Sobota, 11. 5. „Mazepa” — opera Czajkow-
skiego.
Niedziela, 12. 5. o godz. 12 przedstawienie
dla dzieci z udziałem Ninki Wilhińskiej.
Niedziela, 12. 5. o godz. 15 „Skowronek” —
operetka Lehara. (Ceny znizone).
Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Polski

DZIS — „Dwaj panowie B.”
Czwartek, 9. 5. o godz. 15 „Prawdziwa mi-
łość”. (Ceny znizone).
Czwartek, 9. 5. o godz. 20 „Dwaj panowie
B.”
Piątek, 10. 5. „Dwaj panowie B.”
Sobota, 11. 5. „Niespodzianka”.
Niedziela, 12. 5. o godz. 15 „Cyrano de Ber-
gerac”. (Ceny znizone).
Niedziela, 12. 5. o godz. 20 „Dwaj panowie
B.”
Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIS — „Edukacja Bronki”.
Czwartek, 9. 5. „Broadway”.
Piątek, 10. 5. „Proces Mary Dugan”.
Sobota, 11. 5. „Kwadratura koła” — Pre-
mjera.
Niedziela, 12. 5. „Kwadratura koła”.
Początek o godzinie 8 wieczorem.

TEATR WIELKOPOLSKI

— **„Mężowie góra”**
Środa, 8. 5. — Gdańsk.
Czwartek, 9. 5. — Wejherowo
Piątek, 10. 5. — Starogard
Sobota, 11. 5. — Puck.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Zahamowanie odpływu walut

Centralnym punktem, na którym skupia się w chwili obecnej zainteresowanie całej Polski gospodarczej jest zjawisko reakcji odpływu walut z Banku Polskiego na zarządzane przez tenże bank podniesienie stopy dyskontowej. O tem zjawisku niechaj nam wolno będzie napisać słów kilkoro.

Od dłuższych miesięcy bilans handlowy kształtuje się wybitnie ujemnie, co znaczy, że sprowadzamy od dłuższego czasu towary, za które nie płacimy. Ponieważ jednak tak, czy owak za nie zapłacić musimy, zachodzi pytanie, skąd braliśmy i skąd brać będziemy pieniądze na ich zapłatę. Dotychczas dziury w bilansie handlowym zapełnialiśmy kapitałami zagranicznymi i oszczędnościami własnymi. Obecnie nie możemy liczyć ani na jedno, ani na drugie, bo tempo kapitalizacji w kraju osłabło wskutek przeżywanego kryzysu, zaś sytuacja na światowych rynkach pieniężnych kształtuje się już od dłuższego czasu niepomyślnie dla uzyskiwania większych sum zagranicznych pożyczek.

Coraz silniej występująca ciasnota kapitałowa w Stanach Zjednoczonych wywołała zjawisko po wojnie nieobserwowane, zjawisko odpływu kapitałów z Europy do Ameryki. Przeciwno temu bronią się wszystkie państwa przez podwyższenie oficjalnej stopy dyskontowej. To też uczynił Bank Polski. Otóż w tem cała kwestja: czy podwyższenie stopy dyskontowej B. P. zdoła zapobiec odpływowi walut? Nim na to pytanie odpowiemy, zobrazujemy, jak się przedstawiał odpływ walut z Polski w najbliższej przeszłości.

Spadek rezerw, zaliczonych do pokrycia dewiz, walut oraz kruszców w ciągu całego roku 1928 wynosił stosunkowo minimalną cyfrę 44 milionów zł przy ogólnym zapasie 1300 milionów zł. W pierwszych trzech miesiącach r. b., t. j. do 1 kwietnia, nie tylko nic nam nie ubyło, wręcz przeciwnie rezerwy wzrosły o 5 milionów. Dopiero kwiecień był inny: w pierwszej połowie ubiegłego miesiąca nastąpił spadek o 23 miliony. Wobec tego na 10 kwietnia różnica w porównaniu z 1 stycznia 1928 wyniosła 52 miliony, w drugiej dekadzie kwietnia nastąpiło dalsze zmniejszenie zapasu kruszców i dwadzieścia kilka milionów.

Wracamy do naszego pytania: jaki wpływ wywarło podwyższenie stopy dyskontowej na odpływ walut? Na to pytanie odpowiada Agencja PRESS, jak następuje:

„W ostatniej dekadzie kwietnia zaznaczył się dobroczynny wpływ zarządzenia Banku Polskiego o podniesieniu stopy dyskontowej na stan walut w B. P. Po zarządzeniu tem, wprowadzonym w życie w dniu 19 kwietnia, zauważyć się daje zahamowanie odpływu walut z B. P. Ostatnia dekada kwietnia przyniosła Bankowi nadwyżkę skupu walut nad sprzedażą. Wysokość tej nadwyżki będzie niebawem ustalona”.

Chwała Bogu! Tylko, czy zjawisko osłabienia wycofywania walut z Polski będzie trwałe? Na to dzisiaj nie sposób odpowiedzieć. Mamy wprawdzie ciągle jeszcze 60% pokrycia waluty złotej, niemniej nie wolno kierownikom finansów polskich patrzeć obojętnym wzrokiem na zmniejszenie się stopnia pokrycia złotego.

Krótkie informacje gospodarcze

— Doroczny zjazd pełnomocników Zw. Spółdzielni Spożywców R. P. odbędzie się w Warszawie w dniach 15—16 czerwca.

— Liczba bezrobotnych na Górnym Śląsku wynosiła w dniu 1 maja 17,999 osób Uprawnionych do pobierania zasiłku było 10405 bezrobotnych.

— Wywóz obuwia z Czechosłowacji przekroczył w styczniu i lutym o 215 proc. średnią normę wywozu w tym samym czasie ub. roku. Stany Zjedn. podwoiły swe zamówienia w Czechosłowacji, która w ub. roku wywoziła obuwia za 900 milj. koron, co stanowi rekord światowy.

— Według oficjalnych danych statystycznych stan zasiewów we Włoszech po tegorocznej ostrej zimie przedstawia się bardzo niepomyślnie, przyczem wielką część zasiewów w półn. Włoszech uległa zupełnemu wymarzeniu.

Uwagi na temat racjonalnej gospodarki kapitałami krajowymi

Poniższy artykuł otrzymaliśmy z kół bankowości państwowej. Z uwagami końcowymi Szan. Autora nie sposób nam się zgodzić. — (Red.)

W Nr. 195 „Kurjera Poznańskiego” z dn. 26 kwietnia b. r. ukazał się artykuł p. t. „O racjonalną gospodarkę kapitałami krajowymi”. — Autor tego artykułu stara się udowodnić, iż w obecnej chwili — ciasnoty gotówkowej na rynku pieniężnym, wszystkie kapitały oszczędnościowe społeczeństwa winny być lokowane wyłącznie w tych instytucjach, „które są motorami opędzenia najpilniejszych potrzeb bieżących życia gospodarczego”.

Do rzędu tych instytucyj zalicza autor instytucje finansowe prywatne, komunalne i spółdzielcze, — przeciwnieństwem których są instytucje bankowe państwowe. Zdaniem autora, lokowanie oszczędności w tych ostatnich instytucjach „jest czynnością w obecnych warunkach w pewnym stopniu bepodną”.

Takie postawienie sprawy musimy przypisać bądź chęci tendencyjnego zwalczania działalności banków państwowych, bądź też niezajomości całokształtu zagadnień kredytowych banków państwowych.

Jeśli bowiem instytucje finansowe tego typu co komunalne kasy oszczędności i spółdzielnie kredytowe, istotnie są nastawione na udzielanie kredytów krótkoterminowych, to jednak należy się zastanowić, jakim czynnikiem zawdzięczają te instytucje swój rozwój i możność uprawiania akcji kredytowej na szeroką skalę. Czynnikiemami temi są właśnie banki państwowe, które przez wydatną pomoc kredytową, dają tym instytucjom możność rozwoju i rozszerzenia interesów czynnych. Świadczy o tem najdowodniej cyfra kredytów krótkoterminowych, udzielonych komunalnym kasom oszczędności i spółdzielniom kredytowym przez banki państwowe.

Tak więc Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił komunalnym kasom oszczędności do dnia 31. 12. 28. — 30 milj. zł, Bank Rolny powiatowym i gminnym kasom oszczędności — 31 milionów zł, a zadłużenie tych kas w PKO (w której dział kredytów bezpośrednich jest w likwidacji) wynosiło jeszcze przeszło 1 milj. zł. — Razem więc zadłużenie komunalnych kas oszczędności w Bankach Państwowych wynosiło na dn. 31. 12. 28. przeszło 62 milj. zł.

Kredyty te były przeznaczane bądź na zasilenie środków obrotowych tych kas, bądź też jako kredyty zawiązkowe dla nowoorganizowanych kas, wreszcie — jako kredyty redyskontowe. Jest rzeczą niewątpliwą, iż dzięki tym, jak na nasze stosunki, znacznym funduszom działalność komunalnych kas oszczędności mogła się rozwijać racjonalnie i iść w kierunku pomocy kredytowej najszerzszym warstwowi społeczeństwa.

Prócz tego na początku roku 1928 Bank Gospodarstwa Krajowego rozpoczął akcję w zakresie pomocy kredytowej dla drobnego przemysłu i rze-

miost. — Kredyty na te cele zostały rozdzielone przez komunalne kasy oszczędności w formie pożyczek terminowych na okres czasu 2½-letni ze spłatą kwartalną 10% sumy kapitału. — Stan tych kredytów wynosił w dn. 31. 12. 28. — 10 milj. złotych.

Jeśli chodzi o spółdzielnie (kredytowe i inne) to i one również rozwinięte należycie swą działalność kredytową, wyłącznie dzięki wydatnej pomocy finansowej ze strony banków państwowych. — Tak więc zadłużenie spółdzielni w bankach państwowych wynosiło na dzień 31. 12. 28. łączną kwotę ca 130 milj. zł, z czego w Banku Gospodarstwa Krajowego — 13 milj., w Państwowym Banku Rolnym 105 milj. i w PKO 11.5 milj. zł.

Wreszcie, o ile chodzi o bankowość prywatną, to korzystała ona, jak wiadomo, z pomocy finansowej banków państwowych w formie t. zw. kredytów sanacyjnych, zaciągniętych w B. G. K. w okresie załamania się złotego. — Wprawdzie w r. 1928 banki prywatne nie korzystały już z dalszych kredytów sanacyjnych, jednak zadłużenie ich wynosiło jeszcze na dzień 31. 12. 28. przeszło 31 milj.

Widzimy, więc, że bankowość państwowa, której działalność zasadniczo nastawiona jest w kierunku długoterminowych kredytów inwestycyjnych, w bardzo znacznym stopniu przychodziła jednak z pomocą w zaspakajaniu doraźnych potrzeb drobnych i średnich warstw społeczeństwa — drogą kredytów krótkoterminowych. Jest rzeczą zrozumiałą, iż pomoc ta może być tym wydatniejsza, im więcej kapitałów obrotowych instytucje te posiadają.

Z kwestją tą wiążą się ściśle wkłady zarówno oszczędnościowe jak i czekowe, — szczególnie o ile chodzi o P. K. O. — Wiemy bowiem, że PKO opiera swój kapitał obrotowy głównie na wkładach oszczędnościowych szerokich warstw drobnych wkładców, — którzy przez instytucje prywatne nie są poszukiwani, bądź dlatego że instytucje te nie posiadają dostatecznego aparatu, bądź też nie widzą dla siebie dostatecznych korzyści z tego rodzaju interesów. — Tak więc pomawianie instytucyj finansowych państwowych o dążenie konkurencyjne lub monopolistyczne, jak to się często słyszy, jest najzupełniej nieuzasadnione.

Nadmienić w końcu należy, że kwestja kapitalizacji, czy to w formie oszczędności przymusowych, czy też dobrowolnych jest pierwszorzędnym zagadnieniem gospodarczym dla społeczeństwa i państwa, bez względu na to w jakiej instytucji finansowej (prywatnej czy państwowej) kapitalizacja ma miejsce. — To też rozpatrywanie jej pod kątem widzenia chwilowej koniunktury na rynku pieniężnym, bądź też pod kątem tych czy innych instytucyj finansowych, jak to ma miejsce w omawianym artykule, jest nietylko krótkowzroczne, lecz nawet szkodliwe dla interesu społecznego.

T. D.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Koniunktura w przemyśle chemicznym w pierwszym kwartale 1929 r.** Koniunktury w pierwszym kwartale r. b. w przemyśle chemicznym kształtowały się niejednolicie; naogół jednakże sytuację uważa należy za pomyślniejszą, niż w innych galeziach przemysłu Załamywanie się koniunktury posiadało przebieg łagodny, nie mający jeszcze znamion kryzysu przemysłowego. W dziedzinie krajowych nawozów azotowych cyfry spozycia pozostały bez zmiany w stosunku do okresu wiosennego r. ub.; nastąpiło jedynie zmniejszenie zbytu w Wielkopolsce, obok wyraźnego podwyższenia sprzedaży w b. Kongresówce. Ten sam objaw zauważyć się daje również w kopalnictwie soli potasowych, jednak spozycie krajowych i importowanych soli było wyższe niż w roku ub. Sprzedaż superfosfatów wzrosła wydatnie; brak kwasu siarkowego wpływa wyraźnie w ujemny sposób na dalsze możliwości rozwojowe. W przemyśle suchej destylacji węgla sytuacja pozostała bez zmiany. Przemysł suchej destylacji drzewa odczuwa dość wyraźną poprawę, która nie posiada jednakże cech trwałości. W przemyśle tłuszczowym zamarnięcie portów wpłynęło na trudności dostawy surowca, co łącznie z brakiem wagonów powodowało ograniczenie produkcji i sprzedaży. Przemysł barwnikar-

ski, zależny od przemysłu włókienniczego, poniósł poważniejsze straty z powodu bankructw w Łodzi oraz protestów weksli dochodzących do 50 proc. portfela. W przemyśle farb i lakierów, gumowym, ceraty — sytuacja bez zmiany. Obserwować można jedynie pewne wahania sezonowe. W przemyśle jedwabiu sztucznego skurczenie rynku wewnętrznego zmuszało do skierowania większej uwagi na wywóz.

(k) **Przemysł wódczono-lakierowy.** — Kwiecień pod względem obrotów kształtował się dobrze. Przyczyna polepszenia tkwi w tem, że za kilka dni wchodzi w życie wyższe ceny oraz, że w związku z Pow. Wystawą Kraj. zapotrzebowanie jest większe. Przemysł ten, który mimo kilkakrotnej podwyżki robocizny oraz znacznego wzrostu cen surowców dotąd nie podniósł poziomu cen, zmuszony był ostatnio wprowadzić podwyżkę, którą nakazywała zdrowa kalkulacja. Żywić należy nadzieję, że P. W. K. zwiększy konsumpcję spirytualij i soków i że miesiące letnie — jeśli chodzi o tutejszy rejon — nie będą takie martwe, jak w poprzednich latach.

Z ZAGRANICY

(z) **Eksport nierogacizny z Polski do Austrii.** „Neue Freie Presse” omawiając sprawę przywozu nierogacizny z Polski donosi, że stronnictwa większości parla-

mentarnej uznały zasadniczo słusność stanowiska Związku Chłopskiego, iż kontyngent 560.000 sztuk świń rocznie, ustalony między Polskim Syndykatem Eksportowym a komisjonerami wiedeńskimi, winien uzyskać zabezpieczenie ze strony rządu. Nasuwają się w tej mierze 2 możliwości: rząd austriacki miałby wydać za zgodą komisji głównej rozporządzenie, ustalające kontyngent świń mięsnych z Polski na 560.000 sztuk. Zarządzenie takie jest możliwe, gdyż odpowiada obowiązującym traktatom. Odnosiłoby się ono wyłącznie do Polski, która jest głównym państwem, wywozującym świnie mięsne. Drugą drogą byłoby rokowanie z Polską celem doprowadzenia do specjalnego układu obu rządów w sprawie umowy zawartej z Syndykatem Eksportowym. Związek Chłopski uważa pierwszą z powyższych dróg za skuteczniejszą. Stanowisko rządu w tej sprawie będzie przedstawione w deklaracji nowego gabinetu.

Stan zasiewów na początku maja

Główny Urząd Statystyczny podaje dane o stanie zasiewów na początku maja 1929 r. Miesiąc kwiecień miał przeciętnie temperaturę poniżej średniej wieloletniej od 3.0 st. do 7.5 st. C. przyczem największe odchylenie notowano na wschodzie kraju w rejonach Białegostoku i Wilna (5.0 st.) oraz Pińska (7.6 st.) Opadów otrzymała Polska nieco więcej niż w marcu; ilości te jednak były i nadal niedostateczne, wynosząc od 55 do 90 proc. normalnej ilości. Jedynie rejon Krakowa otrzymał 130 proc. średniej wieloletniej. W ciągu całego miesiąca utrzymywała się zmienna pogoda: okresy ciepła były krótkotrwałe, ustępując miejsca wietrznej i chłodnej pogodzie. Zapas wilgoci w roli był wszędzie dostateczny. Ilość ciepła dla vegetacji roślinnej naogół w całym kraju niedostateczna. Vegetacja postępowała bardzo powoli. Stan zasiewów w stopniach kwalifikacyjnych (5 oznacza stan wyborowy, 4 — dobry, 3 — średni, przeciętny, 2 — mierny, 1 — zły) przedstawiał się przeciętnie dla całej Polski następująco:

	1929	1928
	kwiecień	kwiecień
pszenica ozima	3,1	2,9
żyto ozime	3,3	2,7
jęczmień ozimy	2,9	2,7
rzepak ozimy	3,0	2,7
koniczyna nowa	3,1	2,9

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań ładun. i wagonow. dostawa bieżąca, za 100 kg.:

Standardy: a) żyta poznańskiego 699,5 gr. (118,7 f. w. h.); b) żyta pomorskiego 693,5 gr. (117,5 f. w. h.); c) pszenicy poznańskiej i pomorskiej 755 gr. (127,9 f. w. h.); d) owsa poznańskiego i pomorskiego 461,5 gr. (77,9 f. w. h.); e) notowania mąki żytniej na podstawie urzędowo ustalonego typu (70%).

Poznań, dnia 8. 5. 1929.

„Ceny transakcyjne”

parytet Poznań
Żyto 15-tonn paryt. Poznań 00,00—31,00
Usposobienie słabe.

„Ceny orientacyjne”

Pszenica . . . . . 46,50—47,50
Usposobienie słabsze.
Jęczmień przemysłowy . . . . . 32,50—33,50
Jęczmień browarowy . . . . . 33,50—35,50
Usposobienie słabsze.
Owies . . . . . 31,00—32,00
Usposobienie słabsze.
Mąka żytnia wł. worka według urzędowo ustalonego typu (70%) 45,00
Usposobienie słabe.
Mąka pszenna 65% wł. work. 65,50 69,50
Usposobienie słabe.

Otreby żytnie . . . . . 23,75—24,75
Otreby pszenne . . . . . 26,00—27,00
Wyka latowa . . . . . 43,00—45,00
Peluska . . . . . 41,00—43,00
Groch polny . . . . . 45,00—48,00
Groch Volgera . . . . . 64,00—69,00
Groch Polgera . . . . . 55,00—60,00
Łubin niebieski . . . . . 25,00—26,00
Łubin żółty . . . . . 35,00—37,00
Seradela . . . . . 65,00—70,00
Koniczyna czerwona . . . . . 180,00—230,00
Koniczyna biała . . . . . 190,00—270,00
Koniczyna szwedzka . . . . . 360,00—410,00
Koniczyna żółta odłuszczone 225,00—260,00
Koniczyna żółta w łuskach. 100,00—120,00
Przełot . . . . . 195,00—230,00
Tymoteusz . . . . . 50,00—60,00
Rajgrass angielski . . . . . 95,00—120,00
Tatarska . . . . . 43,00—46,00
Ziemniaki jadalne . . . . . 6,00—6,30
Płatki ziemniaczane 30,25
Słoma luźna . . . . . 4,50—4,75
Słoma prasowana . . . . . 6,50—6,75
Siano luźne . . . . . 15,50—16,50
Siano luźne nadnoteckie . . . . . 15,50—17,00
Siano prasow. nadnoteckie . . . . . 17,00—19,00
Makuch Iniany 38% . . . . . 52,00—53,00
Makuch rzepekowy 36—38% . . . . . 43,00—44,00
Makuch słonecznik. 48—52% . . . . . 41,00—43,00
Srdł Soja 46—48% . . . . . 47,00—49,00

Uwaga: Ogólne usposobienie słabe.

Kongres Eucharystyczny w Toruniu

(KAP) W Toruniu dn. 27, 28, 29 i 30 maja r. odbędzie się diecezjalny Kongres Eucharystyczny z następującym programem:

Poniedziałek 27 maja: godz. 9 — uroczysta suma w kościele św. Jana z kazaniem wstępnym; godz. 17 — pierwsze plenarne zebranie w hali wystawowej na Bydgoskim Przedmieściu; referat wygłosi ks. bk. Lisiecki z Katowic. Godz. 21 — raut w Dworze Artusa; wstęp za zaproszeniami ze względu na szczupłość ubikacji.

Wtorek 28 maja: godz. 9 — uroczysta suma w kościele Najsw. Panny Marii z kazaniem ks. biskupa Tymienieckiego z Łodzi. Godz. 11 — zebrania sekcyjne: a) dla panów w mniejszej sali Wiktorji z referatem ks. bisk. Dominika z Pelplina i b) dla pań w sali strzelnicy na Podzamczu z referatem ks. prob. Karczyńskiego z Łasina. Godz. 17 — drugie plenarne zebranie w hali wystawowej z referatem ks. prał. dr. Kirsteina z Torunia. Godz. 20 — przedstawienie w teatrze miejskim sztuki Calderona pt. „Tajemnice

Mszy św.” w opracowaniu ks. Nowakowskiego. Wstęp za biletami.

Środa 29 maja: godz. 9 — uroczysta suma w kościele św. Jakóba z kazaniem ks. bisk. Przeździeckiego z Siedlec. Godz. 11 — zebranie sekcyjne: a) dla młodzieńców w mniejszej sali Wiktorji z referatem ks. prof. Roskwańskiego z Grudziądza; b) dla panien w sali strzelnicy na Podzamczu z referatem ks. prał. dra Rogali z Pelplina. Godz. 17 — trzecie zebranie plenarne w hali wystawowej z referatami ks. biskupa sufragana Szlagowskiego z Warszawy i dyr. Kaczora z Torunia. Godz. 20 — koncert religijny w dużej sali Dworu Artusa.

Czwartek 30 maja: godz. 7 — wspólna komunia św. we wszystkich kościołach parafjalnych. Godz. 9 — uroczysta suma w kościele św. Jana z kazaniem ks. arcybisk. dr. Twardowskiego z Lwowa. Po sumie wyruszy uroczysta procesja przez miasto. Zakończenie Kongresu przed kościołem garnizonowym.

Uczczenie Ojca św. Piusa XI

(KAP) Celem uczczenia 50-lecia kapłaństwa papieża Piusa XI stow. młodzieży akadem. „Odrodzenie” zorganizowało w dniu 5. bm. ogólną pielgrzymkę młodzieży akademickiej z całej Polski na Jasną Górę, jako w dzień imienin Ojca św.

Nadto wydawany przez senjorat „Odrodzenia” miesięcznik „Prąd”, przygotował zbiorowe dzieło, poświęcone Piusowi XI i jego pontyfikatowi. Szereg rozpraw rozpoczyna ks. arcybiskup Teodorowicz wspomnieniami o papieżu, jako nuncjuszu w Polsce. Jest to doskonała, jak wszystko, co wychodzi z pod biera dostojnego autora, charakterystyka Piusa XI. Wśród pozostałych autorów, obok młodych pisarzy, znajdują się tacy wytrawni, jak o. Jacek Woroniecki, ks. Szoldrski, ks. Wład. Kornilowicz, ks. J. Piwowarczyk i in. Dzieło zdobędzie dwie ilustracje. Jest to dotychczas jedyna monografia, przedstawiająca po polsku życiorys papieża Piusa XI, jego dzieło i przewodnie idee Jego pontyfikatu.

Nowy gmach Kongregacji Propaganda Fide

W dniu 25 ub. m. kardynał prefekt van Rossum dokonał aktu przekazania Kongregacji Propaganda Fide wielkiego gmachu na Janikulu, zawierającego sale audytorjalne dla studentów wymienionej Kongregacji. Te nowe sale wykładowe i pracownie są tymczasem cząstką tylko nowej olbrzymiej budowli, która ma być wzniesiona na wielkich terenach Villa Gabrieli i której wykończenia należy oczekiwać w ciągu najbliższego roku. Nowy pałac propagandy harmonizuje w swych liniach architektonicznych z daleko potężniejszymi zarysami bazyliki watykańskiej. Do nowego kompleksu gmachów przeniesiono już przeszło 500 alumnów Papięskiego Dzieła Rozkrzewienia Wiary św. Alumnów innych kolegiów duchownych w liczbie około 600 będą tam również słuchali kursów propagandy.

Uroczystość beatyfikacji Don Bosco

(KAP) Na uroczystości beatyfikacji ks. Jana Bosko, założyciela zgromadzenia XX. Salezjanów, która się odbędzie 2 czerwca r. zapowiedzieli swoje przybycie: arcybiskup gnieźnieński-poznański, prymas Polski, ks. kard. August Hlond, który należy do tego zgromadzenia, arcybiskup Turynu, kard. Gamba, oraz 25 arcybiskupów i biskupów z całego świata. Z Piemontu, ojczyzny ks. Bosko, spodziewany jest przyjazd pielgrzymki w liczbie 25.000 osób. Ogólna liczba pielgrzymów, którzy przybędą na tę uroczystość do Rzymu, wyniesie około 70.000 osób. Wieczorem bazylika św. Piotra będzie iluminowana.

Z Polski wyjeżdża na powyższe uroczystości organizowana przez inspektorat księży Salezjanów w Warszawie pielgrzymka, złożona z trzydziestu osób.

Żale i troski kolejarzy

Fiszę nam z kół zainteresowanych: Wśród kolejarzy, jak zresztą wśród całego ogółu urzędników państwowych, wzmaga się stale niezadowolenie z powodu coraz trudniejszych wa-

runków bytu. I nie dziwić im się absolutnie. Od czasu przecie, jak to właśnie oni tak waleń się przyczynili do udania się zamachu majowego, nie przestano ich zarzyć obietnicami — ale też tylko obietnicami, niczem więcej.

A tymczasem rzeczywistość jak się przedstawia? Przedewszystkiem, jak dotąd, tak i nadal trapi ich zmora niepewności wskutek nieustalenia stosunków służbowych. Czynione od dawna w tym względzie obietnice, pozostają wciąż nieziszczone. Obiecywano również, że przez podwyższenie poborów i dodatku mieszkaniowego będzie się zapobiegano skutkom wzrastającej drożyzny. Znowu jednakże daremne nadzieje i wyczekiwanie. Wreszcie miała dla kolejarzy znaleźć się pomoc budowlana z funduszy kolejowych, żeby ci, co mają nieco oszczędności, z tą pomocą mogli sobie na starość zabezpieczyć własny dach nad głową. I ta obietnica zawiodła, a pewne okoliczności tutaj nawet musiały każdego poruszyć do głębi.

Co się stało? Otóż pisma stołeczne w tych dniach podały wiadomość o niespodziance, jaka spotkała drobnych ciulaczy urzędników itd., którzy pod Warszawą w kolonji Kościuszki na Burakowie nabyli osady mieszkaniowe. Powstanie tej kolonji finansował magistrat warszawski, teren zaś pod nią oddała władza wojskowa, wzamian za co wymówiła sobie jedynie kilka osad na mieszkania dla oficerów. Każdy, kto się tam okupił, opłacił 20—25 proc. wartości całego obiektu, uzyskując na resztę możliwość dwuletniej dogodnej spłaty.

Tak dalece wszystko było dobrze i ku zadowoleniu wszystkich nabywców osad, aż oto teraz nagle pokazuje się, że w sprawie ostatecznego przewłaszczenia owych terenów decydujący głos ma ministerstwo robót publicznych i p. minister Moraczewski, a ten jako socjalista jest z gruntu przeciwny własności prywatnej i sprzeciwia się przewłaszczeniu. Conajwyżej rzekomo go dzi się on na oddanie tych osad w dwuletnią dzierżawę, a pozatem mają się one stać własnością państwową za zwrotem kosztów robocizny i materiałów.

O tem wszystkim myślałem teraz nie tak dawno, będąc obecnym na zjeździe okręgowym, jaki został zwołany przez Związek Urzędników Kolejowych w Poznaniu i na który także przybył senator z klubu BB. Lemke. Przypuszczałem, a wraz ze mną także wielu innych, że dowiemy się czegoś więcej i rzeczy pewnych o zamierzeniach sfer rządowych względem nas kolejarzy i urzędników. Tymczasem p. senator z obozu sanacyjnego, który nie raczył nawet wstać i siedząc do nas przemawiał, opowiadał rzeczy ni to z polityką ni też z kolejnictwem nie mające wiele wspólnego. A potem nagle uderzył na „endecję” przepowiadając jej rychły już zgon.

Spoglądaliśmy ze zdumieniem jeden na drugiego, nie wiedząc, czy ten nagły przeskok miał znaczyć. Jeżeli mówcy chodziło o wywołanie w ten sposób nastroju wśród zebranych, to mu się ten zamiar stanowczo nie udało.

Gdy po tem zebraniu wracałem do domu, rollo mi się niejedno po głowie, z czem nie zalecałoby się pewnie kolejarzowi ani wogóle żadnemu urzędnikowi występować publicznie na zebraniu. Ale to wiem napewno, że wielu spośród nas potrafiło już krytycznie

ocenić i wiemy skąd się biorą owe zjawiska gospodarcze, które nam wszystkim dają się dziś we znaki.
Kolejarz.

Kolejowe straż pożarne

Poznańska Dyrekcja Kolei ma zorganizowanych 26 drużyn pożarnych na 16 większych stacjach z liczbą 530 członków, a wraz z zespołem pogotowi mniejszych stacji dochodzi do 1600 osób. W warsztatach w Poznaniu dyżuruje na 3 zmiany pogotowie pożarne oraz wprowadzono bezpośrednią sygnalizację z miejską strażą. To samo zaprowadzono na wielu większych stacjach, które prócz tego mają hydranty podziemne, nadziemne i ścienne. W ubiegłych 5 latach zbudowano szereg hydrantów w warsztatach i na dworcach w Poznaniu, Gnieźnie, Inowrocławiu, Zbąszyniu, Lesznie i Skalmierzycach. Ostatnio zaś odbyło się 6 kursów pożarniczych, na których uczestnikami około 100 uczestników.

Gdańska Dyrekcja Kolei ma 25 drużyn pożarnych. Stacja Bydgoszcz podzielona jest na 9 rejonów, a Tczew na 10. Każdy rejon ma swego komendanta i odpowiednie pogotowie z pośród pracowników warsztatów, magazynu, parowozowni etc. Rejony takie będą utworzone również w Toruniu, Grudziądzu i na większych stacjach. Na zorganizowanych kursach strażackich szkolono naczelników warsztatów, parowozowni, stacji i odcinków drogowych. Specjalną opieką otoczone są wielkie mosty w Toruniu, Grudziądzu i Tczewie. (O)

Z III. międzynarodowego kongresu drukarskiego w Londynie

Po drugim kongresie drukarskim w czasie wielkiej wystawy prasowej w Kolonji jesienią ub. roku trzeci z kolei kongres przypaść doś wcześniej, bo już w kwietniu r. b. w Londynie. Z Polski udała się na ten kongres osobna delegacja w osobach prezesa Związku Korporacji Zakładów Graficznych p. Edwarda Pawłowskiego i jako gości pp. Edwarda Kreglewskiego, Jana Kuglina i Bogdana Pawłowskiego z Poznania.

Reprezentowanych było na kongresie ogółem 18 państw: Stany Zjednoczone P. A., Anglja, Australia, Belgja, Danja, Finlandja, Francja, Holandia, Indje, Jugosławja, Niemcy, Norwegja, Polska, Rumunja, Szwecja, Szwajcarya, Węgry i Wiochy.

Obrady zagalął prezydent Austen-Leigh. Celem kongresu było przede wszystkim założenie międzynarodowego biura dla spraw drukarstwa, pozatem zaś wzajemne zapoznanie się reprezentantów organizacji graficznych z poszczególnych krajów. Reprezentant Polski na kongresie, p. dyr. Pawłowski, podkreślając potrzebę istnienia takiego biura, zaznaczył, że z tego względu też w Polsce nastąpiło złączenie dotąd luźno istniejących organizacji drukarskich. Ostatecznie sprawa ta została odłożona do zebrań plenarnego.

Tegoż dnia po skończonej konferencji wieczorem dla uczestników kongresu odbył się raut w gmachu londyńskiego Guildhall'u, a gospodarzem był Lord Major, ubrany w średniowieczną togę i otoczony swoją świtą.

Nazajutrz obrady kongresu toczyły się w sali konferencyjnej Olimpji pod przewodnictwem prez. Austen-Leigh'a. Były dwa referaty z zakresu spraw drukarstwa, poczem sprawa utworzenia międzynarodowego biura drukarskiego stanęła znowu na porządku obrad. Zasadniczo utworzenie takiej instytucji zostało zadecydowane, na razie zaś prowadzić ją będzie organizacja drukarzy angielskich. Przewodniczącym biura został wybrany p. Maxwell z Edinburga, wiceprezydent federacji drukarskiej w Anglii. Na tem obrady kongresowe dobiegły końca.

Wieczorem podejmował uczestników kongresu bankietem prezydent Austen-Leigh. Podczas przemówień w imieniu organizacji graficznych w Polsce zabrał głos również p. dyr. Pawłowski z Poznania. Wyrażone przez niego przedewszystkiem dla kolegów angielskich pozdrowienia, spotkały się z gorącym aplauzem.

Sensacyjne wygrane

Dowiadujemy się, że popularna Loterja Ligi Morskiej i Rzecznej ogłosiła dodatkowe cztery wygrane w formie bezpłatnych (bez żadnych kosztów przejazdu i utrzymania) wycieczek morskich z Gdyni do Londynu. Ponięwał ciągnięcie tej loterii odbędzie się nieodwołalnie 22 maja, będzie można zwiędzić już wkrótce stolicę Anglii za 3 zł (koszt biletu loterii).

W trosce o dźiatwę

Wszyscy powinni wydatnie poprzeć akcję „Stelli”

Znana na naszym gruncie z akcji filantropijnej „Stella”, która żywo zajmuje się niezamozną dźiatwą, lokując ją w okresie feryj szkolnych po różnych stacjach sanitarnych, oraz kolonjach wakacyjnych tego roku znowu przystępuje do pracy, przyczem ze względu na P. W. K. działalność swą znacznie rozszerzyła.

Na czerwiec bież. r. zorganizowano już 10, a na lipiec i sierpień — 21 stałych kolonij. M. in. dzieci, których dotąd zgłosiło się przeszło 1000, umieszczone będą w uzdrowiskach Jastrzębiu-Zdrój, Gdyni i Inowrocławiu. Poza tem zorganizowano kolonje wypoczynkowe na lipiec i sierpień w Zaniemyślu, Koźminie, Żninie, Wolsztynie, Szamotułach, Strzelinie, Wrześni, Gnieźnie, Gostyniu, Rawiczu, Szubinie, Łabiszynie, Buku, Dobrojewie, Gorzowie, Słomowie i t. d.

„Stella” wzorem lat ubiegłych liczy na poparcie ze strony społeczeństwa, a zwłaszcza ziemianstwa, gdyż rozlokowanie tej istnej armji dzieci i odżywianie jej pociąga za sobą olbrzymie koszty. O ile wydatki się powiększą niech świadczy fakt, że roku ub. wysłano 1600 dzieci a w bieżącym przeszło 4 tys.; ceny utrzymania dzieci ze względu na P. W. K. będą podwyższone o 25 do 30 procent w stosunku do roku ub. ze względu na ciągły wzrost drożyzny.

W związku z ulokowaniem w kolonjach tak wielkiej ilości dzieci — należy powiększyć personel, opiekujący się niemi. To tak odpowiedzialne zadanie zasadniczo powierza „Stella” kwalifikowanym jednostkom, w zawo-dzie nauczycielskim, oraz alumnom seminaryjnym; w razie potrzeby uwzględnią się również i młodsze siły seminaryjne jak kursistów w charakterze pomocniczym. Ogółem potrzebujemy Stella około 70 opiekunów, a dotąd zgłosiło się już przeszło 150 kandydatów.

Ażby opieka nad dziećmi była bez zarzutu, zamierza „Stella” urządzić dla swego personelu specjalne kursy; obejmować one będą: 1) dział wychowawczy; 2) stosunek dziecka do przyrody; 3) ogólne zasady higieny i ratownictwa, 4) zajęcia praktyczne jak gry i zabawy na powietrzu i w pokoju, oraz prowadzenie wycieczek; 5) ogólne obowiązki opiekuństwa w stosunku do dziecka; 6) regulamin wewnętrzny na kolonjach letnich. Podobny kurs urządziła „Stella” w czasie od 4 do 16 kwietnia br.

Całą tą akcją kieruje p. rad. Wąsowicz, który stara się, aby organizacja kolonij wypadła jak najlepiej. On sam prowadzi również wspomniane kursy. Z uwagi na to, że działalność „Stelli” w tym roku wymaga wielkich wysiłków, społeczeństwo winno nie szczędzić ofiar i nadsyłać je pod adresem „Stelli” możliwie jak najwcześniej. (Z)

W sprawie szkoły w Chomęcicach

W Chomęcicach i Konarzewie w powiecie poznańskim doszło do ostrej opozycji rodziców przeciwko zarządzonej komasacji szkół powszechnych. Obywatele gminy Chomęcice domagają się przywrócenia stanu pierwotnego, wysyłając zażalenie do Kuratorjum Szkolnego oraz wnosząc skargę do sądu administracyjnego.

W imieniu gminy Chomęcice w dniu 30 kwietnia wyjechała do Warszawy delegacja, złożona z sołtysa p. Antoniewicza i p. Binkowskiego, która złożyła w władz centralnych prośbę o zmianę decyzji Kuratorjum Okr. Szk. Pozn.

Międzynarodowy Kongres przyjaciół zwierząt

Na mający się odbyć w Wiedniu w dn. 12 — 17 maja r. b. Międzynarodowy Kongres Towarzystw opieki nad zwierzętami z Warszawskiej Ligi przyjaciół zwierząt wyjechali, jako delegaci panie — Z. A. Kosińska, J. Maszewska-Knappe, red. „Świata Zwierzęcego”, Wiera Ignatius, J. Mandelska, oraz panowie: R. Mandelski — prezes Ligi i Jan Heinrich. P. J. Maszewska-Knappe wygłosi na zjeździe referat p. t. „Walka o duszę i prawa zwierząt”, p. Heinrich „Niekulturalne rozrywki cywilizowanych narodów”. Kongres zapowiada się interesująco. M. in. zgłosili referaty: z Londynu — księżna Hamilton, założycielka Międzynarodowej wystawy humanitarnej w Genewie, z Paryża — znany dzielnik francuski, pierwszy prokurator sądu najwyższego, p. Louis Lespine, oraz przedstawiciele Tow. Op. nad zwierzętami ze Stanów Zjednoczonych, Kanady, Nowej Zelandji i wszystkich krajów europejskich.

Listy do umarłych

Starzy Egipcjanie wierzyli w skuteczność pisania listów do umarłych, tak, jak wierzyli, że umarli mogli sprawować choroby i śmierć na żyjących, zwłaszcza na wszystkich tych, którzy nie odnosił się z należnym szacunkiem do ich grobów.

Osiem takich listów, niedawno odkrytych przez badaczy angielskiego „Egypt Exploration Society”, nie tylko utwierdza nas w przekonaniu o powyższym, ale dowodzi, że Egipcjanie przypisywali umarłym wszelkie niepowodzenia poszczególnych jednostek i ogółu.

Wychodząc z założenia, że najracjonalniejszym środkiem komunikowania się z nieobecni jest list, Egipcjanie pisywali listy do umarłych, wytaczając niejednokrotnie przeciw nim całe procesy. Poszkodowany więc apelował do złośliwego ducha, kierując pismo swe wprost do niego lub też przez zmarłego krewnego lub przyjaciela, któremu z niechęcią swych zwierzał się i prosił go o wstawienie. Gdyby jednak nie pomogły prośby, ów krewny czy przyjaciel miał uciec się do groźby, ewentualnie pociągnąć szkodnika do odpowiedzialności w drodze formalnego pozagrobowego procesu.

Pewna wdowa wystosowała list do męża, w którym wyczoławszy szereg kzyw, jakie jej się działy, prosiła zmarłego towarzysza, by poruszył całą plejadę duchów, jej i jego zmarłych krewnych. Wymieniała kolejno imiona swych pradziadów, dziadów i babek, braci i sióstr, przyjaciół a nawet zmarłych dzieci.

Jeśli sprawa miała iść na drogę sądowną, wierzone, iż w sądzie tym zasiada Najwyższy Bóg, który sprawiedliwie osądzi ich pretensje. Są ślady, iż Bogiem uznawano wówczas Ozyrysa, a nawet Faraona. Umarły, do którego dany list się odnosił, był pochowany w pobliżu grobowca Faraona.

Listy takie pisywano zazwyczaj na papirusie lub płótnie, choć dwa ze znalezionych ośmiu są wypisane na wazach, w jakich składano umarłym pożywienie. Po wystosowaniu listu na wazie, wypełniano ją różnymi smakołykami i wkładano do grobu osoby interesowanej lub mającej jakikolwiek związek z daną osobą. Pożywienie składano, by się upewnić, że zmarły list przeczyta. Biorąc bowiem pokarm napewno musiał zauważyć pismo. Jeden z listów na papirusie był dołączony do portretu zmarłego, który miał oglądać swą podobiznę codziennie.

Treść listów dowodzi, iż mimo odległości czasu uzyskiwania ludzkości nie odbiegały od naszych. Niektóre zwroty są wręcz takie. Oto Se'ankhptah's i jego małżonka, biedna Irta, skarżą się na podłość ludzka, która wydarła im męża i trzy służące. Dalej mowa o niewdzięczności zmarłego Sebkhopta, który wiele zadłuził się u swego brata.

Brat mimo to sprawił mu wspaniały pogrzeb, a przeciw niewdzięczny duch zmarłego prześladował żyjącego i wiele sprowadził nań nieszczęść. Gdziekolwiek syn uskarża się na niesprawiedliwość matki przy podziale perłówek: wierna służąca wyrzeka przeciw zmarłemu mężowi swej pani, bowiem on nie chroni jej przed chorobą; wreszcie skargi pewnego wdowca, który w trzy lata po śmierci żony jeszcze się nie ożenił, podkreślając w ten sposób swoją miłość dla zmarłej, a mimo to, ostatnia go prześladowa i dręczy.

Członkowie wyprawy, dr. Gardiner i prof. Sethe twierdzą, iż zwyczaj pisania listów do umarłych był szeroko rozpowszechniony w starożytnym Egipcie, a nawet dziś jeszcze bywa praktykowany w Dolinie Nilu. Angielska pisarka, W. S. Blackman, opisując obyczaj panujący w górnym Egipcie, przytacza wiele szczegółów, uzgadniających twierdzenia badaczy. Między innymi panuje tam podczas ludowych festynów zwyczaj odwiedzania umarłych, zwłaszcza przez wdowy. Podczas jednej takiej uroczystości pewna wdowa klęczała przed grobem męża i wołała: „Rusz się i wstań! Spójrz na udrękę moją i moich dzieci. Spójrz, jak syn twój najstarszy męczy mnie i jak brat prześladowa mnie. Tyś mnie zostawił samą z małymi dziećmi. Kto będzie je karmił, kto będzie je odziewał?”

Tego rodzaju ustępy znajdują się w ośmiu, ostatnio odkrytych listach. (zo)

Radjo w roli swata

W tej roli występuje radjo narazie tylko w Stanach Zjednoczonych, gdzie radjostacje są właściwie przedsiębiorstwami reklamowymi. Oczywiście, wszelkiego rodzaju reklamy podają one w sposób niezbyt bardzo pomysłowy i dowcipny, cały jednak program dostosowują ściśle do potrzeb reklamy radiowej dość licznie i świetnie prosperujące biura matrymonjalne. Dzięki temu każdy, pragnący wstąpić w związki małżeńskie, kawaler czy wdowiec, może dokonywać wyboru kandydatki na żonę — przez radjo. Ostatnio jedna z radjostacji wprowadziła oryginalną innowację. Kandydatki, kandydaci do stanu małżeńskiego mają możliwość — oczywiście za odpowiednią opłatą — podawania komunikatów o swych zamiarach matrymonjalnych ustnie przed mikrofonem. W ten sposób zainteresowani mogą przez radjo usłyszeć poraż pierwszy głos swych przyszłych żon i mężów. Audycje matrymonjalne cieszą się wielkim powodzeniem.

Niezwykłe dzieje sławnego brylantu

Zdobycy obecnie koronę królów angielskich przepiękny brylant „Kohinoor” należy do najszlachetniejszych klejnotów świata. Sławę ową zawdzięcza „Kohinoor” nietyle swej wielkości — waży „zaledwie” 100 karatów a są brylanty większe — o ile swym niezwykłym dziejom, sięgającym odległej przeszłości.

Pierwsze wiadomości o „Kohinoorze” sięgają początku XIV wieku. Wówczas należał on do władcy Delhi; Alaudina, przechodząc następnie do jego potomków. Gdy w XVI wieku całe niemal Indie podbite zostały przez Mongołów, „Kohinoor” wraz z wielu innymi skarbami przeszedł w posiadanie syna wielkiego Tamerlana i przez dwieście lat zgóra pozostał w ręku dynastji mongolskiej. W roku 1739 wkroczył do Indji od strony Afganistanu dzielny wódz perski, Nadir Kuli, rozgromił wojska mongolskie i zawiadnął wieloma skarbami. „Kohinoora” jednak, już wówczas sławnego, nie było wśród tych skarbów. Uniósł go ze sobą wódz Mongołów Mohamed, przechodząc — jak wieść niesła — w swym turbanie, z którym nie rozstawał się ani na chwilę. Nadzi Kuli tropił Mohameda i, gdy go wreszcie ostatecznie rozgromił, zawładł z nim pokój. Obaj przeciwnicy spotkali się dla zakończenia układów. Wtedy to Nadir postanowił podstępem zawiadnąć „Kohinoorem”. Pragnąc jakoby dać Mohamedowi dowód swej przyjaźni, zaproponował mu zamianę czapek. Chcąc nie chcąc Mohamed musiał zamienić swój turban na czapkę Nadira. Zawładnawszy poszukiwanym brylantem Nadir Kuli dał mu dzisiejszą nazwę „Kohinoor”, co po persku oznacza „Góra Świata”.

Po śmierci Nadira „Kohinoor” odziedziczył syn Nadira Rokh. Młody szlach nie miał dzielności swego ojca, wkrótce został stracony z tronu i osadzony w więzieniu, gdzie za odmowę wskazania miejsca, w którym ukrył „Kohinoor” został pozbawiony wzroku. Odzyskawszy wolność i tron, dzięki pomocy Agi Ahmeda, podarował temuż „Kohinoora”. Potomek Ahmeda Zaman musiał w 1813 r. uciekać z Persji do Indji. Znalazłszy schronienie w Lahorze, podarował „Kohinoora” maharadzy Singh. Gdy w r. 1849 Anglicy zajęli cały kraj Pendżab, cały majątek ówczesnego maharadzy został skonfiskowany i oddany na pokrycie należności, przypadające firmie East India Trading Company za dostarczone dla maharadzy towary. Wśród wielu innych przedmiotów, otrzymanych w ten sposób przez firmę angielską, zupełnie niespodziewanie znaleziono „Kohinoora”, którego następnie ofiarowano ówczesnej królowej Wiktorji. Taką drogą przeszedł sławny brylant, zanim przyzdrobił koronę angielskich królów.

26 miliardów i 250 milionów sztuk jaj

Krajem, który produkuje najwięcej jaj są Chiny. Hodowla drobiu jest tam najbardziej rozpowszechnioną gałęzią przedsiębiorstw rolniczych. Prawie każda rodzina w tym kraju o 400 milionach ludności, posiada kilka kur, kaczek, gołębi lub gęsi. Obliczają, że w Chinach znajduje się około 350 milionów niosących jaja kur, a licząc przeciętnie po 75 jaj na kurę dochodzimy do rocznej produkcji 26 miliardów i 250 milionów. Gdyby jaja te ułożono rzędem obok siebie, powstałby sznur, którymby 13 razy ziemię opasać można. Export jaj i suszonego białka i żółtka w latach od 1915—1921 wynosił sumę 12.000.000 dolarów amerykańskich. Jaja świeże idą przeważnie do Hong-Kong i Japonji, suszone produkty do Anglii, Hiszpanji i Stanów Zjednoczonych. W Polsce są fabryki przetworów odżywczych, sprowadzające suszone żółtka z Chin.

Także „bezrobotny”

Życie samo nasuwa codziennie jaskrawe fakty, ilustrujące dobitnie anormalne stosunki w Polsce. Wszyscy narzekają na ciężkie czasy, lecz mało zdają sobie z tego sprawę, że często rozmyślnie przykładają się rękę do wzajemnego utrudniania sobie bytu i pogarszania gospodarczej sytuacji kraju.

Weźmy pod uwagę jeden tylko obrazek z sali sądu rozjemczego w Poznaniu, gdzie najdotkliwsze bóle czuje bez żadnej osłony wychodzą na światło dzienne. Z jednej strony użala się tam właściciel realności, z drugiej strony lokatorzy i sublokatorzy, a nad tem wszystkim, względnie nad tą wspólną niedolą, którą zawdzięczamy powojennemu stosunkom, góruje szlachetna intencja i wysiłek przewodniczącego sądu w kierunku zawarcia zgody. Lecz do zawarcia jej potrzeba wyrozumiałości, ustępliwości i inteligencji obu stron, a niestety takich wypadków jest coraz mniej.

Na wokandyje występuje w roli oskarżyciela gospodarz domu, który ciężką pracą w kilku częściach świata dorobił się grosza i za dolary kupił w Poznaniu kamienicę. Dla niego najmlodszy lokatorem byłoby jak się sam wyraża „tacy jak on”, więc na inną kategorię ludzi patrzy już z pewnym uprzedzeniem. Pozwany lokator, którego chce się pozbyć, zeznaje początkowo, że jest kupcem i że płaci czynsz regularnie, z wyjątkiem należności za wodę. Komorne przesyła przez służącą, a spór łączy się także z niewłaściwą zachowa-

wanie się praczek lokatora. Wreszcie po cierpkiej wymianie słów i nieudanej próbie zawarcia zgody pozwany, którego stać na utrzymanie służącej i najmowanie praczek, legitymuje się najspokojniej wobec sądu zaświadczeniem „bezrobotnych” i pobieraniem zasiłku państwowego, z funduszu bezrobotnych, usprawiedliwiając się, że niema z czego płacić komornego (Gl.)

Wyspa nagości pod Paryżem

Na jednej z wysep na Sekwanie, w pobliżu Paryża, utworzono niedawno coś w rodzaju azylu dla zwolenników nagości. Na wysepce odbyło się inauguracyjne zebranie zwolenników nagości, na którym przyjęto rodzaj statutu, znoszącego na obszarze wyspy obowiązek noszenia jakichkolwiek strojów. W ten sposób ma się niejako odbyć w myśl zasad Rousseau'a „powrót do życia na ionic natury”. Jako ciekawą innowacją w tym „wolnym klubie natury” podkreślić należy zakaz picia alkoholu i win.

I Francuzi będą płacili za audycje radjotelefon.

Francuska rada ministrów zaaprobowana obecnie nową ustawę radjotelefonji we Francji, która to ustawa będzie przedmiotem obrad w Izbie podczas sesji majowej. Idzie przedewszystkiem o wybudowanie wielkich nadawczych stacji państwowych, które postawią Francję na równi z innymi krajami, korzystającymi z radja, jako z najsukuczniejszej drogi propagandowej. W tym celu stworzony ma być tak zwany: „Narodowy urząd radjotelefonji”, w którego skład wejdą, oprócz specjalistów przedstawicieli wszystkich ministerstw z prezesem ministrów na czele. Statut przewiduje kontrolę państwową programów już istniejących stacji, a także wszystkich nowopowstających. Kontrolę tę sprawować ma komitet wykonawczy, którego członkami będą delegaci ministerjum oświaty, spraw wewnętrznych, poczt i telegrafu. Wreszcie projekt statutu wprowadza stałą opłatę, którą uiszczać mają wszyscy posiadacze aparatów odbiorczych, dotychczas zupełnie od wszelkich odnośnych opłat wolni. Od aparatów detektorowych przewidziana jest opłata roczna 20 franków, od lampowych — 60, niezależnie od liczby lamp w aparacie. Zapowiedź tej opłaty przyjęta została przez publiczność francuską z wielką niechęcią. Liczba posiadaczy aparatów we Francji nie jest wobec braku rejestracji dokładnie znana, o ile się jednak zdaje, dochodzi ona do miliona.

Rozwój automobilizmu światowego w r. 1928

Wydawnictwo „American Automobile” w New-Yorku podało interesujące cyfry, dotyczące rozwoju automobilizmu w całym świecie w roku 1928.

Ogólnie liczba znajdujących się w użyciu automobilów na kuli ziemskiej wynosiła w r. 1928 cyfrę 32 000 000 wozów. Z tej liczby przypadło na Stany Zjednoczone 24 494 580 aut, na W. Brytanię — 1 872 109, na Francję — 1 108 900, na Kanadę — 1 061 828, na Niemcy — 545 100, na Australję — 515 851, na Argentynę — 299 839, na Włochy — 172 000, na Hiszpanję — 156 501, na Brazylię — 155 000, na Nową Zelandję 151 454, na Indje — 131 500, na Szwecję — 126 898, na południową Afrykę — 125 850, na Belgję — 108 225 wozów.

Na kontynenty przedstawia się podział kursujących automobilów, jak następuje: Afryka — 278 272, Ameryka (bez Stanów Zjedn.) — 1 813 762, Azja — 416 743, Europa 4 218 986, Australia i archipelagi — 707 609, Stany Zjednoczone — 24 494 580, czyli ogółem 31 929 952 wozy. W liczbie powyższej nie uwzględniono motocykletek, których „American Automobile” doliczyła się — 2 223 024 (Europa posiada ich najwięcej, bo 1 881 550, Stany Zjednoczone zaś tylko — 117 085).

Z ogólnej liczby 31 929 952 wozów, znajdujących się w użyciu, 26 785 419 zalicza się do kategorii turystycznych i osobowych, 5 144 533 zaś do kategorii wozów ciężarowych.

Z różnych stron Polski

Przemiały na Wiśle

Woda na Wiśle opadła już do tego stopnia, że w niektórych miejscach utrudniają w znacznym stopniu żeglugę t. zw. przemiały, czyli miejsca płytkie tuż koło nurtu głównego. Przemiały te potworzyły się na znacznej przestrzeni od Puław aż po Płock. W dalszym biegu Wisły poziom wody jest jeszcze znacznie wyższy od normalnego, to też przemiały wcale nie wchodzi w rachubę. Skutkiem powodzi wiosennej koryto Wisły uległo znacznym zmianom i wymaga w żegludze bacznej uwagi i orientacji.

Falszywy rabin na występach w Kołomyi

Do Kołomyi przyjechał przed kilku tygodniami jakiś osobnik w rabinackim stroju i podawał się za wnuka słynnego rabina z Zydaczowa bhp. Eichensteina. Sława starożytnego rabina była wielka, toteż

zwolennicy tej dynastji rabinackiej przyjęli syna serdecznie, wynajęli mu mieszkanie i przynosili kwitki z wypisanymi życzeniami, by prosił Boga o ich spełnienie, za co otrzymywał obfite datki pieniężne. Rabin przebywał w Kołomyi w towarzystwie swego syna oraz służącego t. zw. gabego.

Ponieważ rabin miał odjeżdżać, przygotowano dlań bankiet. Na bankiecie śpiewał młodociany syn, a głos jego brzmiał dziwnie kobieco. W czasie kolacji wpadła nagle jakaś starsza pani, dostatkowo ubrana, i zaczęła krzyczeć pod adresem rabina wśród pogródek, że wreszcie go znalazła. Wśród zamieszania, jakie wynikało, rabin, jego rzekomy syn i służący ulotnili się ze sali i wyjechali z Kołomyi w niewiadomym kierunku.

Z opowiadania owej pani okazało się, że nie jest to żaden rabin, lecz niejaki Sussma z Mezolaboru w Czechosłowacji, z zawodu kupiec, który wykradł 17-letnią córkę tej pani, a rzekomy syn jest jego kolegą i trzecim w trójce, gdyż zbiegła dziewczyna jest równocześnie kochanką i tego drugiego. Zawiadomiona policja wszczęła poszukiwania za oszustami. (Paz)

Nosaczna w woj. stanisławowskiem

Zaraza nosaczna przybrała w województwie stanisławowskiem większe rozmiary. W 6 gminach powiatu horodeńskiego stwierdzono nosaczinę i wybito 27 koni dotkniętych tą chorobą. Nosaczinę wykryto na podstawie zarządzonej malleinizacji całego pogłowia koni w powiecie horodeńskim. (Paz)

Sprzedż i przewiezienie kościoła

Gmina Komorowice powiat bielski ma najstarszy mazaż we wszystkich kościołkach wiejskich Małopolski zachodniej, i po kościele starobielskim — najstarszy na Śląsku Cieszyńskim. Obok niego wzniesiono nowy kościół, który jest już na ukończeniu. Stary kościół jako zabytek jest bardzo cenny, lecz ponieważ bliskością swoją w razie pożaru zagroziłaby nowemu kościołowi, przeto należałoby go rozebrać. Towarzystwo konserwatorów z Krakowa, chcąc ratować cenny ten zabytek, zamierza nabyć kościół, aby przewieźć go i na nowo zmontować w Krakowie.

Parafianie Komorowicy na swem zebraniu oświadczyli gotowość sprzedaży kościółka konserwatorom, aby w ten sposób uzyskać potrzebną kwotę na ostateczne wykończenie nowozbudowanej świątyni. (O.)

Wykrycie wielkich nadużyć w Zakopanem.

W Wojskowym Sanatorjum w Zakopanem wykryto wielkie nadużycia popełniane przez część zatrudnionego tam personelu cywilnego, a datujące się od kilku miesięcy. Stale popełniane były kradzieże artykułów spożywczych, potrawy przyrządzano z wiktuałów zepsutych, do stołu podawano dla kuracjuszy padły drób, sklep wojskowy mimo surowego zakazu M. S. Wojsk. sprzedawał personelowi wódkę i napoje wyskokowe. Ostatnio zginęło 150 kg białego wlosia. Nadużyciom sprzyjał brak należytej kontroli ze strony władz przełożonych. Pierwotkowe śledztwo przeprowadził komendant tut. posterunku żandarmerji W. Kowalczyk, jednak dopiero po upływie kilku tygodni zjechał dla dalszego śledztwa por. żand. Dobrzański, który przesłuchał około 15 świadków, którzy zeznawali na niekorzyść obwinionych o nadużycia. Prokuratorja wojskowa mimo wybitnych znamion zbrodni dotychczas nie wkroczyła, a przestępcy mogą uciec bezkarnie i zatrzeć ślady za sobą. (Par)

Warszawa—Truskawiec—Zdrój

Pomiędzy Truskawcem-Zdrojem a Warszawą rozpoczął już kursować wagon turnusowy przy pociągu pospiesznym Warszawa—Lwów, odchodzącym z Warszawy (dworzec główny) o godz. 11.15.

Zjazd koleżeńki

Z inicjatywy grona wychowawców dawnego IV gimnazjum męskiego w Warszawie (Plac Trzech Krzyży, róg Al. Ujazdowskiej) odbędzie się w dniu 10-go maja br. (pierwszy dzień Zielonych Świątek) zjazd b. uczniów tego gimnazjum, od początku jego istnienia do r. 1904 włącznie. Życzący sobie wziąć udział w zjeździe, proszeni są o nadesłanie adresów, celem przesłania im zaproszenia, do jednego z następujących kolegów: Czesław Klarner, Izba Przemysłowo-Handlowa, Warszawa, Czackiego 12, Jan Turonowicz — Magistrat, wydział oświaty i kultury, Warszawa, Józef Zawadzki — Zakłady Chemiczne „Grodzisk”, Warszawa, Chmielna 10.

Nowe udoskonalenia dla ratowania zaginionych w górach

Ochotnicze Tow. ratunkowe Wysokich Tatr odbyło konferencję w Nowym Smokowcu dla zorganizowania nowych sposobów i urządzeń przy ratowaniu zaginionych w górach turystów, co jest bardzo ważnym w związku z rozpoczęciem wiosennego sezonu turystycznego w Tatrach. Postanowiono przeprowadzić bardzo gęstą linię telefoniczną na całym obszarze Wysokich Tatr, tak, że w razie nieszczęśliwego wypadku towarzystwo ratunkowe może być zaraz zawiadomionem i bez zwłoki wyruszać z pomocą. (Paz)

RADJO

Programy radjofoniczne

Czwartek, dnia 9 maja 1929 r.

Poznań, (336 m) godz. 7.00 gimnastyka poranna (prof. Waxman); godz. 10.15 transmisja nabożeństwa z Katedry Poznańskiej. Kazanie wygłosi Rektor Seminarjum Duchownego ks. prof. Kazimierz Rolewski; godz. 12.00 sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godz. 12.10 transmisja poranku symfonicznego z Filharm. warszawskiej; godz. 16.00 radiogram; godz. 16.30 odczyt p. t. „Lud w poezji romantycznej” (wygl. dr. Paweł Krzowski); godz. 16.50 odczyt p. t. „Wielkopolskie opowieści ludowe” c. d. (wygl. p. Jerzy Soplica, kierownik literacki Teatru Włkp.); godzina 17.05 Lekcja alfabetu „Morse’a” wykl. p. kpt. Mickiewicz; godz. 17.25 odczyt z działu „Samorząd” (transmisja z Warszawy); godz. 17.55 koncert popularny (transmisja z Warszawy); godz. 18.50 nadprogram; g. 19.15 odczyt rolniczy p. t. „Pielegnacja buraka cukrowego” (wykl. p. dr. Kazimierz Celichowski); godz. 19.40 rolnicza skrzynka radiowa (wygl. p. Józef Rządowski); godz. 20.00 kurs elem. języka francuskiego (wykl. p. Omer Neveux); godz. 20.20 akademja rumuńska: 1. Hymn narodowy rumuński (odegra orkiestra 58 p. p. pod batutą kpt. Chmielewicz. 2. Prelekcja. 3. Pieśni rumuńskie (odsp. p. Jarochowska). 4. Utwory skrzypcowe (odegra p. Szrajberówna. 5. Ivanowici: Walc „Fale Dunaju” — odegra orkiestra. 6. Pieśni rumuńskie (odsp. p. Jarochowska). Bela-Bartok: Tańce rumuńskie (odegra p. Szrajberówna). 8. Destapete romane (marsz) — Hymn narodowy polski (odegra orkiestra); godz. 21.15 „Żywe kamienie” — słuchowisko według powieści Wacława Berendta, w układzie i reżyserji p. Stanisława Wysokiej. Dziełem muzycznym kieruje prof. Fr. Łukasiewicz, efektami słuchowemi kieruje p. W. Feist. — W przerwach — komunikaty okazyjne. godz. 22.00 sygnał czasu — komunikaty PAT i Z. O. K. Z.; godz. 22.15 radiogram. **Krótkofalowa Stacja „Radjo-Poznań”** 8900—11000 kc, 0,3 kw, Pas fał 33,7—27,3 m; godz. 23.00 nadawanie doświadczałne.

Warszawa (1395 m) godz. 10.15 transmisja z Poznania; godz. 12.10 poranek symfoniczny z Filharmij Warszawskiej. Utwory Schumana, Webera i Mendelssohna; g. 14.00, 14.20 i 14.40 odczyty rolnicze; godz. 15.10 odczyt dla maturzystów p. t. „O Polsce współczesnej”; godz. 15.35 odczyt dla maturzystów p. t. „Jan Kasprów”; godz. 17.00 wród książek; godzina 17.25 odczyt z działu „Samorząd”; godz. 17.55 koncert popularny; godz. 19.10 odczyt p. t. „Znaczenie dobrych wzorów dla gospodarstw małych i co się robi w tym kierunku” wygl. inż. Wojciech Chmielecki; godz. 20.00 koncert orkiestry dętej Al. Sielskiego. Muzyka operetkowa; godzina 21.15 transmisja z Poznania; godz. 22.00 komunikat lotn.-meteorologiczny; godz. 22.05 odczyt; godz. 22.25 komunikaty; g. 23.00 transmisja muzyki tanecznej z dancingu „Oaza”. Ork. „Oaza-Band” pod kier. p. Wacł. Roszkowskiego.

Piątek, dnia 10 maja 1929 r.

Poznań, (336 m) godz. 12.30 radiogram (fulto) godz. 13.00 sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej — koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien. zboż-towarowej i cen targowych Rzeźni miejskiej; godz. 14.15 komunikaty: gosp. roln. PAT. sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 16.35 kurs elem. języka angielskiego (wykl. dr. Arend, lektor U. P. godz. 17.00 odczyt p. t. „Akademicki ruch misyjny w Polsce i Niemczech” (wykl. p. Zygmunt Olyński z cyklu odczytów misyjnych); godz. 17.25 transmisja odczytu z Wilna; godz. 17.55 koncert wokalny art. opery. Wykonawcy: Halina Dudzińska (sopran), Stanisław Drabik (tenor), Zygmunt Wojciechowski, kapelm. op. (akompanjament); godz. 18.50 nadprogram; g. 19.20 odczyt p. t. „Dziewica Orleańska” (w dniu 500-lecia oswobodzenia Orleanu) wygl. prof. dr. Swinarska; godz. 19.45 „Silva rerum” p. Bolesław Busiakiewicz; godz. 20.15 transmisja koncertu symfonicznego z Filh. Warsz.; W przerwach — komunikaty okazyjne; godz. 22.00 sygnał czasu — komunikaty PAT i inne; godz. 22.15 muzyka taneczna z restauracji „Carlton”; godz. 23.00 radiogram (fulto).

Warszawa, (1395 m) godz. 12.10 koncert gramofonowy; godz. 13.00 komunikaty rolniczy i meteorologiczny; godz. 14.50 ko-

Nowe wspaniałe zwycięstwo Austro-Daimlera

TELEGRAM

Wyciąg górski Königssaal-Jilowischt pod Pragę 28. IV. 1929. Przy udziale najwybitniejszej międzynarodowej konkurencji zdobywa p. Stuck w 2 min. 45,8 sek. 5,6 klm. na **AUSTRO-DAIMLERZE** najlepszy czas dnia. Ustanawia tym samym nowy rekord kategorii oraz nowy rekord przestrzeni dla samochodów wszelkich klas.

Towarzystwo Budowy i Sprzedaży Samochodów S. A.

(dawniej Austro-Daimler)

Oddział w Poznaniu, ulica Dąbrowskiego 7 — Tel. 7558 - 7665.
Własne warsztaty i garaże.

Pw 10069-13,23

munikaty: meteorologiczny i gospodarczy; godz. 15.10 przegląd wydawnictw periodycznych; godz. 15.50 koncert gramofonowy; godz. 17.00 odczyt p. t. „Obecny stan techniki przesyłania obrazów na odległość” wygl. inż. J. Plebański; godz. 17.25 transmisja odczytu z Wilna; godz. 17.55 audycja dla młodzieży; godz. 19.10 odczyt p. t. „Co robi Kościół w walce z alkoholizmem” — wygl. ks. Tadeusz Gałdyński.

Dzisiaj radjoodczyt konkursowy.

Przypominamy młodzieży, że dzisiaj o godzinie 19.15 stacja poznańska wygłosi 5 z rzędu radjoodczyt-konkursowy Powszechnej Wystawy Krajowej. Pierwsza nagroda 50, następne 20 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Cecylja Piechocka, z domu Śmieszalska, 69 l. Halina Melchiorówna, 21 l. Stanisław Modrzejewski, właśc. księgarni, 27 lat. Adam Ajtner, 10 min. Nikodem Wojtkowiak, robotnik, 49 l. Michalina Gruszczyńska, z domu Kościńska, wdowa, 78 l. Ewelina Jolanta Pade, 2 l 5 mies. 14 dni. Wawrzyn Łagodziński, robotnik, 84 l. Tadeusz Balwiński, podróżujący, 61 l. Jerzy Prymke, 4 l. Stanisław Zenon Bręczewski, 1 mies. 9 dni. Marta Stankiewiczowa, z domu Kurtzke, 30 l. Ludwik Orłowski, muzyk, 51 l. Walenty Bąk, ślusarz, 63 l. Franciszek Leon Ewiak, 9 mies. 24 dni. Tekla Jarecka, z domu Algusiewiczówna, wdowa, 80 l. Stanisław Wiśniewski, 1 dzień 13 i pół godz. Agnieszka Staszakowa, z domu Staszakówna, 67 l. Jan Paczkowski, stróż nocny, 53 l. Irena Kałuża, 3 l. 18 dni. Stanisława Gałdyńska, z domu Rychlicka, wdowa, 71 l. Zygmunt Dubisz, 30 min. Bolesław Kasprzak, 1 dzień. Mikołaj Jukowicz, szeregowiec, 22 l. Jan Michalak, motorowy, 27 l. Feliks Jakubowicz, fryzjer, 22 l. Janina Marja Góralówna, 3 dni. Paulina Gotschówna, 88 l. Ruta Gryzdówna, uczennica szkolna, 10 l. Stanisława Mazureczakówna, nakładaczka, 22 l. Gabriela Kozłowska, z domu Suchanecka, 39 l. Mieczysława Polaniakówna, 4 mies. 23 dni. Leno Gans, posłaniec, 15 l. Łukasz Zimny, robotnik, 71 l. Marjan Patronowski, 4 mies. 27 dni. Edmund Sytniejewski, rzeźbiarz, 38 l. Lucja Janasiakówna, 1 rok 7 mies. 18 dni

Z życia Towarzystw

Z Bractwa Kurkowego w Poznaniu. Tradycyjne strzelanie o godność króla Konstytucyjnego 3 Maja rozpoczęło się w czwartek, na strzelnicy w Szelagu i trwało przy dość znacznym udziale zawodników do dnia następnego godz. 18. W piątek wieczorem odbyła się na sali brackiej uroczysta proklamacja króla i rycerzy oraz rozdanie nagród. Patryjotyczne przemówie-

nie, dostosowane do święta Konstytucji i uroczystości brackiej, wygłosił w obecności wielu gości I. starszy Bractwa p. Piotr Michałowicz i dokonał zarazem proklamacji króla Konstytucyjnego 3 Maja p. Józefa Jarockiego, obecnego króla kurkowego. Pan Jarocki uzyskał tem samem podczas swej kadencji po drugi raz godność króla w Bractwie Kurkowym. Proklamacji I. rycerza, którym został przemysłowiec p. Jan Serdecki, dokonał major Bractwa p. Leon Türk za II. rycerza przemysłowca p. Stanisława Jankowiaka proklamował II. starszy Bractwa p. Tadeusz Jaruszewski. Szczegółowe sprawozdanie o wyniku strzelania opublikował sekretarz Bractwa p. dyr. Radomski i wręczył zwycięzcom nagrody. P. Tomasz Laube opublikował wyniki z wymiaru płytek i wręczył strzelcom. Nagrody otrzymali członkowie: Aleksander Ratajczak, Marjan Frankiewicz, Stefan Zygmanski, Tadeusz Jaruszewski, Stanisław Zurkiewicz, Jan Dzikowski, Ignacy Gadomski, Jan Herman, Mieczysław Pogorzelski, Józef Rakocy, Daniel Szykowski, Jan Stomiński i Ludwik Rost. Podczas uroczystości wygłoszono szereg toastów.

Poleca się łaskawej pamięci

Gazeta Bydgoska

w Bydgoszczy
ul. Jagiellońska 10

Kino „Corso”, ul. Wielka 21
Dzisiaj i dni następne

Czarny Pirat

dramat w 10 aktach
w roli głównej Douglas Fairbanks.
zw 16064

!19 Państw. Loteria Klasowa!

185.000 losów — 92.500 wygranych i I. premja

co drugi los wygrywa.

Główna wygrana 750.000 zł

oraz wiele

dalszych wygranych po 400.000 zł, 350.000 zł, 150.000 zł, 100.000 zł, 80.000 zł, 75.000 zł, 60.000 zł, 50.000 zł, 40.000 zł, 35.000 zł, 25.000 zł, 20.000 zł, 15.000 zł, 10.000 zł, 5.000 zł i t. d.

Ciągnienie I. kl.: 23 i 24 maja rb.

Cena losu: 1/1 = 40,— zł, 1/2 = 20,— zł, 1/4 = 10,— zł.

M. Rejewska, Bydgoszcz,

Dworcowa 17

Telefon 27 — Konto P. K. O. 207.963.

Zamówienia listowne uskutecznią się Pw 9802-63,583 odwrotnie.

Wyciąć i przesać w kopercie.

Karta zamówień:

Do kolektury M. Rejewska, Bydgoszcz, Dworcowa 17.
Zamawiam do 19 Loterii:

_____ losów całych po 40 zł
_____ „ połówek po 20 zł
_____ „ ćwiartek po 10 zł

Należytość uiszczę po odbiorze losów.

Nazwisko _____

Adres _____

Codziennie dalszy ciąg

WALK

w cyrku „Colosseum” na placu przy ul. Fr. Ratajczaka (vis a vis Muzeum Wojskowego).

Dzisiaj 8 bm. waleczą 4 pary:

KÖHLER szampion Niemiec	contra	GARKAWIENKO szampion świata Lwów
CSTIBOR słynny Kroatki siliacz, — pogromca Stekkera	contra	VOGTMANN mistrz Tyrolu
GRÜNEISEL szampion Szwajcarii	contra	WOLKE szampion Europy (Bawaria)

Walka rozstrzygająca:

ANGELESCU contra BEKKER-SZCZERBINSKI
szampion Rumunii najlepszy technik Warszawy

Przed walkami atrakcje artystyczne.
Początek przedstawień o godz. 8, walk o 9,30 wlecz. bpw 3574

Elektromonter

samodzielny, dobrze obznajmiony z montażem i konserwacją silników prądu trójfazowego wysokiego napięcia, silników prądu stałego, transformatorów, tablic rozdzielczych i wszelkich robót, wchodzących w zakres montażu i konserwacji instalacji elektrycznych wysokiego napięcia poszukiwany do większej instalacji. Posada stała. Oferty kierować należy do Biura Dzienników i Ogłoszeń J. Hlawski w Sosnowcu, ul. 3-go Maja 23, pod lit. „A. T”.
nw 10 088

Dnia 7 maja 1929 r., o godz. 5, zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy i nigdy niezapomniany mąż, syn, brat i szwagier, ś. p. zw 16 070

Walenty Kaczmarek

przeżywszy lat 37. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 9 maja, o godz. 6 po południu, z domu żaloby Górna Wilda 42.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona i rodzina.

We wtorek, dnia 7 maja 1929 r., zasnęła w Bogu, opatrzona św. Sakramentami, ś. p. zw 16 069

Marja Jordan

nasza najukochańsza ciotunia, o czym donosi Krewnym i Znajomym pogrążony w smutku

Dr. Kazimierz Krotoski z rodziną.

Pogrzeb odbędzie się w Krotoszynie, w piątek, 10 b. m., o godz. 16.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się!

Za okazane ceniom męża mego, ś. p.

Dr. Józefa Wybickiego

tak głęboko odczute uznanie, wyrażam moje najserdeczniejsze

podziękowanie

wszystkim, którzy wzięli udział w żałobnym obchodzie.

nw 9991

Wybicka.

We wtorek, dnia 7 maja 1929 r., zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż i najukochańszy ojciec, ś. p.

nw 10 185

Bronisław Paluszyński

przeżywszy lat 51. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 10 maja, o godz. 5 po południu, z domu żałoby przy ul. Mieczysława 5, na cmentarz św. Piotra w Gnieźnie.

W nieutulonym smutku pogrążona
żona z dziećmi.

Gniezno, dnia 8 maja 1929 r.

W poniedziałek, dnia 6 maja r. b., o godz. 23, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, najukochańsza matka i babcia, ś. p.

pw 1701

Agnieszka Stoszakowa

przeżywszy lat 67. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 9 maja r. b., o godz. 16,30, z domu żałoby ul. Dąbrowskiego 77, na cmentarz parafialny św. Florjana na Jeżycach, o czym donoszą Krewnym i Znajomym

w nieutulonym żalu i smutku ciężko strapieni

mąż, syn i rodzina.

Dnia 6 maja 1929 r., o godz. 9,30 przed poł., zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy wnuczek, kochany siostrzeniec i kuzyn, ś. p.

zw 16 040

Władysław Kryś

uczeń Miejskiej Szkoły Handlowej

w 16 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 9 maja, o godz. 5 po południu, z Zakładu św. Józefa na starym cmentarzu św. Małgorzaty.

W ciężkim smutku pogrążona

rodziny Stońskich i Stężyckich.

Poznań, Czartorja 9.

Dnia 6 maja, o godz. 4 rano, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, pojednana z Bogiem, nasza najdroższa matka, teściowa, siostra, babka i prababka, ś. p.

zw 16 073

Konstancja z Lewandowskich Szczepańska

przeżywszy lat 77. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 9. 5. 1929 r., o godz. 5, z domu żałoby przy Górnej Wildzie 83.

W ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

W poniedziałek, 6 maja 1929, zasnęła w Bogu, opatrzona Olejami św., nasza najukochańsza matka, teściowa i babka, ś. p.

rw 4703

z Alguświczów

Tekla Jarecka

przeżywszy lat 80. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 9 b. m., o godz. 6 po południu, z kostnicy cmentarza jeżyckiego.

W ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Dnia 5 maja, zmarł po dłuższych cierpieniach, podmistrz, ś. p.

zw 16 057/8

Jan Fechner

w 54 roku życia. Zmarły pracował w moim przedsiębiorstwie 24 lata, gorliwie i sumiennie, przez co zdobył sobie pełne zaufanie i szacunek.

Fr. J. Masadyński.

Poznań, 8. 5. 1929.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, o godz. 3, z Przytuliska na Śródce.

Za oddaną ostatnią przysługę mojej ukochanej żonie, naszej najdroższej matce i babce, ś. p.

Stanisław z Stabrowskich Zieleńskiej

składamy Wiel. Ks. Proboszczowi Bajerowiczowi z Ceradza Kościel., oraz wszystkim Krewnym i Znajomym, serdecznie

Bóg zapłać!

zw 16 063

Stroskany
mąż i dzieci.

Inst. Hygieniczno-Kosmetyczny „IRNIS”

Instytut de Beante

Z. T. Żebrowski,
Poznań, Piekary 5, tel. 2591

Racjonalna kosmetyka lecznicza i upiększająca.
Środki i sposób Paryskiego Uniwersytetu De Beante i Amerykański.

Masaż leczniczy ręczny i elektryczny oraz szwedzka gimnastyka lecznicza.

Fryzjerski Salon Damski urządzone według wymagań higieny

dw 5910

P. PLUCIŃSKI

Stary Rynek 37.

Dom Czerwonej Apteki

vis a vis Ratusza

poleca najmodniejsze

kapelusze

koszule

krawaty

Kw 2180/81

SAMOCCHODY

używane, w bardzo dobrym stanie, jak: „Benz”, 4 cyl. 10/30, 6 osob.; „Lancia”, 4 cyl. 12/50, 4 osob.; „Dürkopp”, 4 cyl. 10/30 6 osob. i „Tatra”, 2 cyl., 4 osob., odda po niskich cenach i na dogodnych warunkach

dw 5917

„IMPERATORAUTO”

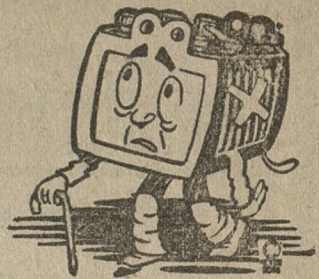
Sew. Mielżyńskiego 21 — Hotel Monopol.

Jadalnia

nowa, dębowa, na 12 osób, korzystnie na sprzedaż.

Nowy Rynek 3, skład.

nw 16020

Policja nie żartuje.

Sprawdź przeto swój akumulator czy jest w dobrym stanie. O ile zachodzi potrzeba naprawy lub kupna nowego to w pierwszym rzędzie udaj się do firmy

nw 9974

H. Maske T. z o. p.

Poznań, Dąbrowskiego 92
doskonale kompletne akumulatory do aut i radja, części zapasowe oraz ładowanie.

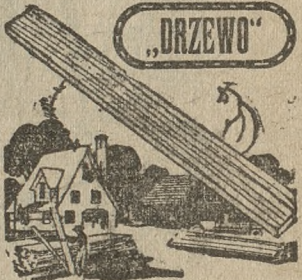
Na P. W. K.

Poszukuję młodszej osoby, pani lub pana, władającej dobrze językiem francuskim i angielskim w słowie, jako tłumacza do mego magazynu artk. męskich. Oferty osobiste przyjmuję od 9 do 11-tej

The Gentleman

Poznań, 27 Grudnia 4.

Pw 10168/19104

Podłogowe deski

szpundowane i heblowane, listwy podłogowe, wyłogi, listwy profilowe, belki, kantówkę, szalówkę i taty oraz deski obrzynane i nieobrzynane po cenach konkurencyjnych poleca

Leon Żurowski,

skład drzewa i obróbka, POZNAŃ, Raczyńskich 3/4 przy pl. Bernardyńskim.

Telefon nr 10-87.

Pw 9113-16.214

Skutek gwarantowany do nabycia w każdej drogerji.

Paczka 1 złoty

Pw 9975/76-18,341

OSTRZEŻENIE:

Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu, należy przy kupnie akcentować i wyraźnie żądać oryginalnych proszków z „Kogutkiem” Gąseckiego, znanych od lat trzydziestu. Zwracajcie uwagę i odrzucajcie uporczywie polecane naśladownictwa w podobnym do naszego opakowaniu.

nw 9975

Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń
(od ognia i gradobicia)

SNOP

Oddz. Poznań, Poczta 10.
Telefony 33-25 i 31-25

Centrala w Warszawie.

UBEZPIECZA OD SZKÓD GRADOWYCH.

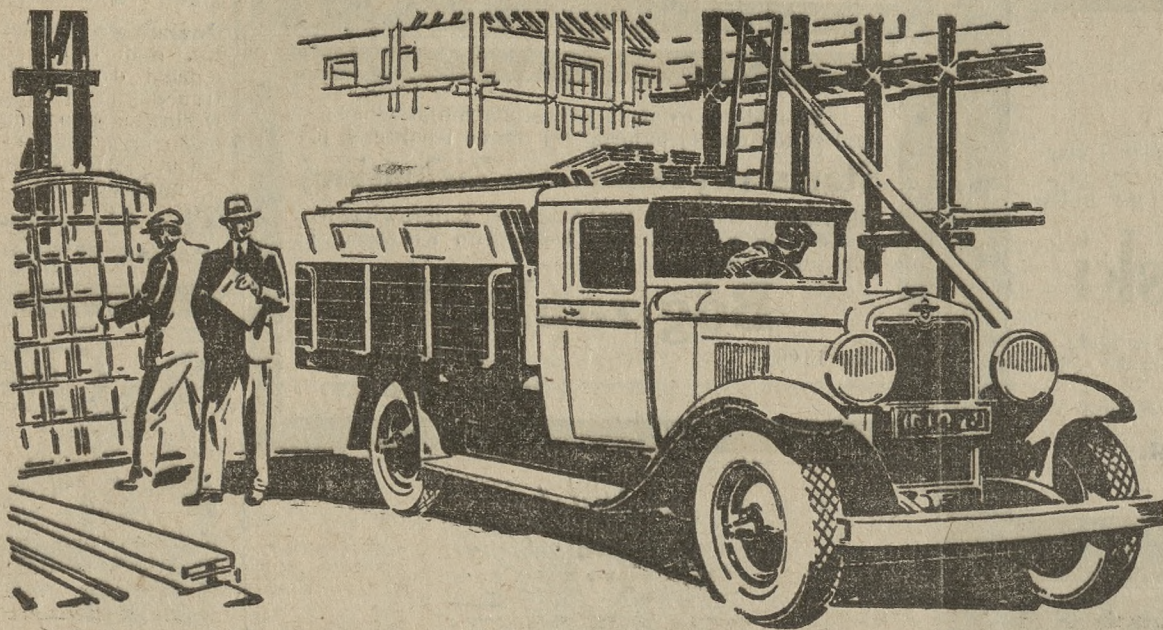
Za ubezpieczenia na lat 6 udziela się rok rocznie 5% rabatu.

Specjalne ustępstwa dla WP. Członków Wlkp. Tow. Roln. Kółek Rolniczych, Wlkp. Związku Ziemiaków, Pomorsk. Tow. Roln., Dzierżawców Domen i Związku Osadników.

Towarzystwo „SNOP” przyjmuje ubezpieczenia od gradobicia według systemu:

1) „A” przy stałej opłacie i 2) „B” ze zwrotem połowy składki.

Tow. „Snop” jest jedną z najpoważniejszych Instytucji Ubezp. i gwarantuje akuratne wywiązanie się po ważnym majątkiem. — Własne nieruchomości w większych miastach. dw 5912

Ciągarówka Chevrolet oddaje znakomite usługi zarówno w handlu, przemyśle jak i w gospodarstwie rolnem

Chevrolet podnosi dobrobyt i stan ekonomiczny kraju

Samochody ciężarowe stanowią bezwarunkowo najtańszy i najwygodniejszy środek transportowy

Nowa Ciągarówka Chevrolet dzięki zaopatrzeniu jej w potężny 6 cylindrowy silnik, cztery biegi wprzód i hamulce na cztery koła, oraz wszystkie najbardziej współczesne udoskonalenia techniczne, przebywa z łatwością najgorsze drogi gruntowe i wspina się na najbardziej strome pochyłości.

Ciągarówka Chevrolet przewozi najrozmaitsze ładunki surowca lub towaru. Dzięki wielkiej oszczędności w zużyciu benzyny i smarów i wobec tego niskich kosztów utrzymania, przyczynia się wydajnie do zwiększenia dochodowości każdego przedsiębiorstwa.

Przy ułatwionych warunkach płatności, o których poinformuje najbliższe przedstawicielstwo, samochód ten dostępny jest dla najszerszego ogółu ze sfer handlowych, gospodarczych i przemysłowych.

Ciągarówka CHEVROLET

Wyrób General Motors

GENERAL MOTORS W POLSCE. WARSZAWA

150 mieszkań i setki pokoi

dla Wystawców i Gości przyjezdnych po zniżonych cenach wskazać zw 15978

Centrala Pośrednictwa, 3 Maja 3a.
Telefon 38-00.

Gdynia.

Sprzedam DOM

natężnikowy murowany z ogródkiem, na przynajmniej ulicy. Wiadomość: Warszawa: tel. 16-32—Gdynia: 10 Lutego willa Leiza, Krzemieński, zw 16044

Sprzedajemy
buraki jadalne

czarne, okrągłe w małych i większych partjach. Bliższych szczegółów od godz. 9 do 1 i od 4 do 6 udziela Kredytowa Spółdzielnia Ogrodnicza z ogr. odp. w Poznaniu. zw 16055
Pocztowa 30, II p. Telefon 41-44.

Poszukuję

letniska

2-3 pokoi z ewentualnym użytkowaniem kuchni, w okolicy większych lasów, w promieniu ca 50 km od Poznania. Zgłoszenia do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 16045

ZIOŁA LECZNICZE

O. WOJNOWSKIEGO

„CANCEROL” „ZIOŁA p. wrzodom i nowotworom na kiszczkach”.
znak słowny pr. zast. Nr. rej. 1149.

„GARA” „ZIOŁA przeciwko wymiotom i atonii kiszczek”.
znak słowny pr. zast. Nr. rej. 1148.

„ELMIZAN” „ZIOŁA p. chorobom płucnym i blednicy”.
znak słowny pr. zast. Nr. rej. 1153.

„ARTROLIN” „ZIOŁA p. reumatyzmowi, artretyzmowi, podagrze i ischissowi”.
znak słowny pr. zast. Kp 1557 Nr. rej. 1150.

„UROBIN” „ZIOŁA p. chorobom nerek i pęcherza”.
znak słowny pr. zast. Nr. rej. 1147.

„TIZAN” „ZIOŁA p. niedomaganiem skrofulicznym”.
znak słowny pr. zast. Nr. rej. 1152.

„EPILOBIN” „ZIOŁA p. chorobom nerwowym i epilepsji”.
znak słowny pr. zast. Nr. rej. 1151.

Do nabycia w oryg. opak. w aptekach lub wprost w głównej reprezentacji!

Apteka pod Koroną

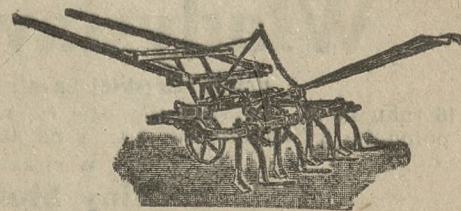
Poznań, Górna Wilda 61

Telefon 1700

Telefon 1700

Brozury na żądanie bezpłatnie!

„Unia” Zjednoczone Fabryki Maszyn S. A.
dawn. Peters, Oddział Chelmino

poleca

do obróbki buraków i zboża znanej dobroci

Opelacz „Exakt”

Konstrukcja opelacza „Exakt” jest rezultatem długoletnich prób i doświadczeń w budowie maszyn tego rodzaju. W użyciu okazał się opelacz „Exakt” znakomitym narzędziem i czyni zadość wszelkim wymaganiom rolnika. dw 5635

Łódź motorowa

9 1/2 mtr. długa, 2,10 mtr. szeroka, przednia część: kajuta na 10 osób, tylna część otwarta, oświetlenie elektryczne, z wszelkimi przynależnościami, gotowa do natychmiastowej jazdy, korzystnie do oddania. Zgłoszenia przyjmuje S. BALSINSKI, Galeszo, Trzemeszeńska 6. Tel. 233. nw 10137

TANI TYDZIEŃ

Czepki batystowe przybr. koronką i wstążką	1 45
Czepki woalowe przybr. koronką i wstążką	2 45
Biustonosze płócienne przybr. koronką	1 55
Koszule damskie dzienne	1 95
Koszule damskie z dobrego materiału strojne	3 95
Majteczki damskie z ząbkami	2 95
Majteczki damsk. przybr. klock. koronką i wstążką	3 95
Koszule damskie nocne przybr. klock. koronką	5 95
Kombinacje majteczkowe przybr. ząbkami	2 95
Pantalony jedwabne damskie od 8,95, 9,45, 9,95	9 75
Figi jedwabne	8 10
Koszule męskie	5 25
Koszule męskie macco	4 75
Kalesony męskie macco	4 50
Kaftany męskie macco	3 95
Koszule z kolorowym gorsem	7 95
Ręczniki frotte	2 35
Prześcieradła frotte damskie	
Prześcieradła frotte dziec.	5 20
Płatki do mycia	0,95
Staniczki igliczkowe bez rękawów	4 35
Kołnierze Słowackiego	1 25
Kołnierzyki sztywne wykład.	1 95
Chusteczki damskie batyst. z klock. koronką	0,58
Chusteczki damskie batyst.	0,50
Chusteczki damskie płócienne	0,95
Chusteczki męskie linon	0,55

WYJĄTKOWA OKAZJA

taniego zaopatrzenia się w dobry towar przed otwarciem Powszechnej Wystawy Krajowej. — — — Traci kto nie skorzysta!

Ceny wszystkich niniejszym ogłoszeniem nieobjętych artykułów obniżam w czasie „Taniego Tygodnia” od 10 do 20%

Chusteczki batystowe męskie	0,95
Chusteczki batystowe z kolorowym brzegiem niemowl. igliczk. rozm.	1 10
Kaftaniczki	7 6 5 4 3
	2,60 2,40 2,05 1,95 1,85
Majteczki dziecięce igliczk. rozmiar	7 6 5 4 3
	3,60 3,40 3,20 3,00 2,80
Robótki ręczne:	
Serwetki owalne małe	od 0,20
Serwetki na nocne stoliki	0,67
Chusteczki batystowe	0,58
Zaszetki batystowe i płócienne	0,90
Garnitury na umywalnie, 2 i 5 części	1 66
Biegacze dobre płótno	1 75
Poduszki nadmodniejsze wzory	1 57
Serwetki richelieu, haft maszynowy	po bardzo niskich cenach
Serwetki tabletowe różnej wielkości	
Serwetki czworokątne okrągłeiowal.	
Hafty wielki wybór	od 0,14
Koronki klockowe	od 0,10
Fartuchy damskie, białe	od 3 95
Bluski damskie, białe, rypsove i batyst. z krótk. rękawem	4 25

Bluski panama z długim rękawem	7 95
Bluski opalowe z długim rękawem	8 95
Bluski szwajcarski woal	14 50
Bluski rypsove z marynarskim kołnierzem	15 10
Bluski jedwabny trykot, białe i kolorowe	22 75
Bluski Crepe de Chine w dobrym gatunku i niskich cenach	
Apaszki jedwabne, ręcznie malowane	9 90
Szale jedwabne ręcznie malowane w najnowszych deseniach	10 60
Żempry jedwabne z krótk. rękaw	13 75
Żempry jedwabne z dług. rękaw	23 75
Partja żemprów wełnaz jedwab.	22 75
Kostjumy prima kamgarn. wełna, białe z krótk. rękaw. do toalety	39 75
Kostjumy jedwabne bardzo eleganckie w wielk. wyb.	
Czapeczki dziecięce	1 95
Pajacyki dziecięce rypsove	3 95
Pajacyki dziecięce popel.	7 75
Kitelki dziecięce płócienne	1 95
Kamizelki dziecięce wełn.	7 75
Sukienki dziecięce czysta wełna	9 75
Pajacyki dziecięce czysta wełna	9 75
Eleganckie sukienki dziecięce zakopiańskie	za-

Zempry, pulowery w wielkim wyborze w modnych deseniach

Artykuły Bleyle'go stale na składzie

Kołnierze damskie, modne z walecienne, haftowane

Wstawienia do sukien, crepe de chine, opalowe i gipiurove koronek gipiurowych i jedwabnych.

Wielki Valenc'ennes, Crepe de Chine, Georgette, Japony, Tulle, szyfony.

Perły, spinki, kwiaty wielki wybór

Garnitury skórkowe zamkowe, ceratowe i fantazyjne

Paski złote, Rękawiczki damskie para. . . 0,55

Rękawiczki damskie, niciane, para . . . od 1 75

Rękawiczki damskie, imitacja duńskich, para od 2 65

Rękawiczki damskie z mankietem, para . od 4 45

Rękawiczki damskie glacie para . . . od 6 95

Rękawiczki damskie Nappa para . . . od 9 75

Rękawiczki dziecięce w wielkim wyborze męskie, niciane, para . . . od 3 10

Rękawiczki męskie Nappa para . . . od 10 30

Pończochy damskie wigonia, para . . . od 1 60

Pończochy damskie macco para . . . od 3 10

Pończochy damskie, jedwabny flor, para . . . od 2 65

Pończochy damskie, sztuczny jedwab, para . . od 2 95

Pończochy damskie, jedw. do prania Bemberg . 6 25

Pończochy dziecięce para od 0,90

Skarpetki dziecięce w wielkim wyborze para . . od 0,85

Skarpetki męskie w modnych deseniach para . . 1 30

Ceny 10% niższe.

Poznań, ul. 27 Grudnia 5 ZYGMUNT WIZA Bydgoszcz, plac Teatralny 3

SAMOCHODY

Fiat Mod. 509	1/20 4-osob. otw.
Fiat " 501	6/214- " otw.
Fiat " 503	6/304- " kryty
Fiat " 503	6/306- " coupe
Super Fiat	19/756- " otw.
Opel 12/60	6 cyl. 6- " kryty
Opel 7/34	6 " 4- " kryty
Opel 9/25 km.	samochód wysyłkowy
Chenard Walker	6/30 4-osob. otw.
Overland	11/304- " otw.
Protos	10/306- " otw.
Austro-Daimler	17/60 6- " otw.
Praga	15/50 5- " otw.

i wiele innych w stanie używanym sprzedaje jako kupna niezwykle okazyste z własnych zapasów.

BRZESKIAUTO Sp. Akc.
POZNAŃ, ul. Dąbrowskiego 29.
Telefon 63-23 i 63-65
bpw 8576

Pięknym być to majątek

Każdy czytelnik „Kurjera Poznańskiego” po nadesłaniu tego ogłoszenia, otrzyma po cenie niższej niż 4,50 bez przesytki za zalozeniem (tylko w obecnym sezonie) niobywały wynalazek nieznan w Polsce: **Odłówek „AGAWA”**, usuwa po trzech dniach plagi, smarszki, wagi, plamy żółte i wąrobino oraz nadającej cerze brudnawo szarej szluzną młodzieńską karnację. „Agawa” jest stokrót lepsza od kremów. Nie tłusci. Nie brudzi palców. Twarz pokryta „Agawą” staje się na poczekaniu świeżą, gładką, delikatną — bez szczy.

Fallitol, po użyciu którego otrzymasz piękne kręcone włosy cena 2 zł. Osman, usuwa na poczekaniu zbyteczne włosy cena 5 zł. Poreflina, usuwa bez bólu zbyteczne otłuszczenie ciała cena 6 zł. Radio, capil po użyciu którego otrzymasz piękny zarost nawet zupełnie obumarłe cebulki nabudza do życia w przeciągu 20-30 dni ukazuje się zarost cena 5 zł. odciski usuniesz na zawazę płynem Selem, cena 1,50 zł.

Dom Handlowy Jaśkiewicz, Poznań, ul. Fredry 6
MYDŁO „AGAWA” Nr. 1 wybielające dla cery wrażliwej zł. — bez przesytki. Kw 2173

MUSZTARDA

Palmolive

Nadszedł znowu wagon najprzedniejszego gatunku sera tyliczkiego i szwajcarskiego

Równocześnie polecam moje znane bardzo smaczne **la serki harceńskie i długie** (roczna produkcja ca 5000 centnarów). Jak i wszelkie gatunki sera. Pw 10169-54,524

Fabryka sera z zapędem motorowym
CURT NETZBAND, Poznań, św. Rocha 9/10
Tel. 28 18. Hurtownia sprzedaż w moim interesie
Skład masta „MONOPOL”, ul. Wielka nr. 18.

Kilka wagonów desek

23 i 30 m/m., stolarka, suchy i zdrowy towar, poleca po cenach korzystnych do natychmiastowej dostawy

TARTAK PAROWY — RAKONIEWICE
Pw 10 056-19,3

RÓŻE

wysokopienne, krzakowe i pnące poleca

A. PILINSKI, OGRODNICTWO Poznań-Górczyn,
Szosa Okrężna, obok Warowni 9. Tel. 70-06.
opw 8576

Kinoteatr

pierwszorz., w miejscu, 500 miejsc w dużym mieście Wielkopolski, gdzie 2 pułki wojska i wyższe szkoły, z powodu rozwiązania spółki

zaraz do sprzedania.

CZĘSTOCHOWA

Z powodu wyjazdu, natychmiast do sprzedania **dom jednopiętrowy**

ogród owocowy, w zdrowej dzielnicy pod Jasną Górą, wolne mieszkanie, 4 pokoje, kuchnia, łazienka z komfortem I. klasy. Cena 68 tys. złotych, wpłaty 50 tys. Oprócz wymienionego posiadamy: wille, domy, fabryki, place, sklepy, majątki ziemskie i t. d., sprzedaje Pierwsza Agencja pośrednictwa **M. Starkiewicza, Częstochowa, ul. Wilsona 22.** zw 16 032

Wielka hala

drzewna, bardzo mocno wybudowana, nadająca się na stodołę, składnicę i t. p., w całości lub częściowo, **bardzo korzystnie do sprzedania.** Zgłoszenia pod nr 54,326 do „PAR” Al. Marcinkowskiego 11. Pw 10 164-54,326

Do cegielni

produkcją drewna, wstąpię jako cichy współnik z kilkudziesięcioma tysiącami gotówki, gwarantując ulokowanie całej produkcji po bardzo korzystnych cenach. Zgłoszenia „PAR”, Al. Marcinkowskiego 11, pod 12,65 Pw 10 089-12,65

Lincoln Ford Fordson

Samochody osobowe nowe typy.

Natychmiastowa dostawa.

Podwozia ciężarowe 2-tonowe i 3-tonowe na podwójnych tylnych kołach.

Na życzenie 3 osiowe. Terminowa dostawa gwarantowana.

J. ZAGÓRSKI-Poznań, Ogrodowa 17

Telefon 3384 — 3385.

Części zapasowe: św. Marcin 38, tel. 3387 i 3436. Garaże: ul. Patrona Jackowskiego przy Polnej, tel. 7019.

Pw 10 184-19,127

PIANINA

B. SOMMERFELD

rok założ. 1905

BYDGOSZCZ, ul. Sniadeckich 56

Tel. 883 i 458

Największa fabryka pianin w Polsce — 150 ludzi. dp 8440

za najlepszego gatunku cenę zł 2 200,- do 3 000,- na odpłatę do 18 miesięcy przy wpłacie ca 1/3 ceny kupna dostarcza,

Kup rower od Kastora

to się nie załamie!

Kw 2174/75

ROWERY

z woln. bieg. Torpedo i wszelk. dodatkami już od 235.- zł.

Rzetelna gwarancja, bo firma istnieje przeszło 20 lat.

Opona	6,90 zł
Waży	4.- zł
Pedaly	3,75 zł
Pompa	1,55 zł
Dzwonek	0,65 zł
Łańcuch	5,45 zł
Widelki	7,75 zł

Najtańsze fachowe źródło zakupu

„KASTOR”

POZNAŃ, św. Marcin 55

Chodniki

K. Kużaj
27 Grudnia 9

K. K.
P.

LOS Y

I kl. 19 Państw. Loterii Klasowej

1/4 los zł 10,-
1/2 „ „ 20,-
1/1 „ „ 40,-

poleca dogodnie

F. REKOSIEWICZ
Kolektura w Rawiczu.

zw 15989

Celem uniknięcia nieporozumień zwracamy Szanownym naszym odbiorcom uwagę, że osoby sprzedające nasze pasy brzuszne

Pw 10186-19,132

„PRUJAPOL”

nie posiadają upoważnienia do inkasa. Za wszelkie wpłaty uskutecznione do rąk osób nie mających specjalnego od nas upoważnienia nie odpowiadamy.

B. Prusiewicz, Poznań, Młyńska 9.

MAJĄTEK

3180 mórg w Poznańskim, bonitacja 2,80 mk. 2200 ornej 800 mórg łąk dwukośnych, reszta las i park. Pałac 16 pokoi skanalizowany, kompletne inwentarze, za 1550000 złotych przy wpłacie 500000 złotych zdecydowanym spiesznie sprzeda

Biurowe Handlowe „BOLTAR”, Poznań, ul. Składowa 1. Telefon 52-42.

Pw 8116-17,112

TYLKO

Lakiery - Emalie - Farby marki

„SMOK”

są najlepsze i najtrwalsze. Kto „Smokiem” maluje, Nigdy nie żałuje. Kw 1829

Odstąpię

plac ca. 700 m²

opłotowany, z biurem, stajnią i szopami. — Oferty do Kurjera Poznańsk. pod zw 16081

Okazyjnie na sprzedaż lub do zamiany na materiał drzewny

podwozie „Buick”

6-cyl. Master-Six 40/75 K. M.

kabriolet 2-osobowy

„Amilcar”. Do obejrzenia w firmie

Jean Francis, ul. Dąbrowskiego 4.

Przedstawicielstwo motocykli Sarolea i F. N.,

Telefon 69-30.

nw 10180

Kuchnię, restaurację, kawiarnię

z kompl. urządzeniem i 2-pokojowym mieszkaniem umeblowanym, odda na własny rachunek osobie fachowej

Willa Rusalka

85-pokojowa w Puszczykowie n/W. (najpopularniejsze miejsce wycieczkowe). Do objęcia potrzeba tylko 3500,- zł włącznie kaucji. Zgłoszenia osobiście PAWLAK. Pw 10 088-19,66

Zwapnienie żył

stan podniecony, zawroty głowy. Żądajcie bezpłatnej broszury o nieszkodliwym leczeniu domowym. nw 10079

Dr. Gebhard i S-ka, Gdańsk 53

Z takiego kawalera będą się panny śmiać, jeśli chusteczka do nosa będzie brudną!

Chusteczki, laski, krawaty, kołnierzyki, KAPELUSZE polecają:

Kierownika

zastępcę szefa, z ca. 10000 zł gotówki, za pensję 400 zł miesięcznie poszukuję. Oferty Kurjer pod zw 16078

NASZE PALTA LATOWE

dzięki swej niskiej cenie, solidnego wykonania i pięknej linii zewnętrznej zdobyły sobie powszechne uznanie szerokiej rzeszy kupujących.

PALTA i GARNITURY spacerowe, wizytowe — sportowe, różne asony — WYKONANIE MIAROWE z najlepszych bielskich i oryginalnych angielskich materiałów pod egidą pierwszorzędnych sił fachowych, na życzenie dostawa w 24 godzinach, dobry krój i niskie ceny ogólnie znane.

EDMUND RYCHTER, POZNAŃ,

LOKALE WYSTAWOWE ul. Fr. RATAJCZAKA 2

— i SPRZEDAŻ — Telefon 26-07, 54-15, 21-71, 54-25.

Pw 0960-11 8j

Przed otwarciem P. W. K. spiesz do RYCHTERA Fr. Ratajczaka 2, po piękne palto lub garnitur. Jak Cię widza, tak Cię p!

SKŁADY KONFEKCYJNE K. FRUK - POZNAŃ - WODNA 1. ROGOZNO, STARY RYNEK.

Znane na całą Wielkopolskę z dobroci materiałów, pierwszorzędnych krojów, dobrego wykonania i najtańszych cen z wszystkich tanich składów — 1000-ce Ubrań i Płaszcz męskich, chłopców i dziecięcych gotowych i na miarę z bielskich materiałów.

Przedsiębiorstwo chrześcijańskie

Artykuły męskie — Odzież zawodowa
Kapelusze
P. P. Urzędnikom na dogodnych warunkach spłaty.

Rzetelna obsługa zapewniona

Pod uwagę Hotelom i Pensjonatom na Powszechną Wystawę Krajową.

Specjalny magazyn

pierza i gotowej pościeli, poleca po najniższych cenach

ALEKSANDRA ZWIERZYCKA
Bydgoszcz, ul. Dworcowa 74.

Uwaga: Uskuteczniłam większe dostawy jak: dla Miejskiego Urzędu Kwaterunkowego w Poznaniu na Powszechną Wystawę Krajową, oraz instytucji Państwowych — Samorządowych Hotel — Pensjonatów, Lecznice itd. Pw 9762/632,52

ZAWIADOMIENIE.

Po moim wystąpieniu z firmy „Polauto“, Poznań, Przemysłowa 25, otworzyłem z dniem 1 maja r. b. nowy warsztat reparacyjny, wyposażony w najnowsze urządzenia techniczne odpowiadające wymogom wszelkich reparacji dla samochodów, pod firmą

„AUTO-INDUSTRIA”

przy ul. Mostowej 23.

Mając 20-letnią praktykę w branży samochodowej jestem w stanie wykonać wszelkie zlecenia ku jaknajlepszeemu zadowoleniu Szanownej Klienteli.

Mysząc, że Szanowna Klientela tak jak dotąd, tak i nadal, darzyć mnie zechce swoim zaufaniem, pozostaję z prawdziwym poważaniem.

Paweł Hellwig, „AUTO-INDUSTRIA”
Garaże i warsztaty reper. samoch. Poznań, Mostowa 23.

Kw 2147

samochody osobowe i ciężarowe
niezrównane w swej jakości.

Generalne Przedstawicielstwo
na powiaty

Gniezno, Września, Strzelno,
Inowrocław, Mogilno i Znin.

IGNACY TATARSKI,
Gniezno, telefon 169.

Własne fabryki karoserji autobusowych
i nadwozi ciężarowych
Warsztaty, ul. Mieczysława 13.

ILE STRACIŁEŚ?

przez to, że w zeszłym roku nie miałeś aparatu fotograficznego! Ile pięknych chwil minęło bez echa. Zato w tym roku zavezasu kup sobie

aparat fotograficzny

i wszelkie przybory w firmie

CAMERA

Foto-Sport

Poznań, ulica Fr. Ratajczaka 3.
Pw 10158-17,230

Lokale handlowe

w okolicy ul. Gwarnej, nadające się na biura, składnice lub t. p., na wysokości I. piętra, natychmiast wprost od gospodarza na czas wystawy lub na stałe do wynajęcia. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 16071

Duże obszerne ubikacje

w Lesznie, przy pryncypalnej ulicy, obiekt ten składa się z 11 suchych, słonecznych pokoi, gdzie renowacja przeprowadzona. Całość nadaje się na biura handlowe i składnice hurt. i wszelkiego rodzaju przemysłu. Zgłoszenia agentura Kurjera Poznańskiego, Leszno, Komieniusza 42. nw 10168

MAJĄTEK

1100 mrg (Poznańskie), ziemia pszenna, ornej 720 m, łąk 120 m, wody 100 mg, reszta las, pałac 10 pokoi, budynek gosp. mas., 25 koni, 70 szt. bydła, martwy kompl. garn. parowy, od stacji 3 klm. Cena 600 000,— zł, wpłaty 300—350 tys. zł, reszta według ugody do 5 lat. Zgłoszenia W. Netter, Września, Gnieźnieńska 5, II p. nw 10176

Poszukuje się
do magazynu artykułów męskich
**ekspedjenta -dekoratora
i młodszego ekspedjenta**

Panowie energiczni, zdolni, z dobrymi referencjami zechcą złożyć ofertę z odpisami świadectw możliwie z fotografią do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 16067

Ubikacje fabryczne

w Poznańskim albo Pomorskiem, z budynkami fabrycznymi, kotłem parowym, maszyną parową, z dobrą wodą, możliwie z bocznica kolejowa, poszukiwane natychmiast, celem kupna albo wydzierżawienia. Łaskawe szczegółowe oferty:

Dyr. Jonczyk, Hotel Monopol, Poznań.
Tw 2538

4 1/2 ton. samochód ciężarowy PROTOS

gotowy do jazdy, nowo pociągnięty z gumami pełnymi za 1000 dolarów na sprzedaż. Tw 2541

E. & C. Koerner, Wrzeszcz—Gdańsk, tel. 42498.

MAJĄTEK

1 900 mórg, w najlepszej okolicy Poznańskiego, 2 klm. od stacji, budynki wspaniałe, inwentarze kompletne, 1 500 mórg ziemi ornej, drenowanej gliniastej, 200 mórg dobrych łąk, reszta las dąb i brzoza, sprzedam spieszenie, z powodu wyjazdu. Cena 1 400 000,— zł, wpłaty 400 000,—, reszta na bardzo dogodnych warunkach spłaty. Zgłoszenia przyjmuje RUTKOWSKI, POZNAŃ, ul. Grobla 29. zw 16052

Samochód

limuzyna, 6-osobowy, używany lecz w dobrym stanie, gotów do jazdy, tanio na sprzedaż. Zgłoszenia w Gnieźnie, ulica św. Wawrzyńca 18, I p. nw 10084

„Limuzyna“ Austro-Daimler

gotowa do jazdy, mało używana na sprzedaż
JULJAN PNIEWSKI, AUTOMOBILE
zw 16079 dawniej Benz-Reprezentacja,
ul. Gwarna 8 Poznań tel. nr. 29-36.

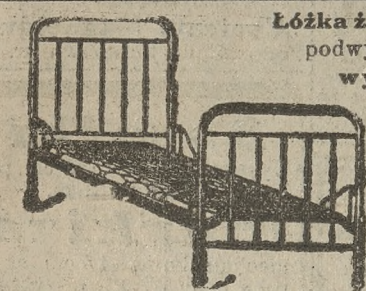
Chłopcy

nie niżej 15 lat, do ulicznej sprzedaży gazet w czasie Powszechnej Wystawy Krajowej poszukiwani. Zgłoszenia od godz. 10-13 i 16-18

Administracja Kurjera Poznańskiego
Poznań, św. Marcin 70.

Stenotypistka

pisząca biegle na maszynie, ze znajomością korespondencji polsko-niemieckiej, zaraz poszukiwana. Zgłoszenia z odpisami świadectw, uprasza „PAR“, Al. Marcinkowskiego 11, pod 19,122 Pw 10 178-19,122

Łóżka żelazne po cenach, niepodwyższonych materace wyścielane, karnisze mosiężne, drabinki domowe, sprzęty kuchenne, maszyny do lodu, meble ogrodowe poleca korzystnie

J. DEIERLING, skład żelaza
Poznań, Szkolna 3. Pw 10187-19,133

MŁYN PAROWY

przemiały 400 ctr., nowocześnie urządzony, przy stacji, do tego willa 9 pokoi komfort, 6 mórg ogrodu, sprzedam natychmiast przy wpłacie 100 000,— zł, cena 230 000,—, reszta pozostaje na 5 lat. Zgłoszenia RUTKOWSKI, POZNAŃ, ul. Grobla 29. zw 15974

Dla Panów Gastronomów

ubrania czarne zawodowe, także dla pikolo, czarne marynarki alpagowe 20 zł.

EDMUND RYCHTER

Poznań, Fr. Ratajczaka 2, ul. Wrocławska 14 i 15,
gdzie proszę zwać na firmę
Pw 9793-18215

Willa dla lekarza

z bardzo dobrą bezkonkurencyjną praktyką lekarską, blisko Poznania, o 11 ubikacjach i 3/4-morgowym ogrodem, natychmiast na sprzedaż. Objęcie praktyki lekarskiej i willi może nastąpić 1. 6. 1929 r. Ew. wydzierżawił się całą willę lekarzowi. Zgłoszenia do Poznańskiego Towarzystwa Administracji, Poznań, pl. Nowomiejski 5. zw 16060

Książkowy-bilansista

władający językiem polskim i niemieckim, piszący na maszynie, przyjmie posadę na stałe lub podczas P. W. K. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 16054

Przy chorobach nerek, pęcherza, kociących, kwasu moczowym, białku cukru.
1928: 22080 zwiedzających.

Wildunger Helerenauelle

Kuracje domowe
W aptekach i drogerjach.
Broszury gratis
Michał Kandel
Poznań, Marcelego 11

MATERJAŁY

najwykwintniejsze

specjalnie: spodnie w modnych kolorach, najpiękniejsze desenia, modne kolory

A JEDNAK

bardzo tanio kupi Szanowny Pan w firmie

Kw 2177

Londyn

dyktuje
modę
męską

Podług najnowszych modeli Londynu i Paryża
ubiera

Wykwintne Krawiectwo Męskie

JAN SZCZECHE

dawniej Herman Heckert
Poznań, ul. Pocztowa 30.

Telefon 17-59 narożn. Al. Marcinkowskiego.
Olbrymi wybór najlepszych materiałów krajowych i zagranicznych.
Były długoletni krojczy pierwszorzędnym firm zagranicznych.
Ceny przystępne! Obsługa rzetelna!

Pw 10677-18,48

Samochód

luksusowy (limuzyna) 6-cio osobowy Lancia 8 cylindr. 95 H. P. okazynie do sprzedania. Oferty sub.: „Lancia” do Tow. Rekl. Miedz. g. r. Rudolf Mosse Warszawa, Marszałkowska 124. Tw 2527

Parcela budowlana

ca 5000 kw. mtr. w Puszczykówku dla szybko decydujących się zaraz na sprzedaż.

A. Koszewski, Poznań, Stary Rynek 61. dw 5908

MASAŻE

metody prof. Mezger Zabudowski elektryczne, ręczne, wibracyjne przeciw złej cyrkulacji krwi, blednicy, skrze powi, nabrzmieniu ciała, reumatyzmowi i t. d. Dyplomowana specjalistka masażu J. Giernatowska, ul. Wrocławska 19, przy placu św. Krzyskim, dawniej Romana Szymańskiego Pw 9797-18,850

„Tatra“

2 cylindrowa, otwarta na sprzedaż. Adres poda ekspedycja Kurjera dw 5908

Stare

kule kręglarskie

kupuje w 10059

„Centrala Magnetów” Poznań, ul. Składowa nr. 12

GRZEBIENIE

Krajowe i zagraniczne do czesania i trzawiania polsca w wyborze tylko kupcom HURT. K. IGNATOWICZ, Poznań, Jeznicka 10. Pw 9804-15,253

Majątek

1000 mórg tylko ornej, bonitacji 4 marki w Poznaniu, kompletne inwentarze, maszynowe zabudowania zdecydowanemu reflektantowi za 750 000 złotych przy wpłacie 500 000, spieszenie sprzeda

Biurowe Handlowe „Boltar”, Poznań, Składowa 1. Tel. 52-42. Pw 9562-17,192

2 szafki

wystawowe 80 x 150 cm. po 70,- zł za sztukę.

Markiza

mechan. komplet 5 cm. szelaka cena 60 zł. Wszystko w dobrym stanie sprzeda

S. Kaczmarek ul. 27. Grudnia 20, tel. 14 20. Pw 10147-19,117

Majątki ziemskie

począwszy od 6-4000 mórg, w Poznańskim, na Pomorzu oraz w b. Kongresówce, w większym wyborze, wprost zbadane poleca w 16076

Biurowe Pośrednicze Dobrzyński & Grobelski, Inowrocław, ul. Król. Jadwigi 25, tel. 321.

DOM

w centrum miasta Wrześni na ciele przemysłowe sprzedam poważnym reflektantom. Zgł. do Kurjera Pozn. zw 16050

Poszukuję

Wspólnika

z większą gotówką do mego dobrze prosperującego przedsiębiorstwa w Poznaniu w najlepszym położeniu. Oferty upraszam do Kurjera Pozn. pod rw 4675

Szalówkę

1 mtr., 1,25. 1,50 długą, po 1,25 zł za m² sprzeda w 16090

„Opał” Chwaliszewo nr. 52.

Kancelaria adwokacka poszukuje

stenotypistki

biegle piszącej na maszynie „Orzeł”. Znajomość języka niemieckiego pożądana. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zw 16020

Poszukuje się natychmiast

książkowej(ego)

Kabaret „SAVOY”, Rzeczypospolitej 9.

Specjalny handel delikatesów przyjmie zaraz

młodszego ekspedjenta

oraz

młodszą kasjerkę.

Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Pozn. pod zw 16048

Młody ekspedjent

ze składu białawców i konfekcji, poszukuje posady od 1 czerwca r. b. ew. l. podczas wystawy. Łaskawe zgłoszenia do Agencji Kurjera Poznańskiego w Kępnie, Rynek 45 nw 10 171

Krojączyni

sila samodzielna, na bieliznę męską, damską i dziecięcą oraz na fartuchy i bieliznę pościelową, potrzebna od 1 lipca r. b. lub zaraz. Reflektuje się na silę pierwszorzędną z odpowiednią praktyką. Oferty z podaniem referencyj, pensji oraz odpisami świadectw, nadesłać do „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 19,123 Pw 10 179-19,123

Kierownik

hotelu, restauracji i kawiarni, rutynowana sila pierwszorzędną, wybitne kwalifikacje fachowe w kraju i zagranicą, obejmie odpowiednią posadą na dobrych warunkach, aders: NOWAK — HOTEL SAVOY — KATOWICE zw 16 075

Potrzebny zaraz

ekspedjent

do bielizny męsk. i trykotaży

2 ekspedjentki

do mag. galanter. i biel. damsk.

Oferty z podaniem pensji dołączon. odpis. świad. oraz fotogr. przesać do

C. SIEBERT, Bydgoszcz,

Gdańska 2-4. Kw 2182

Fabryka papy dachowej i przedsiębiorstwo prac dacharskich poszukuje do kanteru kupieckiego

starszego ucznia

lub młodszego pomocnika

z lepszym wykształceniem szkolnym, któryby mógł z czasem objąć stanowisko zastępcy właściciela firmy. Dla człowieka pilnego, uczciwego i obowiązkowego bardzo korzystna karjera życiowa. Zgłoszenia do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 16 061

Sekretarki - stenotypistki

piszącej biegle na maszynie w języku polskim i niemieckim, z dokładną znajomością stenografii w obu językach, poszukuje się zaraz względnie od 15 b. m. Zgłoszenia tylko pierwszorzędnym sil, prosimy skierować do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 16 066

Wielka firma radiowa poszukuje odpowiedniego

kandydata (radjotechnika)

do swego kiosku

na Powsz. Wyst. Kraj. w Poznaniu.

Tylko pierwszorządne oferty z życiorysem, fotografią i wymaganiami kierować do Tow. Rekl. Miedz. g. r. Rudolf Mosse, Warszawa, Marszałkowska 124 subz „WPK 110”. Tw 2540

Tak tanio nie sprzedawano jeszcze płaszczy gabardynowych!

Olbrymi wybór najmodniejszych płaszczy gabardynowych, berbery i trenchcoatów.
 Eleganckie płaszcze męskie modne fasony, z najlepszej bielskiej gabardyny ..... od 65,— zł
 Trenchcoaty impregnowane, mocne, eleganckie fasony, modne kolory ..... od 35,— zł
 Ubrania męskie, śliczne kolory, modne fasony z dobrej bielskiej czesanki ..... od 75,— zł
 Ubranka chłopięce sportowe i granatowe do komuni 5w. .... od 19,50 zł

Spodnie w paski, Charlestoney, knykry, brycze stale na składzie.

Wielki magazyn garderoby męskiej i dla chłopców, oraz specjalny dział damski.

TANIE ŹRÓDŁO

EDWARD MICHAELIS

Tel. 22-14. Poznań, ulica Wrocławska 22. Tel. 22-14.

UWAGA! Drugi skład od narożnika pl. św. Krzyskiego nr. 22. UWAGA!

Kilku stelmachów

na budowę karoseryj samochodów poszukuje

J. ZAGÓRSKI

Ogrodowa 17. Pw 10180-19, 134

Sprzedawca - podróżujący

sila pierwszorzędna w branży techn. i automobilowej, reprezentatywny i wymowny, szuka posady lub przyjęcie zastępstwo poważnej fabryki. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Pozn. pod nw 10 062

Willa

z 3 mieszkaniami 5 pokojowymi wraz z ogrodem oraz dom mieszkalny z ogrodem w centrum Gniezna zaraz na sprzedaż. Oferty Kurjer pod zw 16051

DESTYLATOR

samodzielny, obeznany z fabrykacją, prowadzeniem ksiąg akcyzowych, nadający się również do odwiezienia częściowo klienteli, z dobrymi świadectwami i referencjami, natychmiast potrzebny. Oferty proszę nadesłać z odpisami świadectw, fotografją i podaniem warunków do firmy Jan Długoński, Starogard (Pomorze). Chojnicka. dw 5900

KILKA

sprzedawczyń - sprzedawców

do sprzedaży na terenach Powszechnej Wystawy Krajowej potrzebnych dla poważnego przedsiębiorstwa. Wymagana gwarancja zł 300,—. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Pozn. pod nw 10 087

Ucznia kuśnierskiego

syna uczciwych rodziców, z dobrym wykształceniem szkolnym, przyjmie od 1 lipca ewtl. przedzej, B. SCHULTZ, POZNAŃ, ul. Gwarna 16 — Magazyn Futur. zw 16 055

Foważna instytucja poszukuje zaraz na wysoką prowizję kilka pań (panów)

ze zdolnościami akwizytorskimi, jako przedstawicieli na Wielkopolskę i Pomorze. Fachowość zbyteczna. Inteligentne i wymowne panie (panowie) zarobić mogą przy dość wielkiej gorliwości od 800—1000,— zł miesięcznie. Zgłoszenia z dokumentami w piątek i sobotę od 9—11 i 3—5. Poznań, Wrocławska 33/34, II. lewo. zw 16 085

Piwnica

obszerna, chłodna, bez okien, ca. 90 kwm., nadająca się na magazynowanie przedewszystkiem towarów spożywczych, w okolicy św. Marcina i Gwarnej, wprost od gospodarza, do wynajęcia. Oferty do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 16 072

MAJATEK

3500 mórg (Pomorze) bonit 2,40 mk., ziemi ornej 2 600 m, reszta łąki, woda, las i 40 mrg. parku, pałac 12 pokoi, oficyna 6 pokoi, budynki gosp. masywne, 80 koni, 125 bydła, martwy nadkompl., 2 garn. parowe, boczna kolejowa w miejscu, hipotek 550 000,— zł. Bk. G.o.p. Kraj. na 30 lat po 8% z amortyz. Cena włącznie z hipoteką 1 500 000,— zł, wpłaty 250 000,— zł, reszta na 8—10 lat. Zgłoszenia W. Netter, Września, ul. Gnieźnieńska 5, II. p. nw 10 175

Akwizytorzy!

Panie i panowie, pewni siebie i wymowni, zapewnić sobie mogą dobre dochody główne lub poboczne w niemieckim przedsiębiorstwie. Zgłoszenia przyjmuje Biuro ogłoszeń „Kosmos” Sp. z o. o., Poznań, Zwierzyniecka 6, pod 737 nw 10 181

KILKUNASTU

chłopców

nie niżej lat 16 do kolportażowej sprzedaży gazet i innych artykułów na terenach Powszechnej Wystawy Krajowej, potrzebnych. Wymagana gwarancja zł 50,—. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod nw 10 086

Stenotypistki

możliwie ze znajomością stenografii polskiej i niemieckiej, poszukuję na stałą posadę większe przedsiębiorstwo na prowincji, zaraz. Pokój służbowy zapewniony. Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem żądanych wymagań do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 16 049

Młyn nowoczesny 6 tonowy do tego gospodarstwo rolne sprzedam, wydzierżawię — lub przyjmę jako

Pomocnik

branży kolon, władający językiem pol. i niemieckim, obecnie w posiadzie wolny od wojska poszukuje posady od 1. VI. 29. Miejscowość obojętna. Łaskawe oferty do Kurjera pod zw 16071

wspólnika

zawodowego młynarza z kapitałem 15—20 tys. zł. Zgłoszenia do Kurjera zpw 16034

Na czas Wystawy

poszukuje starszy, inteligentny, nawskroś uczciwy człowiek zaufanego zajęcia. Najlepsze referencje. Zgłoszenia uprasza do Kurjera pod zw 16076

Samochód

marki „Protos“ w najlepszym stanie gotów do jazdy sprzedam tanio. zw 15039

Złoty 30-50 tysięcy

odda kupiec na 3—4 miesiące pod zastaw, lub przyjmie udział w krótkoterminowej transakcji. Wyozerpujące oferty z podaniem warunków, tylko poważnych interesentów do „PAR“, 27. Grudnia 18, pod 58,293 Pw 1-165-58,293

Poszukujemy zaraz

książkowej i elewa

do biura wzgl. młodszej męskiej siły pomocniczej. Zgłoszenia z odpisami świadectw Kurjer Pozn. zw 16063

Magistrat m. Pobiedzisk sprzedaje

śliczną willę 12 pokoi z 1/2-morgowym ogrodem owocowym, która jest opróżniona. Reflektanci mogą obejrzeć w godzinach urzędowych od 8-mej rano do 5-tej po południu. Magistrat Klapecki w z.burmistrza dw 5883

Ekspedjentka

z branży potrzebna zaraz.

Magazyn obuwia B. ANTKOWIAK Poznań, Stary Rynek 6. zw 16082

Ekspedjentki

z branży bielizny tow. krótkich ponocześnie trykotowych potrzebne. Oferty piśmienne proszę złożyć osobiście.

Jan Okopiński Poczta L. zw 16063

Przyjmę

reprezentację większego młyna na maki pszenne na miasto Poznań z zaprowadzoną własną składnicą maki ewentl. gwarancją. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zw 16041

Unieważniam

weksle cztery po 1 000,— zł, płatne 5 lipca 1929 — 5 sierpnia 1929 — 20 sierpnia 1929 i 5 września 1929. Akceptant Antoni Kałmuczak, Poznań, Dąbrowskiego 28. Wystawca jak niżej. Postępowanie sądowe o umorzenie jest w toku.

Zygmunt Bessert, Poznań, Dąbrowskiego 49. Pw 10 182-58,297

WYWOŁANIE

Gospodarz Stanisław Cichy z Gozdowa, powiat wrzesiński, postawił wniosek o wywołanie w celu wykluczenia zgodnie z § 1170 k. c. wierzyciela Juliusza Kanau'a zamieszkałego niegdyś we Wrześni, dla którego zapisano w księdze wieczystej Gozdowo, tom 29, karta 11, dział III, poz. 3, hipotekę w wysokości 546 Mk. wraz z 5% odsetkami od 30 lipca 1877 oraz 84,90 Mk. kosztów egzekucyjnych.

Wzywa się przeto wierzyciela tej hipoteki by zgłosił swe prawa najpóźniej w terminie wywoławczym w dniu 19 czerwca 1929 r., o godz. 11, w podpisany Sądzie, pokój 2, w przeciwnym bowiem razie nastąpi jego wykluczenie z prawem. nw 9990

Września, dnia 29 kwietnia 1929 r.

Sąd Grodzki

UNIEWAŻNIAM

z 9/08 kurejł kusejł upepł 'tz — 009 od eksk'ska z wezferowu a drugi blanko na 500,— zł, z akceptem Adam Pohl, które mi skradziono z portfelem w tramwaju w Poznaniu, dnia 7 rb.

Teofil Tomicki, Inowrocław

zw 16 043

Król. Jadwigi 34.

WEZWANIE SPADKOBIERCÓW

W dniu 16 kwietnia 1929 r., zmarła w Erfurcie nie pozostawiając testamentu Marja (Maria) Rauch, bezdzietna wdowa po księgarzu i właścicielu składu papieru, z domu Glaubitza z Geesen. Urodzona w dniu 11. 4. 1855 w Pleszewie, w Poznańskiem, jako córka mistrza stolarskiego Adolfa Juliusza Glaubitza i jego małżonki Marji Jadwigi (Maria Hedwig) Strauch. Po zmarłej pozostał dość znaczny majątek. Matka jej zawarła powtórne małżeństwo z majstrzem szrotkarskim Karolem Fryderykiem (Carl Friedrich) Götterem z Geesen. — Jako prawomocni spadkobiercy wchodzi w rachubę w pierwszej linii prawdziwe oraz półrodzeństwo Marji Rauch oraz ich następcy, w drugiej linii rodzeństwo ojca Glaubitza oraz matki Strauch względnie ich następcy. Według wskazówek zmarłej następcy rodzeństwa jej matki zamieszkałi w Poznaniu. Tw 2539

Wzywa się wszystkich, którzy uważają się za uprawniających do odziedziczenia po zmarłej majątku do zgłoszenia się do niżej podpisanego, celem wylegitymowania swych praw.

Erfurt, Hohenzollernstr. 20, dnia 30. 4. 1929 r.

Kurator masy spadkowej: Bick.

DYREKCJA POCZT I TELEGRAFÓW W POZNANIU

odda w drodze KONKURSU przyjmowanie i dostarczanie reklam i ogłoszeń dla umieszczenia ich w dziale urzędowym i nieoficjalnym Spisu abonentów na rok 1930 pod tytułem: URZĘDOWY SPIS ABONENTÓW SIECI TELEFONICZNEJ OKRĘGU DYREKCJI POCZT I TELEGRAFÓW W POZNANIU, którego nakład wynosić będzie około 17 000 egzemplarzy. nw 9989

Oferty z procentualnym określeniem prowizji od dochodu dla firmy, oraz prowizji akwizytorskiej uprasza się złożyć w Przysidium Dyrekcji Poczty i Telegrafów w Poznaniu najpóźniej do dnia 21 maja r. b., godz. 12, w zalakowanej kopercie z napisem:

„OPARTA NA REKLAMY W SPISIE ABONENTÓW 1930 r.“ Dyrekcja zastrzega sobie prawo swobodnej oceny i wyboru oferenta oraz ewtl. unieważnienie przetargu, o ileby żadna z ofert nie odpowiadała zamierzeniom Dyrekcji Poczty i Telegrafów.

W razie przyjęcia najkorzystniejszej oferty zastrzega sobie Dyrekcja prawo zawarcia osobnej umowy, która ustali szczegóły współpracy, od której też uzależnia się ostateczne zatwierdzenie oferty.

Prezes Dyrekcji Poczty i Telegrafów

(—) Wł. Kaźmierski.

PRZETARG

Rada Portu rozpisuje niniejszem publiczny przetarg na roboty budowlane około przebudowy muru kełowego w północnej części Woinej Straty do głębokości 7 m, na odcinku 450 m z zastrzeżeniem, że przydział nastąpi pod warunkiem uzyskania potrzebnych na ten cel kredytów. Warunki przetargu są wyłożone w biurze technicznem Rady Portu w dniu powszednim od godz. 8 do 12, względnie do nabycia za nadesłaniem franko gułdenów 30,— w Kasie Głównej Rady Portu w Gdańsku, Neugarten 28/29. Termin przetargu 23 maja 1929 r., godz. 10. dw 5915

Przydział po 6 tygodniach. Gdańsk, w maju 1929 r.

Rada Portu i Dróg Wodnych w Gdańsku.

Przetarg przymusowy.

W sobotę, dnia 11 b. m., o godz. 12,30 przy ul. Nowej 7/8, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę:

kasę National, 3 szafy do biżuterji i 2 stoły składowe.

Pietruszewski, kom. sąd., Poznań, Wielkie Garbary 33. nw 10 188

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, dnia 10 b. m., o godz. 14,30 przy Alejach Marcinkowskiego 8, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę:

garnitur klubowy w skórze i 10 kanap. Pietruszewski, kom. sąd., Poznań, Wielkie Garbary 33.

LICYTACJA

W piątek, dnia 10 b. m., o godz. 12 przy ul. Małe Garbary 5, w firmie Express, sprzedam na rachunek dającym zlecenie:

większą ilość ubrań.

Licytacja odbędzie się nieodwołalnie. Pietruszewski, kom. sąd., Poznań, Wielkie Garbary 33.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Większe ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo. Drobnie ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

W wydawnictwie naszym, stojącym na czele prasy poznańskiej, ogłasza się 90% wszystkich inserentów. Zawdzięczamy to stalemu wzrostowi poczytności pisma naszego w najszerszych kołach publiczności. Odczuwamy już dziś poważnie tętno Powszechnej Wystawy Krajowej. Licząc się z jej daleko sięgającymi wpływami, musimy w dziale ogłoszeń wśród „drobnych”, zawierających 28 rubryk, uwzględnić także sprawy tej potężnej imprezy krajowej. Powód jest jasny i prosty. Chodzi nam o o najmniejszych inserentów, a mianowicie o umożliwienie im ogłaszania się za drobne kwoty. Chociaż ogłoszenia drobne dotyczą często małych rzeczy, to one powinny znaleźć się na właściwym miejscu, pod właściwą rubryką, aby i mały inserent znalazł swego reflektanta, odbiorcę lub interesenta. Dlatego z dniem dzisiejszym pierwsza rubryka w „drobnych” nosić będzie następujący tytuł:

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ.

Pod tym tytułem powinny się znajdować wszystkie sprawy, związane z Powszechną Wystawą Krajową, bez względu na ich rodzaj. Podając powyższe do łaskawej wiadomości naszym Inserentom, prosimy ich o jak najliczniejsze skorzystanie z nowej tej rubryki. Prowadzić ją będziemy aż do zamknięcia Wystawy.

Administracja Kurjera Poznańskiego Poznań, św. Marcin 70.

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ.

Uwaga domokrażni! Oddam korzystnie pokupny artykuł na czas P. W. K. Zgłoszenia A. Müller, Poznań, Żydowska 27 zdw 86 260

Dla Wystawców

wyjątkowo wykwintna sypialka z wszelkimi wygodami przy Placu Wolności bardzo tania. Oferty Kurjer zdw 85 836

Pokój

dla dwóch panów wystawców. Poznańska 27 I. lewo. zdw 85 741

Na

czas wystawy oddam 4 pokojowe frontowe mieszkanie na wysokim parterze, kompletnie umeblowane, z telefonem, 2 sypialnie, gabinet, jadalnia z urządzeniem kuchni, łazienka (2 minuty od placu Świętokrzyskiego). Zgłoszenia „Par”, Al. Marcinkowskiego II pod 19,74. Pw 10 084-19,74

Dla wystawców

3 pokoje z komfortem zaraz wynajmę Gwiazdowski, Górna Władza 3. II. zdw 86 080

Wystawcom

wynajmę pokój umeblowany na 2 osoby, łazienka, używanie kuchni, centrum wystawy. Sniadeckich 32 a, parter, lewo. zdw 86 041

Wystawcom

pokój frontowy, dobrze umeblowany, światło elektryczne, łazienka przy ulicy Półwiejskiej 1 lub 2 osoby wynajmę. Oferty Kurjer zdw 86 328

Pokoje

komfortowe na wystawę korzystnie wydzierżawiam wszelkie windy Mielżyńskiego I. III. lewo zdw 86 130

Na

czas wystawy oddam pokój 1-2 osobowy, tuż obok terenów wystawowych. Wypiańskiego 16, parter, lewo. zdw 86 163

Dla wystawców

tuż przy wystawie 2 pokoje ładne, frontowe, można pojedynczo. Przechyńska 4. II. lewo. zdw 80 159

Wystawcy

wynajmę pokój frontowy, elektryczny, św. Marcin 4 wchód Wysoka I. Kroiński. zdw 86 134

Wystawcom

5-minut od Wystawy, odstąpię czysty, słoneczny, umeblowany pokój na 2 osoby zaraz. Ul. Piotra Wawrzyńskiego 21. I. piętro, wprost u M. Str. zdw 86 167

Potrzebna

siła z branży blawatów do stoiska na P. W. K. Zgłoszenia w piątek od 1-3. Adam Płuciński, Stary Rynek 51. II. p. tr. zdw 5919

Lokale handlowe

w okolicy ul. Gwarskiej, nadające się na biura, składnice lub t. p. na wysokości I. piętra, natychmiast wprost od gospodarza na czas Wystawy lub na stałe do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 86 442

Wystawcom

oddajmę 2 ładne, łączne pokoje, salonik i sypialnie albo 2 syp. dla 2-4 osób, elektr., łazienka, na przeciw Parku Wilsona. Wład. Kwiatkowska, Głogowska 96a. zdw 86 330

Wózki

dziesięć ładne i tanie „Gumy”. 27. Grudnia 15 zdw 85 027

Sprzedam

w dzielnicy Dąbkieckiej obszar budowlany 2000 qm. Warunki: gotówka konieczna, pośrednictwo wykluczone. Zgłoszenia Kurjer zdw 85 244

Piec

kapielowy i wanna cynkowa dobrze utrzymana na sprzedaż. Półwiejska 29, p. tr. prawo. zdw 85 900

Albumy

sprzedaje najtaniej Alfa. Szkolna 10. Pw 9667-54.257

Książki do nabożeństwa

sprzedaje najtaniej Alfa. Szkolna 10. Pw 9668-54.208

Gdynia

skład obrazów, luster, galanterii z zaprowadzonymi warsztatami w najlepszym położeniu z towarami wzgl. bez na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 84 925

Drogerje

25 letnia w obrebie wystawy, sprzedam. Wartość 30.000. Zgłoszenia zdw 79 655

Mam

ładny pokój z jednym lub dwoma łózkami, blisko Wielkiego Teatru do wydzierżawienia. Elektryczne światło i ciepła woda do kąpieli. Wały Leszczyńskiego 2, parter, lewo. zdw 86 150

Poduszki

materacowe, używane, na dwa łóżka tania sprzedam. Kędziara, Sieroca 8/9. I. p. zdw 86 148

Fotoaparaty

nowe okazynie: Ciema, Icarette Agfa - anastigmaty pierwszorzędne. Ratajczaka 27. III front 2-4. zdw 86 132

Skład

naroznikowy przy ruchliwej ulicy w Inowrocławiu zaraz do odstąpienia. T. Podliński, Inowrocław, ul. Wałowa 8. nw 10 096

Gospodarstwo

40 morgów dobrej ziemi, z żywym i martwym inwentarzem, korzystnie z powodu starości zaraz na sprzedaż. Hoffmann, Siedmiogórów gmina, powiat koźmiński. nw 10 093

Pilki gumowe

wiosenne zabawki, lalki najtaniej Jankowska, Podgórna 10 Pw 9308-13.386

Lilje do Komunii św.

jedwabne, płócienne, papierowe hurtownie, detalicznie poleca J. Walczak, Wrocławska 4. I. p. bpw 3566

Skład

przy Starym Ryнку za 10 tysięcy do sprzedania. Wodna 10. II. prawo. rw 4706

Na sprzedaż

maszyna Singera w dobrym stanie. Adres wskaże Kurjer zdw 86 231

Dom

przy Sołaczcu, wolne mieszkanie 4 pokojowe, składem kolonialnym za 35.000 zł sprzedam. Oferty Kurjer zdw 86 198

Rower

wyścigowy, jak nowy, tania. Żoładkiewicz, Kantaka I. front. zdw 86 200

Łóżeczko

białe dziecięce na sprzedaż. Ratajczaka 11a. 3 wejście. 2 piętro, prawo. zdw 86 193

Skład

towarów krótkich dobrze prosperujący zaraz sprzedam. Oferty Kurjer zdw 86 461

Meble

wszelkiego rodzaju na raty na najdogodniejszych warunkach spłaty poleca Stefan Pahl, ulica Głogowska 107, magazyn mebli. Pw 9813-18.569

Siatkę na płoty

rabcowa do żwiru, czyszczenia zboża, drut kolczasty poleca J. Dieblering, skład żelaza, Szkolna 3. tel. 3518 i 3543. Pw 10 022-18.584

Koczek półkryty

w dobrym stanie korzystnie do oddania. Adres wskaże Kurjer zdw 84 978

Umywalki

bardzo tania także szafa oszklona na sprzedaż. J. Andersz, Wrocławska 14. zdw 84 924

Sukienki do Komunii św.

Bielizna pończoszki, rekawiczki, welony, wybór wielki, ceny najniższe Jankowska, Podgórna 10. Pw 9 805-18.335

Maszynę

do pisania, 2 maszyny kopjowe, biurko sprzedam, telefon 2484 zdw 86 303

Pianino

czarne, nowe sprzedam. Kurjer zdw 86 302

Radio

3 lampowe, eliminujące szum, kompletne Klawitter, Mostowa nr. 33. zdw 86 308

Zegarki

złoto, srebro, alfenida, nagrody sportowe poleca Gasiorowski i Frankowski, św. Marcin 34, telefon 55-23. bpw 3397

Okulary

oraz wszelkiego rodzaju szkła, sprzedaje najtaniej A. Matysiak, św. Marcin 9-10, obok kościoła. bpw 885

Garsonki

kostjumy, pullovery, turbany i t. d. wełniane, jedwabne, złotem, srebrem przerabiane podług miary. „Tricot”, Rom Szymańskiego 10. III. róg Pl. św. Krzyżskiego. Pw 9 106/54.174

Forda

sprzedam korzystnie w dobrym stanie. Wejman, Kościelna 24, Jeżyce. zdw 83 050

Place budowlane

2 kompleksy położone w bardzo korzystnym miejscu na przedmieściu Poznania (Jeżyce) sprzedam. Jeden kompleks ca. 60.000 kw. mtr., drugi ca. 85.000 kw. mtr. Zgłoszenia poważnych reflektantów do Kurjera Poznańskiego pod zdw 84 287. Agencji wykluczeni.

Mandolinę

dobrą sprzedam korzystnie. Mickiewicza 7. III. lewo. zdw 83 476

Nadzwyczajna okazja! Oryginalny - wielce imponujący wóz reklamowy na jednego lub dwa konie sprzedam lub wypożyczyć na czas P. W. K. wraz z koniem. Adres wskaże Kurjer zdw 84 235

Gramofon

szafkaowy sprzedam bardzo korzystnie. Mickiewicza 7. III. lewo zdw 83 816

Domek

blisko Poznania murowany, cehlu murowany wszystko pod dachówką sad 500 drzew rodzających, dwie morgi ziemi przy domu, uroczka okolica, dogodna komunikacja kolejowa i autobusowa, etosowne letnisko, 1 minuta do lasu, 5 do Warty. Adres: Obrzycko, Zielonagóra. Drzymała. zdw 85 388

Fortepian

w dobrym stanie, cena 600 zł sprzedam. Parlikiwicz, Pobjedziska. zdw 85 514

Skład

zakarmistrzowski i optyczny z dwoma przyległymi pokojami w mieście powiatowym zaraz na sprzedaż. Do objęcia potrzeba 7.000 zł. Oferty do Kurjera zdw 85 517

Resztówka

420 morgów pod miastem, w kulturze, bez długu, w dobrej ziemi sprzedam przy wpłacie 100.000 złotych, Toruń I. skrzyżka poczowa 33. zdw 85 517

Sprzedam

kamienice III p. wartości 85 tys. złotych, większa połowa na raty, w mieście powiatowym, obecnie 18 tys. mieszkańców, w zamian na większe gospodarstwo, warunek dobra ziemia, dobre budynki. Zgłoszenia do Kurjera zdw 85 541

Woda

na wiosę do pielegnowania „nafta amerykańska” wzmacnia, nadaje puszystość i połysk zapobiega lupieżowi i wypadnięciu włosów, but 2,50. St. Wenzlik, Poznań, Al. Marcinkowskiego 19. d. w 5592

Truskawki

w puszczykach kłowych po cenie fabrycznej, przy opuszczeniu 15 proc. rabatu poleca Piotr Michalowicz, Poznań, Szyperska 14/15, telefon 28-81 i 28-82. Pw 9644-17.172

Pani

dbała o czystość domu, każe czyścić na sucho sufity, tapetę itp. jedynie patent. mas. „Renowa”. Nie brudzi - bo pochłania kurz i brud. Tania - bo puszcza za 4 złote wystarcza na jeden pokój. Wytwórnia: Laboratorium Gloria, Poznań, Półwiejska, telefon 23-59. Sprzedawają drogerje i składają farb. Gdzie niema drogerja „Gloria” Poznań, Półwiejska 8. Pw 9320-15.136

Sprzedam

parkowiec, ładna powózka i konia sronka 4 letniego z dobrym chodem. Tokiłowicz, Bóznicka 15, L. telefon 12-85. rw 4668

Skład

z przyległymi ubikacjami handlowymi nadający się na hurtownię każdej branży, w centrum handlowym zaraz do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer zdw 80 074

Młyn

wodny 40 morgów ziemi sprzedam lub zamienię na dom, gospodarstwo, cena 45.000 zł. Biuro Handlowe Walenty Kosemann, Prędry 6, telefon 32-13. zdw 84 623

Gramofon

walczkowy nowy, 5 płyt tania na sprzedaż. Maria Małolejska, Poznań, Staroleka, św. Antoniego 9. zdw 86 072

Wille

9 pokojowa, duży ogród przy Poznaniu sprzedam. Oferty Kurjer zdw 80 065

Jajka

masło ewent. kartofle mogą stać się odbiorcy dostarczać z prowincji. Oferty Kurjer zdw 86 001

Dobrze

prosperująca piekarnia jest z powodu stosunków rodzinnych zaraz do sprzedania, wypiek dzienny 5-6 ctr. tylko poważnych reflektantów się uwzględnić. Znaczący na odpowiedź proszę dotychczas. Oferty pod zdw 86 089

Majątność

200 morgów penszno-buraczanej ziemi w jednym planie, przy szosie kolejki, kościele, szkole zaraz sprzedam, wpłaty tylko 50.000 zł. Oferty Kurjer zdw 86 086

Sprzedam

korzystnie kompletne urządzenie pokoju jadalnego i kuchni. Zgłoszenia tylko popołudniu od godz. 17. Jabłoński, Kanakowa 15. II. zdw 86 034

Sypialkę

kompletna okazynie tania sprzedaż Zebisch, Sew. Mielżyńskiego nr. 3. zdw 86 208

Lampy

gazowe, jednopłomienna ściągana oraz czteropłomienna sprzedam tania. Skryta 8. I. lewo. zdw 85 843

Wózek

dziecięcy, biały nielowany, sprzedam tania. Skryta 8. I. lewo. zdw 85 844

Karuzel,

łańcuchowy i wóz mieszkalny w dobrym stanie na sprzedaż. Zgłoszenia Zaborowo 27, poczta Leźno. Pw 10 165-66.8

Skład

z urządzeniem, towarem i przyległymi pokojami sprzedam przy Górnej Wildzie, cena 4.000. Adres wskaże Kurjer zdw 86 028

Willa

od Poznania 35 km., komfortowe 8 pokoi z kuchnią, drugie mieszkanie 2 pokoje z kuchnią, zabudowania gospodarcze, park, ogród owocowy 4 morgi, cena 75.000 zł. Biuro Handlowe „Boltar”, Poznań, Skarbowska 17. Pw 10 171-18.114

Ford

5 osobowy, typ 1927 z., otwarty, z prywatnych rak, w bardzo dobrym stanie, natychmiast sprzedam, Zgłoszenia telefony 16-19 i 41-74. Kw 2479

Gospodarstwo

Kujawy, 60 morgów zabudowania inwentarz 45.000 zł sprzedam, wielki wybór gospodarstw domów, młynów, Gozimirski, Inowrocław, Mikołaja 30. zdw 86 452

Zegar

stojący, empirowy gruszką, oraz inne meble gruszkowe antyczne „Palac Sotuki” na pierwszym piętrze Pałacu Działyńskich, Stary Rynek 78 (naprzeciw odwachu). zdw 85 413

Sprzedam

samochód marki „Citroen” otwarty z wszelkimi akcesorjami nadający się na dorozkę na korzystnych warunkach. Oferty upraszam skierować Kurjer Poznański zdw 85 547

Obrazy

kupuje się najtaniej we firmie Witold Lewarski, Wrocławska 36. Specjalność oprawa obrazów. Kw 2 033-4

Tokarke

używana na metal 1 1/2 metra długo sprzedam, Tomaszewska, Borek. zdw 85 325

Willa

w Poznaniu, dochodowa 14.000 złotych rocznie, komfortowa, dla nabywcę mieszkań 6 pokojowa, cena 170.000 złotych. Biuro Handlowe „Boltar”, Poznań, Skarbowska 17. Pw 10 171-19.115

2

parcele na Łazarzu 5 minut od tramwaju sprzedam. Wiadomość ul. Gen. Umińskiego 9. m. 13. zdw 85 985

Krzesel

500 sztuk jednakowych opaskowanych słoma sztuka z 9 100 tówek metalowych z materacami siatkowym sztuka 35 zł, białe nie bebowe z toaletami, lustrem, materacami od 1.000 zł, fortopian krzyżowy „Kerntopf”, ton silny 2.300 zł. Łóżka składane połowe od 20 zł, setki rozmaitych stolików, stołów biurowych, biurzek, foteli, krzesłek złoconych, garnitur salonowy, czotkowe, mahoniowe, użytkowe, czotkowe, różnolite meble nowe, używane, sprzedaje wytwórca Przedsiębiorstwo Woiciecha Luśniaka, Warszawa, Mokotowska 44. Pw 9914 62.216

Dom z rzeźnictwem

sprzedam z wszelkim inwentarzem z powodu choroby właściciela. Tamże także stolarnia. Czynsz roczny 4.000 zł. Cena 30.000. Miedzynhód, ul. 12 Stychnia 66. Kwaśniewski. zdw 85 375

Samochód

angielski nowoczesny w najlepszym stanie korzystnie do nabycia. Garaż. Strzelecska 15 telefon 17-79. zdw 85 423

Konie

2 pary robocze sprzedam, obejrzeć można po 5 w stajni po pol. Czesław Leitgeber, Poznań, Narawowska 25, telefon 50-81. zdw 85 404

Parcelę

15 minut pieszo od Opery po 8 zł za mtr. kw. sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 86 131

Dom

I. piętro z morgą ogrodu owocowego, większe mieszkanie, wspaniałym, gdzie garnizon, gimnazjum, szkoła, wydziałowa meska i żeńska, szkoła rolnicza i mieszczarska, nadający się na każde przedsiębiorstwo lub dla emerytowanego natychmiast do sprzedania. Cena według umowy. Zgłoszenia Kurjer zdw 85 272

Rzeźnictwo

dobrze prosperujące przy bardzo ruchliwej ul. Poznania z przyległymi, obszernym mieszkaniem, stajnią, wozownią, zapędem elektrycznym na sprzedaż. Zgłoszenia poważnych reflektantów przyjmuje M. Krzesiński, Piękary 8. zdw 85 453

Skład kolonialny

z towarem i 2 pokojowym mieszkanem, w dobrym położeniu, spiesznie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 86 047

Zaraz

na sprzedaż prawie nowy wózek. Gdzie? wskaże Kurjer zdw 86 042

Z powodu

10 tysięcy

filizanek porcelanowych, białych restauracyjnych, niskich zaraz tania do oddania. Hurt. Porcelany. Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 85 119

Encyklopedia

Ilustrowana, 5 tomów oprawiona Trzaski, Ewerta, najmniejsza, poniżej ceny. Ostrów, Kościelna 5 Drogeria. zdw 80 009

Rower

meski, światło elektr., smokine najlepszy materiał, średnia figura, prawie nowy rakiety tenisowe (angl.) tania na sprzedaż. Elsner, Sew. Mielżyńskiego 22. II. dzw 5902

Skład

kolonialny z towarami lub bez mieszkaniami tania sprzedam. Towar według faktury. Skład nadaje się także na inną branżę. Adres wskaże Kurjer zdw 86 003

Jadalnię

1 pokój meski sprzedam korzystnie. Górna Wilda 65. III. od 19 godz. zdw 80 125

Fortepian

dobry za 650 zł sprzedam. Szamarszewskiego 1. II. lewo. zdw 86 118

Sprzedam

kotłownia gazowa, łóżka, debowe. Piotrowski, Grobla 20, parter, prawo. zdw 86 116

Motocykl

„Puch“ za gotówkę 700 zł „Cyclon“. Górna Wilda 19. zdw 86 022

Wózek

dziecięcy tania na sprzedaż W. Garbary 46. I. pietro lewo. zdw 86 380

Ubranie

nowe fig. śred tania sprzedam Jeska. Chwaliszewo 64. zdw 86 387

Wyżel

pies silny w 3 pory (sztychhaar) dobrze wytresowany specjalista na wode i błota maść brzoźowa ma na sprzedaż. M. Dobkowski. Konim. p. Lwówek. zdw 80 388

Skład

ciukierków i papierosów sprzedam. Wiadomości Kurjer. filia Jezycze iw 1700

Wóz

reklamowy pickarcki wraz z kołami i uprzęcią na sprzedaż. 26-rawia 19. zw 1702

Bernardyna

półrocznego sprzedam Rzymska Kawiarnia, Matejki 56. zdw 86 249

Dobrze

prosperujący skład komisowy, nadaje się dla starszego samotnego pana lub pani; blisko Wystawy, za 8.500 zł z towarami, bez mieszkaniami, sprzedam. Adres wskaże skład organizacyjny przy ul. Górna Wilda 10. zdw 86 257

Wózek

sportowy z budką, używany, 80 zł. Stanek, Górna Wilda 65. zdw 86 256

Płaszcz

damskie sprzedam tania. Stanek, Górna Wilda 65. zdw 86 255

Willa

7 pokojowa (Debie) 55 000, wpl. 80 000, 7 pokojowa (Zabikowo) 80 000, wplaty 20 000, 10 pokojowa (Puszczykowo) 80 000 sprzedam Biuro Handlowe Romana Szymańskiego 1. zdw 80 325

2 płaszcze

wiosenne damski i meski sprzedam. Matejki 59, parter, lewo. zdw 85 995

Motocykl

Gillet mało używany korzystnie sprzedam. Warszawska 8, parter, rw 4 715

Rzeźnictwo

z kompletnym urządzeniem w pełnym biegu jest zaraz do objęcia, potrzeba około 3 000 zł. Zgłoszenia Leszno, Nowy Rynek 14, szklarnia. nw 10 167

Księgarnia

1 skład papieru z introligatornią lub bez w handlowym mieście, gdzie szkoły średnie, interes stary, dobrze zaprowadzony i zaopatrzony, egzystuje 28 lat, z powodu choroby zaraz lub później do sprzedania. Do objęcia potrzeba ca. 20 000 zł, wplata według umowy. Zgłoszenia do Kurjera nw 10 164

Skrzydło

krótkie, zagraniczne, nadające się do lokalu na sale itp., sprzedam natychmiast. — Zgłoszenia Kurjer zdw 86 253

Z powodu

wyjazdu sprzedam szybko, tania rower mało używany, mandolina, gitare z pokryciem Różański, Rybałki 9, podwórze, II. wejście. zdw 86 321

Skład

kolonialny z towarami za 2.200, w tem rok dzierżawy. Adres wskaże Kurjer zdw 86 412

Autobus

„Ford“ 14 osobowy sprzedam. — Oferty Kurjer zdw 86 433

Płaszcz damski

eleganckie tania oddaje. Waly Jana III. 9. II. pietro. zdw 83 236

Sprzedam

skład z urządzeniem, nadaje się na każdą branżę, 2 pokojowe mieszkanie wprost do gospodarza sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 86 342,3

Samochód

limuzyna 1928 K. M., fabrycznie nowy, sprzedam korzystnie z powodu choroby. Telefon 7267 lub Kurjer zdw 86 252

Pierze

świeże darte, niedarte puch polecia Stanisław Dyczkowski — Wierzbicice 13. zdw 86 235/36

Kanapy

leżanki, kluby, materace, własny wyrób, najtaniej za gotówkę, raty. Strzelecka 31. zdw 86 306/7

Materace

sprężynowe, nakładki, leżanki, kanapy najtaniej tylko w pracowni Szpital, Wielkie Garbary 9. zdw 86 222/23

Dobra

debowa sypialka, tania na sprzedaż. J. Sobalska, Poznań, Małe Garbary 9. zdw 86 220/21

Kostjum

popielaty, suknie, koldry atłasowe sprzedam. Młyńska 3. III. lewo. zdw 86 177/8

Mandole

sprzedam, 40 zł. Adres wskaże Kurjer, Stary Rynek rw 4697/8

Gospodarstwo

100 mórg do tego śliczna aleja i ogród, ziemia 4 i 5 klasy w najlepszej kulturze, 18 km. od Poznania, budynki maszynowe, z marmurami i żywym inwentarzem, z wypłacalnym deputatem lub bez. Spiesznie sprzedam z powodu zmiany. Nadaje się na letnisko. Dobry Czesław, Sasinowo, stacja kolejowa Puszczykowo, poczta światłowa. Pośrednicy wykluczeni. zdw 86 053/4

Maszyna

damska, jak nowa, dobra dla krawcowej 150 zł. Łazarska 56, podwórze. (Górczyn). zdw 86 401/02

Wózek

dwukolowy na resorach na sprzedaż. Pamiątkowa 6. III. wprost (Wilda). zdw 86 373/74

Skład

kolonialno-deliatesow centrum Poznania, dwupokojowe mieszkanie, egzystencja zapewniona sprzedam korzystnie „Wielkopolska Centrala“ Słusarska 2 II. (narożnik Wielkiej) zdw 86 298

Młyn

wodna turbina, 38 mórg ziemi, duży ogród owocowy, laka, staw rybny, sprzedam lub zamienie na inny obiekt. Chmielewski, Poznań, św. Józefa 9a, parter, prawo. Pw 10 131-54-309

Materiały

na modne ubrania i artykuły meskie najtaniej w firmie J. Paszek, Wrocławska 20. zdw 86 288

Pianino

w bardzo dobrym stanie sprzedam. Oferty Kurjer zdw 86 282

Autodorożkę

prawie nowa, koncesja sprzedam tania. Oferty Kurjer zdw 86 281

Koncesja

autodorożki odstąpię. Oferty Kurjer zdw 86 280

Skład

artykułów toaletowych i towarów kolonialnych zaraz sprzedam tania! Adres wskaże Kurjer zdw 86 278

Motocykl

4 KM, mało używany, okazynie sprzedam. Pawłowicz, Środa, Jazdewskiego 14. zdw 86 438

Sprzedam

używane 2 łóżka, leżankę, szafę, umywalnię, Półwiejska 6 Żurawski. zdw 86 282

Gospodarzu!

Za mało oceniasz jeszcze skuteczność Centraliny Michalowskiej, nie zwlekaj, kup zaraz, daj trochę, nie nie strasz, tylko się wzbogacisz. Zadać wszędzie tylko w oryginalnym opakowaniu, nigdy luzno. rw 4 719/20

Powózka

lekka, używana, w dobrym stanie, na sprzedaż. Dabrowskiego 68. jw 1703/4

Meble

na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Spryńczarz, ul. Wielka 12. Pw 796-7

Używane

meble sprzedaje tania Kozłowski Szewska 15. zdw 85 574/5

Meble

suche kupuje się najtaniej w centralnie ogrzewanym magazynie Stanikowskiego, Woźni 12 (Butelska). bpw 4187

Skład

kolonialny z mieszkaniami sprzedam. Wierzbicice 23. zdw 86 319

Posiadłość

w Szamocinie blisko rynku, dom z ogrodem i wiele zabudowań, ogród owocowy ziemi 17 mórg. Posiadłość nadaje się na każde przedsiębiorstwo i handel. Cena podług umowy, wplaty potrzeba 15-20 000. Zgłoszenia Kurjer nw 10 162

Tanio

się wybierasz, umebliujesz w Domu Komisyjnym św. Marcina 78a. Pw 803

Meble

na raty i za gotówkę wyprzedaje Najniższe ceny Marcyn Zytkowski, Chwaliszewo 5, Stolarska 14. zdw 70 330/1

Maj

krowie doko Centraliny Michalowskiej, daj, dobrze napojez, potrzebnie nadoisz. Zadać wszędzie tylko w oryginalnym opakowaniu nigdy luzno. rw 4665/6

Rowery

na dogodnych warunkach odpłatnie sprzedaje Tomaszewski, Jezycza Centrala, Mechaniczna, Kraszewskiego 1. zdw 80 311

Pończochy

piekne, dobre, tanie A. Szymański, Poznań, św. Marcina 1, Specjalny skład pończoch bpw 3 542-3

Jadalnię

sypialnie kanapy leżanki materace, nakładki najtaniej za gotówkę na raty. Ludwik Dołna, Wilda 76. bpw 3 439-40

Wózki

dziecięce i budki obciążam ceratą i reparauję. Gumi i kółka na składzie. Siódmiarna, Szewska 11. bpw 3 561-2

6 KUPNA

Majątków

ziemskich różnej wielkości dla poszczególnych refleksantów poszukuje Biuro Rolnicze, Włocławek. ow 9523

Lekki

dwukolowy wózek na resorach kupie. św. Marcina 75, skład. zdw 85 192

Szalówki

krótkie, grubości 16-18 mm kupujemy do wyrobu skrzyń w ilościach wagonowych. Oferty do Biura Ogłoszeń „Par“, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 16,72. Pw 9 104/16,72

Samochody używane

kupujemy każdego rodzaju osobowe, ciężarowe, autobusy itd. za gotówkę. Łask, oferty uprasza „Komna“ T. z o. p. Automobile, Poznań, ul. Dabrowskiego 83-85. Tel. 7767 i 5478. nw 9255

Lornetkę

teatralną dobrą kupie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 86 062

Białe kruki

działa wyczerpane i luksusowe kupuje za gotówkę i przyjmuję w komis. „Książka Antykwarjat“ Woźna 12. Najlepsza okazja, najkorzystniejszej spieniężyć rzadkie okazy. zdw 86 531

Podręczniki

szkolne i uniwersyteckie używane kupuje, płaci najkorzystniej — „Książka Antykwarjat“ Woźna 12. zdw 85 528

W okolicy

Międzychodu — Pniew kupie gospodarstwo około 300 mórg Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 86 045

Kupię

gospodarstwo do 15 mórg posesji, domki maszynowe do 5 pokojów, chlewy maszynowe, najchętniej gdzie elektryka w większej ilości, parafalnej, bliżej miasta Jan Szukalski, elektrotechnik - mechanik. Hajduki Wielkie, Kraszewska 107. zdw 86 092

Poszukuję

kupna parceli 1 000 mtr. kw. blisko Poznania na budowę wille. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 86 007

Jednokonkę

powózka używana w dobrym stanie kupie. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 006

5 kuszek

silnych pszczoł kupie. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 120

Za

szafę mebla płacę najwyżej 2. Dom Komisyjny, Strzelecka 2. zdw 86 161

Samochód

ciężarowy 2 lub 3 tonnowy mało używany w dobrym stanie gotowy do jazdy kupie. Oferty z podaniem ceny proszę do Kurjera pod zdw 86 225

Kupię

plac pod budowę od 1 100 — 1 200 kw. mtr. — Zgłoszenia Poznań, Chwaliszewo 63, skład. zdw 86 421/2

Kupuję

za gotówkę meble wszelkiego rodzaju rzeczy Dom Komisyjny, Podgórna 2 / P 8929/50

Pianino

kupie gotówką. Oferty Kurjer zdw 80 350

6 KAMIENICE

Kamienica

duża w bardzo dobrym stanie, wjazd podwórza, garaż, szopy wszystko maszynowo budowane zaraz do sprzedania lub zamienie w innem mieście. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 161. nw 10 052

Kamienice

II. piętrowa z oficyną i ogrodem sprzedam tania, Agencja Wykluczeni, Poznań-Górczyn, ul. Sienkiewicza 66, Leon Tomczak. zdw 86 071

Kamienica

Od czerwca mały domek, jeden pokój z kuchnią przy dworcu wydzierżawie, Jan Byczyk, Stęszew, Słusarska 1. Pw 10 163-19,120

Mieszkania

2 razy pokój kuchnia i 100 i 1.600 2 lata dzierżawy, obięcie zaraz. Komis. Sew. Mielżyńskiego 28. zdw 86 381

Mieszkanie

1, 2, 3 pokojowe wprost do gospodarza odda Jackowski, Wroniecka 12, od 3-4. zdw 86 487

Kilkanaście

kamienic, cena 85.000 — 600.000 zł wplaty 50.000 — 400.000 w trzech kamienicach wolne czteropokojowe mieszkaniami oraz kilka wille, cena 50.000 — 120.000 zł, sprzedaj. Jax, Poznań, Ratajszaka 10. zdw 86 002

Wyjątkowa okazja!

Kamienica powiatowym mieście, zaprowadzonym interesem, wyszynkiem, koncesja oraz burtozyna w pełnym ruchu, okazynie na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 86 230

Kamienice

Stary Rynek, dochód roczny 24.100, cena 200.000, wplata 100.000; ulica Szkolna, dochód 24.000, cena 250.000; Plac Wolności dochód 53.970, cena 620.000; ulica Dabrowskiego, komfort, cena 320.000; Mickiewicza cena 160.000; Chwaliszewo, cena 80.000; polecia Dukiwicz, Poznań, Chwaliszewo 70 front. zdw 86 237

Kamienica

w Poznaniu, centr. mieszkanie 3 i 4 pokojowe, solidnie zabudowane, dochód 960 złotych miesięcznie, hipotek 23.000 złotych, amortyzacyjnych odchodzi od ceny kupna za 106.000 złotych, spiesznie na sprzedaż. Biuro Handlowe „Boltar“, Poznań, Skarbova 17. Pw 10 172-19,108

Skład

ciukierków w najruchliwszej ulicy 11.500 sprzedam Tomczak, Poznań, Wierzbicice 31. zdw 86 385

Kamienicę

sprzedam przy Moście Teatralnym za cenę 145.000. Wplaty 60.000 zł. Oferty Kurjer zdw 86 336

PIENIĄDZ

8.000 zł

włozę jako wspaniałą do pewnego zyskownego przedsiębiorstwa na wystawie lub innego Oferty Kurjer pod zdw 85 357

Poszukuję

2-4.000 zł za dobrem zastawem, wysokim procentem. Kurjer zdw 86 379

Poszukuję

pożyczki 1.000-1.500 zł, procent według umowy gwarancja pewna. Oferty Kurjer zdw 86 129

10.000 do 15.000 zł

poszukuje na I. hipotece na dom w Poznaniu. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zdw 85 997

Pożyczki

5.000 zł na pierwszą hipotekę domu wartości 45 tysięcy, roczna dzierżawa donosi 3.000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 265/6

Poszukuję

pożyczki na pierwszorzędny obiekt I. hipotece dobrem oprocentowaniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 448

1.000-1.500 zł

poszukuje na przeciąg 3 miesięcy poważne przedsiębiorstwo, płace dobry procent. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 86 352

2.000 zł

pożyczki poszukuje na dłuższy czas za dobrym procentem. Oferty Kupier zdw 86 315

10.000 zł

pożyczki poszukuje na dłuższy czas za dobrym procentem i pewną gwarancją. Oferty Kurjer zdw 86 314

3-6.000 zł

pożyczki poszukuje dobry procent, zapewniona gwarancja. Oferty Kurjer zdw 86 313

DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie

5 pokojowe z meblami na czas wystawy odstąpię, najchętniej paniom Mieszkanie tuż przy terenach zachodnich Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 85 435

Wystawcom

kilka pokoi mieszkań, wynajme Cyraniak, św. Marcina 63. zdw 80

Pokój
frontowy dobrze umeblowany z niekrepującym wejściem inteligentnemu panu wynajme. Półwiejska 21. I. prawo. zdw 86 228

Pokój
2 panom wynajme na czas Wystawy. Fabryczna 20. III. lewo. zdw 86 436

Pokój
2 panom wynajme na przeciąg Wystawy. Fabryczna 20. I. prawo. zdw 86 431

Dla
pp. wystawców dwa ładne pokoje w śródmieściu, meski i sypialny. elektryczność, łazienka do wynajęcia korzystnie na czas Wystawy. Adres wskaże Kurjer zdw 86 444

„Informacja”
św. Marcina 11. poleca pokoje dla pań panów, małżeństw oraz przyjeźdnym. zdw 86 317

Pokój
słoneczny, niekrepujący dla 2. ew. jednego pana oddam zaraz. Oferty Kurjer zdw 86 326

12 SZUKA POKOJU

„Argus”
Piekary 18. poszukuje pokoi umeblowanych. zdw 83 986

2 pokoi
gabinetu z telefonem i sypialni komf. urządzonych poszukuje stały mieszkaniec. kawaler. Zgłoszenia Kurjer zdw 85 515

Pokoju
umeblowanego poszukuje na stałe urzędnik. Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 86 144

Szukam
pokoju na Jeżycach. ewentualnie pościel własną. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 81 166

Pani
poszukuje zaraz skromnego pokoju bez pościeli. Zgłoszenie do Kurjera Stary Rynek nr 469

Pokoju
dobrze umeblowanego z całym utrzymaniem poszukuje młode małżeństwo na stałe. Zgłoszenia do „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11 pod 19.86

Pokoiku
umeblowanego. ewent. wspólnego poszukuje inteligentny pan. Zgłoszenia do Kurjera zdw 86 427

Pokoje
umeblowane upraszam zgłaszać bezpłatnie „Informator” Ratajczaka 15. zdw 86 356

13 LOKALE

3 lokale biurowe
przy Alejach Marcinkowskiego do wynajęcia. Adres telefon 39-39 Pw 10 067-19.22

Skład paszy i handel zboża
dobrze prosperujący z kompletnym urządzeniem tania do sprzedania z powodu objęcia miłna. Gotówka potrzebna 12.000. Agenci-wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 86 075

Ubikacje
dwie parterowe na biura wynajmę zaraz. Oferty Kurjer zdw 86 064

Piwnica
obszerna, chłodna bez ofien. ca 90 kw. nadająca się na magazynowanie. przedewszystkiem towarów spożywczych w okolicy św. Marcina i Gwarna wprost od gospodarza do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 86 441.

Lokalu
próżnego. nadającego się na drogerię, na prowincji poszukuje. — Oferty Kurjer zdw 86 188/9

4 ubikacje
jasne, frontowe, Wierzbicice, elektryczność, gaz, urządzenie, objęcie 3.800, w tem dwuletnia dzierżawa zapłacona. Oferty Kurjer zdw 84 801/2

Lokale handlowe
w okolicy ul. Gwarna nadające się na biura, składnice lub t. p. na wysokości pierwszego piętra. natychmiast wprost od gospodarza na czas Wystawy lub na stałe do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 86 445

Lokale mieszkaniowe i fabryczne
w tem 2 pokoje kuchnia parter. na cele przemysłowe rocznie 180 km gaz. woda, elektryka 5 minut od tramwaju do przystanku 3.600 zł. Oferty Kurjer zdw 80 391

14 DZIERŻAWY

Dzierżawy
majątku od 400—600 morg dobrej ziemi. poszukuje wzorowy rolnik od lipca. Najchętniej probostwa. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 86 035

Gościniec
z kolonjalką, w dużej, bogatej wsi kościelnej spiesznie wydzierżawi. objęcie 5.000 zł. „Pawilon”. Poznań. Głogowska 112 a. zdw 86 262/3

Skład
nadający się na każdą branżę. z przyległym mieszkaniem w rynku w mniejszym mieście bogatej okolicy zaraz z powodu choroby do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 039

2 frontowe
pokoje, odpowiednio umeblowane, z telefonem, na wysokim parterze (2 minuty od placu Świętokrzyskiego), wydzierżawie natychmiast na biuro. Zgłoszenia „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11 pod 19.75. Pw 10 085-19.75

Młyn
parowy, przemielający dziennie 500 ctr. zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia do Kurjera zdw 86 434

Stajnię
na kilka koni zaraz do wydzierżawienia. Wierzbicice 37. zdw 86 375/76

Plac
2000 kw. metr. oparkiony przy głównej ulicy do wydzierżawienia. Zgłoszenia Poznań Chwali-szewo 63. Skład. zdw 86 419/20

Lokal
przemysłowo-handlowy do wydzierżawienia. Zgłoszenia Haf-topolis. Wozna 10. zdw 86 339

1 LETNISKA

2 pokoje
z kuchnią oddam w Parkowie na letnisko od 1 czerwca do 15 września. Kotlarski. zdw 85 644

Zakopane
Willa „Maryska” do doliny Białego poleca pokoje od 15 maja do 15 czerwca z całym utrzymaniem po cenach znizonych, za osobę 9 złotych. Zarząd. Pw 10 040-63.371

Krynica
pensjonat „Polska Kazana” inżynier Otto i dyr. C. Kołhański. urządzony z wszelkimi wygodami. Ceny przystępne. dp 5331

„Letnisko”
w Chodzieży (Wlkp.) kompletne utrzymanie w przyjemnej willi. konie, 10dz. tenis, także mieszkanie bez utrzymania. Zgłoszenia do „Par”. Al. Marcinkowskiego 11. pod nr. 18.484 Pw 9 896-18.487

Gdynia
Hotel-Pensjonat „Polska Riviera”. bezpośrednio przy plaży morskiej 100 pokoi z bieżącą wodą ciepłą zimną, łazienki, salon de beauté, plac teniszowy, sale dancingowe, wykwiłna kuchnia warszawska, pierwszorządny zespół muzyczny. Ceny umiarkowane. Telefon 16 Zgłoszenia pod: Polska Riviera Gdynia. nw 9366

„Iwonice”
pensjonat „Zaciszcie” pod nowym zarządem. poleca pokoje z pierwszorządną kuchnią. Zgłoszenia do 5 maja przyjmie Wilhelmina Stahlowa. Lwów. Kochanowskiego 108. później Iwonice Zaciszcie. zdw 83 224

Pensjonat-Letnisko
18 klm. od Poznania w majątku park. jezioro, las, tenis, 10dzki, komunikacja autobusowa z ul. Dąbrowskiego 58. Adres Batortowo, p. Tarnowo-Podgórne „Willa Bosfor”. zdpw 84 299

Na lato
umeblowany domek kilkopokojowy pod Poznaniem nad Wartą do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 84 976

Poronin — Zakopane
słoneczne z całkowitem utrzymaniem przy cenach przystępnych poleca oraz udziela bliższych informacji „Podhalanka”. Poronin. Kościuszki 15. rw 4 709

Letniska
poszukuje osoba starsza, inteligentna, z najlepszymi poleceniami, przy znacznej polskiej rodzinie, dobrem utrzymaniem, słonecznym pokojem na parterze, blisko Poznania w zamkniętym domu. Oferty Kurjer zdw 86 076

Na letnisko
przyjme jeszcze 3 osoby lub dzieci dobre utrzymanie przystępna cena, woda, łazienki, ogród w miejscu, blisko lasu, 20 minut od Poznania. Zgłoszenia Mickiewicza 17. I. prawo. zdw 86 036

Letnisko
prywatne odda pokoje z dobrem utrzymaniem, las, woda, zóry 1/2 godziny od Poznania. Mechowo, poczta Kobylnica. zdw 86 088

Zakopane - Olcza
stacja kolejowa Poronin 1000 mtr. n. p. morza, willa Miłada pokoi- bez pościeli z utrzymaniem po 8 zł dziennie od 15. 6. Listowne zgłoszenia Poznań, Aleje Marcinkowskiego 2 a. m. 5. Krzywka. od 6. 6. Zakopane. zdw 85 592

Wisła
pierwszorządna stacja klimatyczna na Śląsku Cieszyńskim w willi Kołha 5 pokoi umeblowanych, kuchnia do wynajęcia od 1. 6. Władomość Poznań, Matejki 53. Bobińska. telefon 65-00. zdw 86 156

Puszczykowo
jedno i dwupokojowe mieszkania na letnisku odda Columbia. Wozna 11. I. pietro. zdw 86 157

Przystojną szatynkę
w czarnym kostjumie, ładną czwórka od placu Wolności w stronę Półwiejskiej o 4.45 prosi pan w popielatem ubraniu o łaskawe podanie adresu do Kurjera zdw 86 459

Mieszkanie letnie
na letnisko mam do wydzierżawienia ośm pojedynczych pięknych pokoi ew. i 2 kuchnie. Okolica piękna, las, jezioro, dworzec 14 pociągów, autobusy etc. Jan Byszcz. Steszew, Ślusarska 1. Pw 10 162-19.120 a

Letnisko
w Kobylnicy pokój z werandą i z używanym kuchni. Adres wskaże Kurjer zdw 84 422

„Hel”
Pensjonat „Leonidas”. 30 pokoi, pięknie położony przy morzu, widok na morze, wielkie oszklone werandy, kuchnia znana francusko-polska, fachowa obsługa. Radio 5 lampkowe dla gości i różne udogodnienia poleca się na sezon 1929. Ceny umiarkowane. Zgłoszenia proszę kierować do Stanisław Andrychowski, Poznań, ul. Focha 2 b. dawniej Lazarska. Pw 10 168-19.91

Rabka
„Opatrność”, pensjonat Heleny Liske dawniejszej właścicielki spalonej „Dzidki” w Zakopanem. Gmach murowany w centrum, kąpiele mineralne w domu, wszelki komfort. tel. 23. nw 10 165

Oddam
na letnisko dwa pokoje blisko wody i lasu. 10 minut od miasta, Przegięta. Oborniki, Droga Leśna 28. zdw 86 284

Hel
Pensjonat „Sancta Lucia” poleca pokoje z utrzymaniem lub bez. Zgłoszenia do 20 maja. Rafowska. Bydgoszcz, Poznańska 14. nw 10 044

22 ROZMAITE

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 1726-052.06

Elegancką
zardrobe damską wykonuje szybko po przystępnych cenach. Wojciechowska Wierzbicice 26 zdw 85 461

Obiady
smaczne obiady po 80 gr Półwiejska 9b. I. pietro. zdw 85 735

Włosy
wykonanie artystyczne w Wiedniu transformacja peruczki przedziałki naturalne loczki. Zamówienia przyjmie Zakład Higieniczny-Kosmetyczny R. Masełkowska. św. Marcina 74. telefon 29-96. Pw 9 950-14.1

Pracownia
eleganckiej bielizny damskiej, meskiej pościelowej podług najnowszych żurnak. Wykonanie pierwszorządne. Wielkie Garbary 13. wejście Wozna II prawo bpw 338.5

Kołdry
przyjmuje w prace. Smoczyńska. Kwiatowa 8. bpw 3 461

Przedsiębiorstwo
wiertnicze „Gnom” w Jasle (Małopolska) przeprowadza wierceńca studzien za wodą od najniższych do bardzo głębokich. Wszelkie wyjaśnienia i kosztorysy wysyła się bezpłatnie. nw 9574

Fotografie
dla dzieci przystępujących do Komunii św. poleca zakład fotograficzny Z. Kaszyńska. Aleje Marcinkowskiego 5. ceny przystępne. zdw 84 587

Handlowiec
młody, energiczny, obecnie na państwowej posiadłości, poszukuje na przeciąg Wystawy po południowego zajęcia. Łaskawe oferty Kurjer zdw 84 955

Na lato
najnowsze suknie, kostjumy, jumpy, szlafroczyki, szale, kostjumy kąpielowe, sportowe, zawoje na głowę, jedwabne, trykotowe wykonuje podług miary „Tricot”. Roman Szymański 10 III. na rożnik Placu Świętokrzyskiego. zdw 80 060

Krawcowa
z kilkoletnią praktyką w Poznaniu i Warszawie szyje elegancko gustownie suknie, płaszcze, kostjumy po domach. Kalisz Wielka 12. Mery u p. Niemiec. zdw 86 044

Losy
do Loterii Państwowej i innych loterii poleca A. Kędziora. Poznań, Sieroka 5/6, telefon 10-11. zdw 86 147

Akuszarka
Krajewska, Wilda, Wybickiego 15, przyjmie panie, udziela porady i pomocy położniczej. zdw 86 168

Akuszarka
Kleinwächterowa w Poznaniu, centrum miasta, ul. Rom. Szymańskiego 2. pierwsze piętro, lewo, drugi dom od placu Świętokrzyskiego. zdw 86 203

Przyjme
administrację domów. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 86 293

Chiromantka
Maryca przepowiada z reki, kart. w sposób orientalny. Przyjmuje 11-1, 3-6. Zaciszcie 4, III. p. lewo, przy ul. Jasnej. rw 4 710

Praczką
przyjmie w dom pranie u p. Małolepszy. Wielkie Garbary 43. zdw 86 213

Hafty
ręczne i maszynowe wykonuje suknie, tania, płaszcze, kostjumy, szkiełki i garderobe dziecięca. Różańska, Rybaki 9, w podw. II. wejście. zdw 86 323

Wykonuje
elegancką zardrobe damską podług najnowszych żurnak po cenach przystępnych. Mistrzyni, — Wilda, Kłóńskiego 12 parter. prawo. zdw 85 151/2

Abazury
elegancko i akuratnie obciążam. Skośna 16. podwórze. zdw 86 296

Umorzenie
zaległych podatków oraz wszelkie ulgi uzyskać można na zasadzie przywilejów ustawowych. Rutynowany były podatkowych wyjeżdża do Ministerstwa Skarbu i podejmuje się wnioski o umorzenie zaległości podatkowych jak i inne sprawy skarbowe załatwić. Zgłoszenia interesowanych piśmiennie uprasza się do Kurjera pod zdw 86 418

Wrocławską 36
firma Witold Leworski. oprawia obrazy najgustownie i najtaniej. Kw 2 041-2

Przeznaczenie!
Napisz imię, nazwisko, miesiąc urodzenia, otrzymasz darmo określenie charakteru, zdolności, przeznaczenia. Warszawa, Redakcja „Wiedza Tajemna”. Załączyc znak pocztowy na przesyłkę. nw 10 100

Darmo!
Napisz imię, nazwisko, miesiąc urodzenia, otrzymasz darmo określenie charakteru, zdolności, przeznaczenia. Warszawa, Redakcja „Wiedza Tajemna”. Załączyc znak pocztowy na przesyłkę. nw 10-161

Dzielną
krawcową poleca się na wyjazd i w dom. Plac Sapieżyński 3. Sawicka. rw 4 717

300 zł
miesięcznie może każdy zarobić. Oferty Kurjer zdw 86 173

16 OSOBISTE

Obelgę
rzuconą na panią Halinę Ecker-tową z Poznania, ul. Polna 3, odwołuje i przeprosza. Józef Nester, ul. Polna 3. zdw 86 123

Ja
niżej podpisana unieważniam żywo moje podpisane na wekslu: in blanco na 10 tysięcy zł w. Ignacowi Stachowiakowi, ul. Przemysłowa 40 jako szóstka żyrantka. Pelagja, Wichrzycka, G. Wilda 44. zdw 87 497

21 ZGUBY

Zgubioną
książeczkę wójkowa unieważniam. Jan Kieroch Kostrzyn. zdw 85 017

Zagubioną
legitymację służbową nr 899, wystawioną przez Wielk. Izbe Skarbową unieważniam. Wacław Kaszubski. zdw 80 092

Zgubiono
dnia 6. 5. rb portfel z legitymacjami studenckimi i dokumentem wojskowym na nazwisko Dąziński Jerzy, wraz z sumą 140 zł. Łaskawego znalazcę proszę o zwrot jeżeli nie całosci to przynajmniej dowodów osobistych. zdw 86 112

Zagubioną
książkę wojskową na nazwisko Franciszek Muszyński Klecko, unieważniam. nw 10 178

Koleczyk
rubin z szafirem zgubiono. Uczciwego znalazcę proszę o oddanie. Szulcewska, Gasiorowskiego 11. I. p. zdw 86 365

Skradzioną
1 i 2 rejestracje dowodów osobisty wydany w Łodzi unieważniam. Jan Ciszewski. zdw 86 258

23 OZENKI

Dla
mej pupilki, przystojnej, ładnej blondynki, lat 20, z zamilowaniem do kupiectwa, poszukuje mężczyzny spokojnego charakteru, zapew. utrzymanie i szczerze małżeńskie. Majątek 10.000 zł w gotówce tymczasowo i wprawie. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer zdw 85 622

Panna
lat 32, katol., samodzielna, pragnie nawiązać korespondencję z panem celem zamążpójścia. Oferty w języku niemieckim uprasza się do Kurjera zdw 86 043

Jeśli
pani jest poważnych zapatrywań, dobrej rodziny, niebrzydka, młodszą lub moich lat (33) proszę o całkowite zaufanie i pozwolenie poznać ja w celu matrymonialnym. Jestem kawalerem, człowiekiem pracy i rodziny, istotnie bez nalożek, posiadam wyższe wykształcenie. Posag, ale obok wartości duchowych, majątek ziemski interes przemysłowy gdzie mógłbym ku własnemu dobru zużyć energię i doświadczenie, chętnie widziałbym. Poważna korespondencja — Warszawa 1. skrytka 107. nw 10 06

Kawaler
kupiec w średnim wieku posiadający większy majątek (500 tys. zł) poszukuje żony, panję przystojnej z dobrej rodziny, inteligentnej do lat 30. Łaskawe zgłoszenia upraszam do Kurjera zdw 86 004. ścisła dyskrecja zapewniona.

Panna
blondynka religijna posiadająca własny skład bławatów poszukuje odpowiedniej partii w celach matrymonialnych. Łaskawe zgłoszenia z fotografii do Kurjera Poznańskiego zdw 86 405.

Panna
lat 30, religijna, pozna pana na stałym stanowisku, posiada cośkolwiek gotówki. Oferty do Kurjera zdw 86 326

Dla
szwagra mego, mistrza wiekarskiego, lat 28, kawalera (bez majątku) poszukuje pań posiadających piekarnie lub odpowiednią gotówkę. Cel matrymonialny. Łaskawe oferty zdw 86 122.

Kawaler
inteligentny na salem dobrzm stanowisku, posiadający mieszkanie nie biedny, pragnie zawrzeć znajomość z kulturalną panią o miłej powierzchowności do lat 30, w celu matrymonialnym. Sprawy traktuje się poważnie. Dyskrecja zapewniona. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 86 204

Wdowiec
lat 53, posiadający nieruchomości w Poznaniu szuka dla braku znajomości żony w wieku od 45 lat. Panny lub wdowy bezdzietne, posiadające majątek do 30.000 zł sechca złożyć oferty z całym zaufaniem do Kurjera pod zdw 86 462. Rzecz traktuje się poważnie.

Znajomość
z wykształconym, subtelnym panem do lat 45 zawsze przystojną, poważnie myślącą królewią, lat 27. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 175

Dla mej przyjaciółki
sieroty, w średnim wieku, ciemnonoblondynki, ładnej z dobrej rodziny, posiadającej wyprawę i umeblowanie, lecz bez majątku, poszukuje dobrego męża na dobrzym stanowisku, starszego kawalera lub wdowca. Zgłoszenie do Kurjera Pozn. pod zdw 86 451

Panna
lat 23, szatynka wesołego usposobienia bardzo gospodarna (wyprawna na 3 pokoje) pragnie nawiązać korespondencję z urzędnikiem lub nauczycielem, najchętniej brunetem. Cel matrymonialny. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdw 86 453.

Przystojna
panna, posiadająca 40 000 i wyprawę wyjadzie za kupała lub urzędnika. Zgłoszenia „Wanda”. Fabryczna 35a. IV p. zdw 86 410

Wdowiec
ziemianin lat średnich, właściciel 1.500 morgowego majątku poszukuje znajomości pań. Cel matrymonialny. Majątek wymaga się dla smaczenia hmotek. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 409

24 NAUKA

Szkoła
przygotowawczą przyjmuje zapisy dzieci od 6—10 lat cod- 12—1. Nauka odbywa się przed południem pod kierunkiem doświadczonych sił nauczycielskich. Do dyspozycji dzieci orzodek i biblioteka. Wielkie Garbary 53, kierowniczka Raclawska. zdw 85 926

Wielkopolska Szkoła Przygotowawcza Wielkopolskie gimnazjum Dr. Br. Czajkowskiego
przyjmuje zgłoszenia uczniów (ocenien) na nowy rok szkolny. III. Mylna 5 od 11—1. ul. Podgórna 2b od 12—1. telefon 60394 mieszka przy dyrektor ul. Dąbrowskiego 35. II. pietro. zdw 86 217

Kurs 11 Maja
Urządzą kurs najnowszego, modnego malarstwa na materiale szkle, skórze etc. zupełnie nowa metoda. Jeszcze kilka pań przyjmie na kurs. H. Gryszczyńska. Przechylica 9. zdw 86 229

Gimnazjastów
przyjmuje na pensję od nowego roku szkolnego. Kolska, Zielona 2. II. zdw 86 389

Wykonuje
zardrobe damską, dziecięcą. Frankowska, Wodna 17-18. II. zdw 86 344

25 MUZYKA

Salonowy
trio lub kwartet od 15. ewent. zaraz wolny. Oferty Kurjer zdw 85 607

Na cytrze
koncertowej udzielam lekcji. — Zgłoszenia Kurjer zdw 86 061

Pianino
krzyżowe do wynajęcia poza dom. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 113

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Rutynowana
urzędniczka rachunkowo-kasowa, pisząca na maszynie, posiadająca 9-cio letnią praktykę biurową, poszukuje jakiegokolwiek pracy biurowej zaraz, wzgl. od 15 maja r. b. Zgłoszenia Kurjer zdw 85 657

Szofer
kawaler, obeznany w kupiectwie (2 lata praktyki), poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer zdw 85 643

Słuchacz
szkoły mierniczo-melioracyjnej poszukuje praktyki na czas wakacji. Łaskawe oferty Kurjer zdw 85 673

Początkująca
maszynistka poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 85 633

Dzielną
handlowiec-książkowy branży zbożowej, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 85 570

Szofer
stangret i służący przyjmie posadę najchętniej w majątku. Świadcstwa na zadanie. Oferty Kurjer zdw 85 240

Szofer - mechanik
poszukuje posady na popołudniowe wyjazdy. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 85 679

Mamka
zdrowa, badana, szuka posady zaraz lub 15. 5., najchętniej z dzieckiem. Okolica obojerna. — Zgłoszenia Klinika Krajowa, Kasprzak, Polna 17. zdw 85 669

Panienna
z lepszej rodziny szuka posady w branży piekarskiej lub do bufetu. Zgl. Skład kolonj. Imialen-ko, powiat Gniezno. zdw 85 064

Zdolny
pomocnik introligatorski poszukuje pracy zaraz lub od 15. 5. 96. Łaskawe oferty proszę skierować do Kurjera Pozn zdw 84 301

Panna
inteligentna, lat 25, władająca językiem francuskim i niemieckim

Szofer
przyjmie posadę prywatną osobową lub ciężarówkę zaraz lub 15. Zgłoszenia Kurjer zdw 80 073

Maszynistka
polsko-niemiecka poszukuje posady. Oferty do Kurjera zdw 80 053

Ogrodnik
pomocnik ogrodnicy poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia proszę Kurjer zdw 80 058

Cukiernik
warszawski, sila pierwszorzędna, zdolny i energiczny, z praktyką zagraniczną, pragnie otrzymać posadę w Poznaniu bez różnicy na dział (tortów, ciast deserowych i czekoladowych lub też dział restauracyjny). Referencjami służyć może z firm warszawskich Lours'a, Franbois'ego, Ziemińskiej, Polonii i w innych. Łaskawe zgłoszenia proszę nadsyłać do Warszawy, ul. Sienka 22 m. 27, dla Jana Bolesławskiego zdw 80 057

2 ekspedjentki
do bufetu, przystojne, z dobrej rodziny, z dłuższą praktyką poszukują zaraz posady. Zgłoszenia Witkiewicz, Chrościna, pow. Nowy Tomyśl, zdw 80 034

Młynarz
samotny, obeznany z motorami saso-gazowymi Benz-Diesel, poszukuje posady od 15. 5. lub później. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 80 033

Kasjerka
działa z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty do Kurjera zdw 85 596

Ekspedjentka
bufetowa poszukuje posady na czas Wystawy Krajowej. Oferty do Kurjera zdw 85 595

Panienska
lat 18 poszukuje posady do dzieci na wieś w lepszym domu. — Zgłoszenia Kurjer zdw 85 588

V. Iowa
w średnim wieku poszukuje miejsca jako gospodyni lub zarządzająca w lepszym domu, chociażby za skromnym wynagrodzeniem. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 85 491

Zecer
(składacz ręczny) przyjezdny, z dobrymi świadectwami poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 85 497

Ekspedjentka
inteligentna, dzielna, długoletnią praktyką, dobrymi świadectwami, referencjami, branży bielizny damskiej, męskiej, trykotażu, szuka posady od 15. 5., ewtl. na Wystawie. Oferty Kurjer zdw 85 814

Posługaczka
z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 85 926

Panienska
z szkoła handlowa poszukuje posady w biurze jako początkująca. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 85 892

Rzeźnik
szofer lub tylko szofer szuka zaraz posady. Oferty Kurjer St. Rynek nw 4682

Wystawa
Kupiec branży kolonialno-deli-katesowej win i wódek lat 34, z długoletnią praktyką sawodowa oraz dobry organizator, przyjmie posadę na czas wystawy jako reprezentant lub t. p. Łaskawe zgłoszenia proszę skierować Suchorski, Górna Wilda 40, zdw 85 506

Biegła
stenotypistka, pisząca na maszynie „Adler” poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 85 715

Początkująca
fryzjerka poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 83 986

Gospodyni
poszukuje posady przed południem. Oferty Kurjer zdw 85 964

Inteligentna
panienka poszukuje jakiegokolwiek zajęcia na PWK. Zgłoszenia Kurjer zdw 85 969

Inteligentny
pan który zna kilka języków poszukuje zajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 85 770

Aptekarz
asystent poszukuje posady w Poznaniu może od 15. Łaskawe oferty do apteki 27 Grudnia, Pw 9 870 53.257

Masażystka
młoda, silna poleca się. Oferty Kurjer zdw 86 151

Książkowa - bilansistka
z długoletnią praktyką, obeznana z wszelkimi pracami biurowymi, biegła korespondentka polsko-niemiecka pisząca na maszynie, posiadająca dobre świadectwa poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 83 886

Pomocnik
branży kolonialnej, delikatów i wódczanek poszukuje posady. Łask. zgłosz. do Kurjera Pozn. zdw 84 926

Emeryt
rutynowany kupiec i rolnik, przyjmie zaraz lub od 15. 5. 29. zastępstwa poważnej firmy branży spożywczej lub maszyn rolniczych, może powiat Srem lub inny. Oferty uprasza pod Nowa Drogeria, Srem, zdw 4 647

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady od 15. 5. do dwójga starszych państwa z cościolką gotowaniem i dobrem świadectwem. Oferty Kurjer zdw 86 077

Mienniczy
poszukuje zajęcia popołudniowego. Specjalność wycieczki. Oferty Kurjer zdw 86 051

Wiejska
dziewczyna do wszystkiego przyjmie miejsce od 15. maja bez gotowania. Oferty Kurjer zdw 80 046

Kasjerka - książkowa
zmieni posadę od 15. 5. lub 1. 6. 1927, mam dokładnie książkowość kosp. kase chorych, społecstwo oraz pisanie na maszynie. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod zdw 86 038

Gospodyni
dobrze obcznana, z wykwalifikowanym gotowaniem poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 86 030

Młodsza
panienka poszukuje posady do 1 lub 2 dzieci zaraz lub od 15. maja. Zgłoszenia Kurjer zdw 80 037

Maszynistka
polsko-niemiecka, z dobrymi świadectwami, pisząca bardzo biegle pod dyktando poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 80 028

Posady kasjera
biurowej lub książkowej poszukuje były urzędnik sądowy z gwarancją hipoteczną, dobre świadectwa, sumienny, język polski i niemiecki piszący na maszynie. Oferty Kurjer zdw 80 021

P. W. K.
Kupiec władający językiem polskim, francuskim i niemieckim przyjmie posadę na P. W. K. Gwarancje może złożyć. Łaskawe oferty Kurjer zdw 86 019

Krawcowa
rutynowana poszukuje stałej posady zaraz, może na wyjazd lub do dworu. Łaskawe zgłoszenia M. Gurbadówna, Środa, Stodolna 7, zdw 86 018

Posady
jakiegobądź na czas P. W. K. lub na stałe poszukuje inteligentny, rzutki, trzeźwy, bławatnik, dekorator, znający język polski, niemiecki, rosyjski, litewski, węgierski, korespondencje oraz pisanie maszyny. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 86 004

Marszantka
z 3 letnią praktyką poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 003

Kucharka
samodzielna i do domowej pracy poszukuje posady zaraz do 2 osób. Oferty Kurjer zdw 86 001

Ekspedjentka
z dobrymi referencjami, 5 lat praktyki, sprytna, sumienna, poszukuje posady ewentl. na P. W. K. Oferty Reklama Polska, Al. Je. Marcinkowskiego 6, pod „Sz.” Kw 2172

Ekspedjent
z branży rowerów maszyn do sprzącia i instrumentów muzycznych, poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia do Agencji Kurjera Poznańskiego, Gniezno 186 nw 10 083

Dziewczyna
czyta, szuka posady, na cały dzień, do wszystkiego. Oferty zdw 86 108

Szofer
egzaminowany, kawaler, lat 25, trzeźwy, sumienny i biegły w jeździe poszukuje posady zaraz lub później na samochod prywatny. Miejscowość obojetna. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 80 102

Handlowiec
lat 23, posiada 3.000 zł gotówki, poszukuje posady w całości wstąpi jako wspólnik. Oferty Kurjer zdw 86 101

Przyjmę
posadę jakiegobądź z wiekszą kaucją. Oferty Kurjer zdw 86 126

Szofer
silniejsz poszukuje posady, obojetna obojetna. Zgłoszenia Kurjer zdw 80 107

Uwaga!
Inteligentny i dzielny ekspedjent dekorator poszukuje w eleganckiej firmie posady w artykułach męskich, damskich, bławatach lub konfekcji. Specjalność artykuły męskie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 86 105

Poszukuje
posady na wieś jako nauczycielka lektorka, towarzysząca przy starszej osobie, wychowawca SS, Niepokalanek, posiadająca dobre francuski język. Zgłoszenia Kurjer zdw 80 130

Początkująca
stenotypistka poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 86 158

Bona
fryzjerka, muzyczna, znająca język niemiecki poszukuje posady od 15. maja. Oferty Kurjer zdw 86 152

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady najchętniej do biura zaraz lub od 15. Oferty Kurjer zdw 86 149

Panienska
dobrze się prezentująca, inteligentna szuka zajęcia jako reprezentantka na P. W. K. Oferty Kurjer zdw 86 143

Inteligentna
panienka z wykształceniem szkoły wydz. poszukuje zajęcia na P. W. K. Oferty Kurjer zdw 86 140

Fotograf
samodzielny poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 135

500 zł
kaucją da kawaler trzeźwy i sumienny człowiek, za osiągnięcie jakiegobądź posady. Władam językiem polskim, niemieckim i francuskim. Łaskawe zgłoszenia uprasza do Kurjera zdw 86 169

Na P. W. K.
lub prywatnie przyjmie posadę woźnego, Władam językiem polskim, niemieckim i francuskim. Oferty Kurjer zdw 86 165

Kuchmistrz
prywatny, kawaler, poszukuje posady stałej — lub na wyjazd 15. 5. lub później. Zgłoszenia do Kurjera zdw 86 201

Dziewczyna
zna szyć i wszelką pracę domową poszukuje posady zaraz. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 86 240

Panna
starsza sumienna szuka posady. Zna język polski i niemiecki, która już pracowała w składzie kolonialnym, zarazem zajmowała się dziećmi i szyciem domowym. Miejscowość obojetna. Oferty Kurjer zdw 86 214

Sekretarz
adwokacki poważny, nadzwyczaj dzielny, zmieni posadę, przyjmie najskromniejsze warunki tylko w Poznaniu; wolny zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 187

Szofer
poszukuje posady prywatnie. Oferty Kurjer zdw 86 181

Szofer-mechanik
żonaty, 35 lat z dobrymi świadectwami poszukuje posady z powodu śmierci żony 17 lat w swym zawodzie, wszelkie reparacje wykonuje sam, 8 lat w ostatniej posadzie. Szofer Fr. Kowalski, Sułkowi, p. Kruszwica, zdw 86 467

Wstawię
do 4.000 zł kaucją za posadę inkasenta lub t. p. Oferty Kurjer zdw 86 460

Młodszy fryzjer
męski z prowincji poszukuje posady fryzjera lub innej z całkowitem utrzymaniem. Zgłoszenia do Kurjera zdw 80 468

Dziewczyna
młodsza porządna, poszukuje posady do wszystkiego zaraz lub od 15. maja. Oferty Kurjer zdw 86 200

Szachtmistrz
z długoletnią praktyką, obeznany w budowie foru kolejowego, kanałach ziemnych szuka pracy. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 86 211

Osoba
uczciwa, która już pracowała w charakterze ekspedjentki zna gospodarstwo domowe, cościolkę, sprzącia, przyjmie posadę w domu religijnym. Najchętniej na prowincji. Oferty do Kurjera zdw 86 200

Służąca
z dobrem świadectwem z gotowaniem do wszelkich prac domowych poszukuje posady zaraz lub 15. 5. Oferty Kurjer zdw 86 224

Książkowy-bilansista
władający językiem polskim i niemieckim przyjmie posadę na stałe, lub podczas P. W. K. Zgl. do Kurjera Poznańskiego zdw 86 227

Poszukuje
posady z charakterze urzędniczego gospodarczego względnie wiodącego z rutyną, kawaler, lat 39, Zgłoszenia do K. P., Stary Rynek rw 4700

Pomocnik powoźniczy
kawaler, lat 24, egzaminowany w kowalstwie i kłodziejstwie, na prace powozowe, obeznany z maszynami kłodzickimi, przyjmie stosowną posadę. Łaskawe oferty uprasza Kurjer zdw 84 987

Służący - szofer
poszukuje posady od 15. 5. lub później. Oferty Kurjer zdw 86 068/9

Starsza
ekspedjentka, biegła poszukuje posady zaraz w jakiegobądź branży, zarazem do lekkich prac biurowych. Oferty Kurjer zdw 86 464/5

Francuska
trzydziestoletnia przyjmie posadę Bdgosza, Pomorska 89, biuro „Przyszłość”, zdw 80 450

Kucharz
kawaler, młody trzeźwy, spokojny, czysty w pracy, świadectwa chlubne, wyjeżdża do Poznania na sezon letowy do pensjonatu, restauracji, Warszawa, Stare Miasto 2-7 III, piętro, Kucharz, nw 10 174

Młody
urzędnik gospodarczy z wykształceniem gimn. szkoły roln. 4 1/4 praktyki poszukuje zaraz posady. Łaskawe oferty Agencji Kurjera Pozn., Gniezno 190 nw 10 177

Młody żelaznik
dzielny ekspedjent 6 klas gimn., obecnie na 2 roku Liceum Handl. w Poznaniu szuka na czas Wystawy zajęcia, może stawić kaucją. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 416

Początkująca
biuralistka-maszynistka z językiem angielskim poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 241

Urzędnik
gospodarczy z 6-letnią praktyką we wzorowo prowadz. majątkach z dobrymi referencjami, ostatnio 2 lata na intensywnym 700-ha. majątku, zajmując stanowisko radcy poszukuje posady zaraz lub od 4. 6. 29 pod dysp właściciela. Zgłoszenia Agencja Kurjera Leszno Komenjusza 42, nw 10 169

Uczciwa
dziewczyna poszukuje miejsca do dzieci zaraz lub 15. maja. Oferty Kurjer zdw 86 251

Osoba
w średnim wieku przyjmie posadę do małych dzieci lub do zarządu domem. Oferty proszę do Kurjera zdw 86 428

Krawcowa
Stroma 27, parter, lewo, zdw 86 416

Posługaczka
poszukuje posady przedpołudniowej zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 346

Szofer
mechanik z długoletnią praktyką, znający język polski, francuski i niemiecki poszukuje posady od 1. 6. Oferty do Kurjera zdw 80 304

Młodsza
dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 86 439

Panienska
inteligentna, wykształcona, muzyczna, znająca język niemiecki, haftowanie, szuka posady. Zgłoszenia Agencja Kurjera Pomorskiego Lwówek pod 47, nw 10 166

Handlowiec
lat 24 poszukuje natychmiast posady. Oferty Kurjer zdw 86 332

Freblanka
z długoletnią praktyką poszukuje od 15. maja posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 86 333

Starsza
dziewczyna poszukuje posady do wszelkich prac domowych. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 340

Inteligentna
wszechstronnie wykształcona panienka (obecnie stud. konserwatorium), szuka zajęcia na czas P. W. K., najchętniej do kiosków. Oferty Kurjer rw 4 712

P. W. K.
poszukuje zajęcia z językiem polskim, niemieckim, angielskim. — Oferty Kurjer zdw 86 408

Szofer
mechanik, kawaler z 4-letnią praktyką poszukuje posady. Kurjer zdw 86 308

Ekspedjentka
przyjmie posadę kasjerki lub tej podobną, ewentl. na czas P. W. K. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 84 948

Na P. W. K.
lub prywatnie przyjmie posadę woźnego. Zgłoszenia do Kurjera zdw 85 333/34

Dziewczyna
z dobrymi świadectwami poszukuje posady z pokojową lub do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 85 078

Dziewczyna
lat 16, poszukuje posady od 15. maja. Oferty Kurjer zdw 85 281

Szofer
kawaler, lat 25, z dwuletnią praktyką szuka posady (typ obojetny) najchętniej na prywatny lub do dworu. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 85 275

Handlowiec
władający językiem polskim, niemieckim i francuskim poszukuje posady na P. W. K. zdw 85 008

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady od 15. 5. do starszych państwa z cościolką gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 84 990

Uczciwa
dziewczyna poszukuje pracy. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 85 322

Strzelec-szofer
lat 28 z dobrą praktyką poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 84 971

Dziewczyna
młodsza do dzieci i lekkich prac domowych poszukuje posady zaraz. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 94 935

Freblanka
z kilkoletnią praktyką wychowania i nauczania szuka posady do dzieci. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 85 312

Poszukuje
posady zaraz. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 85 321

Niania
inteligentna, — wychowawczyni niemowląt — z długoletnią praktyką poszukuje stosownej posady do niemowlęcia. Oferty Kurjer zdw 85 393

Bona
inteligentna, koch. dzieci z długoletnią praktyką poszukuje odpowiedniej posady z dnem 1. 6. r. Zgłoszenia Kurjer zdw 85 320

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady zaraz lub 15. Oferty Kurjer zdw 84 917

Poszukuje
posady lub jako wspólnik kaucją 1.600 zł. Zgl. Kurjer zdw 84 912

Panienska
inteligentna i przystojna, która pracowała przy bufcie poszukuje posady na czas P. W. K. Zgłoszenia Kurjer zdw 85 360.

Wdowa
poszukuje posady na czas P. W. K. przy kucharach kuchnie znam dobrze. Zgłoszenia Kurjer zdw 85 359

Starszy pan
żelaznik, b. długoletni kierownik tej branży, również 15-letni kierownik filii najpoważniejszej fabryki wódek, Mierów w Poznaniu, władający polskim, niemieckim, poszukuje posady przedstawiciela jednej z branż na wystawie lub podobnej związanej z wystawą. Łaskawe oferty zdw 84 485

1.000 zł
złóżę za otrzymanie posady podczas Wystawy. Oferty Kurjer zdw 85 890

Posługaczka
poszukuje sprzącia biur lub składu. Oferty Kurjer zdw 85 898

Krawcowa
umiejąca dobrze szyć, poleca się posadą dom. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 85 873

Panienska
intel., przystojna, szuka zajęcia na P. W. K. Zna prace biurowe. Zgłoszenia Kurjer zdw 85 917

Na P. W. K.
szuka posady panienska inteligentna i przystojna, zna wszelkie prace biurowe. Zgłoszenia Kurjer zdw 85 912.

Inteligentna
uczciwa panienka przyjmie posadę na Wystawie. Szczęśliwowe oferty Kurjer zdw 85 839

Panna
sumienna i zaufana z dobrymi świadectwami, polskim, niemieckim językiem szuka posady do dzieci lat 2-8 od 15. 5. lub 1. 6. Zgłoszenia Kurjer zdw 85 410.

Posługi
ewentl. do sprzącia biur poszukuje przed południem. Oferty Kurjer zdw 85 427

Skromna
uczciwa i sumienna osoba poszukuje posady gospodyni do samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 85 430

Kasjerka
maszynistka, znająca wszelką pracę biurową, mająca kilkoletnią praktykę w bardzo poważnej firmie poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 85 431

Pracznia
poszukuje prania posadą domem. Adres wskaże Kurjer zdw 85 449

Gospodyni
kucharka poszukuje posady od 15. 5. lub 1. 6. Oferty Kurjer zdw 85 637

Szofer
zdolny i uczciwy z dobrymi świadectwami poszukuje posady Zgłoszenia A. Wójcik, Boduszewo poczta Murowana Goślina pow. Oborniki, zdw 85 552

Ekspedjentka
starsza, z branży bławatów, szuka jakiegobądź posady. Oferty do Kurjera zdw 85 630

Panienska
z dobrej rodziny poszukuje zaraz posady, najchętniej pragnęłaby się wycyzzyć jako ekspedjentka. Łaskawe oferty Kurjer jw 1688

Panienska
lat 19 poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurjer zdw 86 615

Zbożowiec
lat 23, który do 28 r. pracował w Niemczech, przeważnie obeznany z niemiecką korespondencją, niemiecką stenografią pisaną na maszynie i książkowością, poszukuje posady, ewtl. z kaucją. Kurjer zdw 85 610

Wdowa
lat 42, przystojna, poszukuje posady jako gospodyni, lub pielęgniarka, chętnie u starszych osób, lub u samotnego pana, bez wynagrodzenia od 15. 5. lub 2. 6. Miejscowość obojetna. Oferty Kurjer zdw 85 598

Panienska
inteligentna, władająca językiem polskim i niemieckim, znająca szyć szuka posady do dzieci. — Oferty Kurjer zdw 85 590

Poszukuje
obuwników specjalistów na prace damska (wyrotki i pasowe), zarobek od 9-11 zł od pary 7-złozonia natchemiatowa prywatnie Warszawa, Wytwórnia Obuwia, Leszno, Leszczyńskich 84, nw 10 170

Ekspedjentka
młodsza do składu towarów, możliwie z branży potrzebna zaraz. Zgłoszenia skład rowerów, ul. Wrocławska 15, zdw 80 320

Pomocnik
fryzjerski potrzebny na stałe, Podgórna 14, zdw 80 346

Służąca
od 15. zaraz potrzebna do wszelkich prac domowych najchętniej sierota. Dziennik, Wierzbicice 3 zdw 80 354

Pielęgniarka
z praktyką do dziecka 10 miesięcznego potrzebna zaraz. Zgłoszenia Libelta 3, godz. 2-4, zdw 80 361

Dziewczyna
do dziecka 10 miesięcznego potrzebna zaraz. Konieczne paroletnie doświadczenie. Zgłoszenia Libelta 11, zdw 80 360

Uczennice
do szkoły mogą się zgłosić E. Małachowska, Piłsudskiego 5, zdw 86 269

Chłopiec
do posyłek potrzebny, H. Strzyżewski, Wodna 2 I, zdw 86 264

Krawcowa i uczennice
młodsze do sprzącia bielizny, poscielowej i kółder potrzebne. Zgłoszenia Fabryka Kolder „Pomarańcze” Aleje Marcinkowskiego 25, zdw 86 261

Potrzebna
od 15. służąca uczciwa, grzeczna i lubiąca porządek. Zaslugi 35 zł. Adres wskaże Kurjer zdw 86 435

Drogerzystka
młoda, obeznana w nowoczesnej perfumacji, zaraz potrzebna. — Reflektuje tylko na pierwszorzędna sila. Br. Machalla, Poznań, 27. Grudnia 2, zdw 86 442

Osoba
inteligentna, samotna, w średnim wieku nie wymagająca, do gospodarstwa domowego i docho-rci. Zgłosz. może do Kurjera nw 10 163

Potrzebny
zaraz lub od 15. 5. szofer z praktyką, kawaler, trzeźwy i sumienny do Austro-Daimlera. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod dw 5 911

Posługaczka
zaraz potrzebna. Wodna 13, Wierzbicice, rw 4 718

Dzielnicy
fryzjerski pomocnik zaraz potrzebny. Moeck, Sw. Marcin 2, zdw 86 322

Posługaczka
potrzebna Mostowa 87, III, lewo zdw 86 327

Dziewczyna
czysta, zwinną, bez spania potrzebna. Śniadeckich 23, parter, lewo, zdw 86 356

Panienska
do maszyny męskiej może się zgłosić. Hołtycki, Wodna 10, zdw 86 337

Podróżującego
poszukuje generalny zastępca. Branża spożywcza. Szczegółowe oferty uprasza do Kurjera zdw 86 341

Książkowy
do lat 26 z praktyką potrzebny zaraz. Zgłoszenia bez podania warunków i odpisów świadectw nie będą uwzględnione. Oferty do Kurjera zdw 86 289

Pomocnik
krawiecki potrzebny zaraz. 26-towski, Wierzbicice 15, zdw 86 283

Poszukuje
sie kilka dziewcząt do pieczenia wafel. P-a „Miko”, Tama Garbarska 4, zdw 86 295

Służąca
do wszelkich prac domowych może się zgłosić. Bóżnica 16, II, parter, wo, zdw 80 272

Posługaczka
lub służąca potrzebna zaraz. Adamski, Mała Garbary 10, rw 4 711

Chłopiec
do posyłek inteligentny może się natychmiast zgłosić. Tow. Alfa-Laval, Sp. z o. o., Gwarna 9, Wydział Propagandy, zdw 86 403

Posługaczka
uczciwa i czysta od godz. 8-11 potrzebna. Półwiejska 19, III, prawo, zdw 86 404

Służąca
do wszystkiego potrzebna zaraz. Strzelecka 8, restauracja, zdw 86 407

Ekspedjent
młodszy, branży konfekcji męskiej potrzebny zaraz. Zgłoszenia Tami Skład, Wrocławska 10/11, zdw 86 400

Posada
samodzielna za pożyczkę 500-1000 zł. Oferty Kurjer zdw 86 399

Panna
z dobrem charakterem pisma potrzebna. Św. Marcin 5, parter, prawo, zdw 86 397

23 WOLNE MIEJSCA

S. KACZMAREK

20 UL. 27 GRUDNIA 20

Garsonki:
Bluski, Zakiety,
Pończochy, Ręka-
wiczki, Trykotaż.

Bielizna damska
Bielizna pościelowa
Bielizna niemowlęca
Gorsety — Paski

Towar tylko doborowy.

Ceny niskie, lecz stałe.

Pw 10 166-19,16

Podróżujący

dobre zaprowadzony w woje-
wództwie poznańskim za prowiz-
ją na towary spożywcze zaraz
potrzebny. Oferty Kurjer
zdw 80 055

Fryzjerka

manikurzystka pierwsza siła mo-
że się zaraz zgłosić. Fryzjer „Mo-
nopol”, ul. Sew. Mielżyńskiego 21
zdw 80 079

Biuralistka

z ładnym charakterem pisma. pi-
sząca również na maszynie po-
trzebna zaraz. Oferty Kurjer
zdw 86 050

Ekspedjent

siła fachowa do składu konfekcji
mieskiej potrzebny zaraz. Oferty
wraz z odpisami świadectw Kur-
jer zdw 86 049.

DLA ŻONY

to broń odporna

Burze małżeńskie są konieczno-
ścią, oczyszczającą powietrze, i
urozmaicającą życie. Żona, która
kupuje obuwie na Gwarnej 8 u
Dutkiewicza, nigdy nie używa
swoich pantofelków do antypań-
stwowych manifestacji!
Kw 2178

Posługaczka

młoda potrzebna zaraz. Malczew-
ska, Kanałowa 5 zdw 86 052

Kucharka

wykwalifikowana, restauracyjna,
dwie dziewczyny, dwie kelnerki,
bufetowa i jeden kelner potrzebni
Zgłoszenia: Graniczna 5, Restau-
racja. zdw 86 040

Potrzebna

zaraz inteligentna paniąka do
dwojga dzieci na wieś z szyćmi-
haftem. Oferty i warunki Kur-
jer zdw 86 029

W aptecce

pod Lwem Leszno wakuje posa-
da od 15 maja. Tylko dzielni
młodzi, egzaminowani współpra-
cownicy lub współpracownicy z
praktyką i znajomością nie-
mieckiego zechcą zgłosić się z
podaniem warunków i referencji
do aptekarza Beckera dw 5881

Dla pań korpulentnych

Włoskowe kostiumy, swetry,
pantalony, bielizna, pasy na
biodra, biustonosze i t. p. po
znanych nisk. cenach we firmie

S. Kaczmarek

ulica 27 Grudnia nr. 20.
Pw 7497-9.182

Niani

do dzieci poszukuje się na dobra
posadę. Uwzględniam tylko do-
bre świadectwa. Zgłoszenia Ku-
rier zdw 85 953

Czeladnik ślusarski

kawaler, mający się deskonalne
na parowych pługach garnitu-
rach młocarnianych i innych ma-
szynach rolniczych, poszukujący
do warsztatów majomości Chwał-
kowo, poczta Krobica, pow. Go-
styni, od 1 lipca r. b. względnie
i przedz. dw 5882

Szyny kolejowe z łubkami

dobre do torów boczn. ma do sprzedania:
100 ton 12 m długie 130 mm wysokie
300 „ 6 i 9 m długie 115 mm wysokie
300 „ szyn dla celów budowlanych

Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańsk. pod zw 16042

Bielizna pościelowa, damska, dziecięca

oraz całkowite wyprawy własnego wyrobu. Także wyko-
nuje zamówienia stosując się do specjalnych życzeń. Wszystko
po cenach konkurencyjnych. zw 16046

H. Wojtkiewicz, Nowa 11.

Blacharz

instalator potrzebny na stałe za-
trudnienie. Ul. Kościelna 2.
jw 1695

Potrzebna

dziewczyna od 15. 5. 29. do wszy-
stkiego. Górna Wilda 93. Jan
Stermal. zdw 86 025/6

Posługaczka

3 razy tygodniowo potrzebna. —
Doła Wilda 76 I. pr.
zdw 80 153/4

Dziewczyna

potrzebna zaraz do apteki. Zgło-
szenia Głogowska 74/75, apteka.
zdw 86 245

Dziewczyna

lat 15. zdrowa, czysta, najchętn.
córka kole. do 4-letn. dziewczynki
potrzebna zaraz. Śniadeckich
nr. 28, III. lewo. zdw 86 424/25

Poszukujemy

2 ładnych pań do informowa-
nia klientów na wystawie. Zgło-
szenia w dniu 9. 5. o godz. 14 Bra-
cia Borkowskiego S. A. ul. Maszta-
larska 7a. zdw 86 447

Pannę

z ukończoną szkołą handlową wi-
szszą na maszynie przyjąć do
praktyki biurowej. Jan Dejer-
ling, Szkoła 3. zdw 86 415

Służąca

potrzebna zaraz. Klimek, Kreta
6. zdw 86 411

Kilka

dobre polecanych pokojówek do
pensjonatu na Helu do obsługi
gości potrzebne. Zgłoszenia oso-
biste Poznań, ul. Focha 2 b.,
dawniej ul. Łazarska, u St. An-
drychowskiego. Pw 10 173/4-19,100/1

Karmelkarz

młodszy może się zaraz zgłosić.
Wytwórnia Cukierników. Stanis-
ław Marecki, Rynek Łazarski 2.
zdw 86 386

Pomocnik

kowalski młodszy może się zło-
sić. Potrawiak, Piekary 15.
zdw 86 384

Na dogodnie spłaty i za gotówkę

Polecam najnowsze materiały na płaszcze, rypsy,
gabardyny, popeliny!
Nowości w woalach, jedwabiach i muślinach oraz
bieliznę damską i męską, po cenach niższych.

H. KARAŚ, Poznań,

Pocztowa 3, tel. 15-65 dw 5916

3 kucharki

litylko pierwszorządne siły, do
do pensjonatu na Helu potrze-
bne. Zgłoszenia osobiste. Poznań,
ul. Focha 2 b., dawniej ul. Ła-
zarska, u St. Andrychowskiego.
Pw 10 175/6-19,97/8

Robotnicy

inteligentni z kaucją 50 do 100
złotych na czas Wystawy potrze-
bni. Zgłoszenia tylko od 7 do 8
wieczorem. Rydecki, 3 Maja 3.
dom ogrodowy I. piętro. zdw 86 392

Uczeń

piekarski może się zaraz zgłosić.
mistrz piekarski W. Plich, św.
Marcin 56. zdw 86 382

Służąca

zaraz potrzebna do wszystkiego.
gotowaniem, dobrymi świadectwa-
mi. Wielkie Garbary 34, prawe
wejście, III. piętro, na prawo.
zdw 80 198

Krawcowe

najzdolniejsze za dobrem
wynagrodzeniem
natychmiast potrzebne „Femina”
Sew. Mielżyńskiego 3. zdw 86 133

Ekspedjent

spedytorski, siła młodsza, zaraz.
Oferty z podaniem warunków
Kurjer dw 5905

Woźnica

obeznany z kofmi zaraz. Zgło-
szenia Kurjer dw 5906

Dziewczyna

do posyłek może się zgłosić. Te-
lesfor Szubarga, skład obuwia,
Stary Rynek 35. zdw 86 207

Pomocnik

fryzjerski, dzielny i biegły w
swoim zawodzie. Strzyżenie wło-
sów „a la garsonn” pożądanę.
Może się zaraz na stałą posadę
zgłosić. Wolny stół i stancja,
pensja podług umowy. Jan Go-
rzelnik, Wolsztyn, 5. Stycz-
nia 65. zdw 86 113

Dziewczyna

do dzieci potrzebna. Zgłosić 4-7,
Muszyńska, Podgórna 12 b, w po-
dwórzu, IV. zdw 86 164

Chłopiec

siły do posyłek potrzebny —
Schubert, Szewska 20.
zdw 86 239

Krawcowe

samodzielne na suknie, płaszcze
i kostiumy tylko najzdolniejsze
siły na stałe zatrudnienie po-
trzebne. L. Sawicki, Piekary 1.
zdw 86 206

Kasjerka - fryzjerka

nieposzlakowanej uczciwości po-
trzebna. Salon Matejki 7, Ślód-
ma. zdw 86 124

4 panienki

młode potrzebne zaraz jako eks-
pedjentki. Cukiernia Włoska,
Fr. Ratajczaka 15 zdw 86 117

Fryzjerka

dzielną w swym zawodzie po-
trzebna. Anders, św. Marcin 41
zdw 86 111

Służąca

sumienna, czysta, umiejąca do-
brze gotować do wszelkich prac
domowych od 15. 5. Dybizańska,
Opalenica, Cukrownia.
zdw 86 110

Dzielną

obwijaćka potrzebna Fr. Hop-
pel, Szwajcarska 18. zdw 86 109

Posługaczka

potrzebna. Łazarska 2a, IV. pra-
wo. zdw 80 108

Wojażera

na pensja i prowizję poszukuje
Zakład Przetworów Spożywczych
w Poznaniu. Oferty piśmiennie
Kurjer zdw 86 106

Fryzjer

męski potrzebny Zielński, Dwor-
zec główny. zdw 86 104

Poszukuje

posługaczki z praniem na przed
południe zaraz. Adres wskaże
Kurjer zdw 86 157

Chłopiec

do posyłek może się zgłosić. Wa-
biewski, Poznań ul. Słowackie-
go 25. zdw 85 486

Paniąka

do dzieci potrzebna Bittner. —
Wierzbicice 25. zdw 85 488

Ekspedjentka

z branży rzemieślniczej potrzebna.
Bittner Wierzbicice 23
zdw 85 439

Służąca

młodsza potrzebna. Kamiński,
Kanałowa 3, parter. zdw 85 445

Płachty nieprzemakalne

do krycia wagonów, wozów, stogów i t. p.

Namioty w wszystkich wielkościach

i formatach. Markizy - Dery na konie - Płachty żniwno-
Worki do wszelkich celów poleca:

Szulec i Kunert,

Fabryka Namiotów, Płacht i Worków

Poznań, ul. Woźna 12.

Pw 10 064-19,19

Młodsza paniąka

potrzebnej rodziny przyjąć do
mniejszego składu towarów kró-
tkich i materiałów jako uczennicę.
Oferty Kurjer zdw 85 406/7

Marszantki

młodsze i uczennice mogą się zło-
sić zaraz. E. Reiman, Półwiejska
nr. 38. zdw 86 176

Czeladnika

krawieckiego potrzebuje Kiepiń-
ski, Ogrodowa 19. zdw 86 170

Pomocnik

fryzjerski zaraz potrzebny. Sza-
marzewskiego 10. zdw 86 172

Chłopiec

do posyłek z dobrym świadect-
wem może się zgłosić do hurtow-
ni bławatów, Woźna 10, II.
rw 4701

Poszukuje

cukiernika Fr. Mika, Tama Gar-
barska 4. nw 4804

Pomocnika

krawieckiego na miarową pracę
poszukuje. Giel, Wierzbicice 30
zdw 86 278/9

Ekspedjentka

energiczna, rutynowana w kon-
fekcji damskiej, potrzebna do
salonu mód Jadwigi Bonin, Poz-
nań, ul. 27 Grudnia 16.
Pw 10 166-58,296

Uczeń

i uczennica do branży szkła i por-
celany potrzebni zaraz lub od 1.
6. 29. Zgłoszenia firma „Serwis”,
ul. 27 Grudnia 2, godz. 11-1.
Pw 10 167-19,90

Potrzebny

zdrówia chłopiec do fabryki. Zgło-
szenia „Pepec”, Noskowskie-
go 3. Pw 10 169-19,106

Dziewczyna

lub chłopiec do posyłek może się
zgłosić. J. Szumarski, Wielkie
Garbary 6. Pw 10 177-19,121

Chłopak

do posyłek oraz kilku do sprze-
dazy kodów potrzebni. Wojcie-
chowski, Głogowska 94
zdw 86 024

Krawcowa

pierwszorządna potrzebna zaraz
w dom. Zgłoszenia Kurjer
zdw 86 017

Dziewczyna

do dzieci zaraz potrzebna. An-
drzejewska, Łakowa 13, II. pię-
tro. zdw 86 015

Silna

kobieta do mycia biura i samo-
chodów nie wyżej 30 lat potrze-
bna. Zgłoszenia do „Komna” T.
z o. p. Automobile, Poznań ul.
Dąbrowskiego 83/85. nw 10 094

Pomocnik fryzjerski

dzielnym w swoim zawodzie, także
w strzyżeniu pań na stałą posadę
z kompletnym utrzymaniem
potrzebny zaraz lub od 15. 5. 29.
Fr. Skoracki, Kościeln.
zdw 80 096

Posługaczka

potrzebna, Stranz, Stolarska 2,
II. przy Grunwaldzkiej
zdw 86 097

Krawcowa

umiejąca dobrze szyc garderobe
damską, dziecięcą i bieliznę. po-
trzebna zaraz. Dziabaszewska,
Wierzbicice 13. zdw 85 787

Kupiec

rzutki, doświadczony, s dobrą
prencją, branży żelaza maszyn,
poszukuje na czas wystawy od-
powiednie posady, ewentl. obej-
mnie przedstawicielstwo. Oferty
do „Par”, Aleje Marcinkowskie-
go 11 pod 54,314. Pw 10 068-54,314

Humor zagraniczny

Nareszcie może przestaniesz narzekać, że jestem niedo-
brym mężem... Od miesiąca spędzam dnie i noce w domu...
(Judge Nowy Jork) S. F.

Przedpłata

na maj 1929 r. za oha wydania razem z włącznym tygodniowym dodatkiem ilust.
„Ilustracja Poznańska”: w Poznaniu w eksped. z 4.00, w agencjach w mieście z 4.50,
z odnośnikiem do domu w Poznaniu z 4.70, z odnośnikiem przez pocztę poza Pozna-
niem miesięcznie z 4.86, kwartalnie z 14.58, pod opaską w Polsce z 9.00, pod opaską w innych krajach z 11.00.
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkodą w zakładzie, strajków itp., wydawn. nie odpowiada
za dostarczanie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczeń, numerów lub odszkodowania.

Telefony do redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stro-
nie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potoczniemi 300 gr od 1-lamowego milimetra. Ogłosze-
nia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania
porannego otrzymujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 w stro-
je w dni przedwygodnie do godz. 9 rano. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (dużo) 80 gr, każde inne słowo 15 gr.
Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstaje wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

niedziela, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.